

Scan
4870
20

Scan 4870.20

Harvard College Library.

FROM THE

LUCY OSGOOD LEGACY.

"To purchase such books as shall be most
needed for the College Library, so as
best to promote the objects
of the College."

Received *9 Jan. 1892.*

JÓMSVÍKINGA SAGA

(EFTER COD. AM. 510, 4:TO)

SAMT

JÓMSVÍKINGA DRÁPA

af Bjarni Kolbeinsson, Orlogjafarinn.

UTGIFNA AF

CARL AF PETERSENS,

E. O. AMANUENS VID UNIVERSITETS-BIBLIOTEKET I LUND.

LUND 1879.
C. W. K. GLEERUP.

~~IV. 4659~~
Scan 4780.3

Scan 4870.20

Lucy Cogard fund.

Lund, Fr. Berlings Boktryckeri och Stilgjuteri, 1879.

TILL
ÖFVERSTELÖJTNANTEN, R. S. O.,
HERR FREDRIK AF PETERSENS
OCH
GODSEGAREN, R. N. O.,
HERR FRIHERRE CARL VON DÜBEN

MED VÖRDNAD, TILLGIFVENHET OCH TACKSAMHET.

Förord.

Föreliggande lilla arbete åsyftar att lemna en texttrogen, men på samma gång beriktigad, upplaga af den redaktion af Jómssvíkinga saga, som finnes bevarad i Cod. AM. 510, 4:to. Denna sagoredaktion har nemligen af flere skäl synts mig förtjena att återgifvas i en med den moderna språk- och literatur-forskningens fordringar mera öfverensstämmande gestalt, än den, hvori texten framträder i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómssvíkinga saga, hvilken upplaga ju för öfrigt ej är grundad på ofvannämnda membranocodex, utan blott på från den samma stammande, delvis temligen otillförlitliga, afskrifter.

Det hade varit min önskan att på samma gång äfven kunna till förnyad utgifning företaga den i AM. 291, 4:to föreliggande redaktionen af Jómssvíkinga saga, enär nämnda handskrift, särskildt på grund af sin jemförelsevis höga ålder, torde vara värd att återgifvas med större noggrannhet, än hvad som hittills egt rum. Åtskilliga omständigheter ha emellertid nödsakat mig att för den närmaste tiden — måhända för alltid — afstå från denna plan.

Deremot ser jag mig i tillfälle att såsom bihang till Jómssvíkinga saga lemna ett diplomatariskt aftryck af Biskop Bjarni's bekanta Jómssvíkinga drápa, åtföljdt af en, så vidt det stått i min förmåga, restituerad text, vid hvars redigerande jag sökt göra mig till godo de bidrag

till dråpans textkritik, hvilka af flere lärde (företredesvis Egilsson) blifvit lemnade, sedan dråpan utgafs i Fornmanna sögur XI, hvars text för öfrigt innehåller åtskilliga så väl oriktiga läsarter som fel och oegentligheter med afseende på den kritiska behandlingen.

Genom godhetsfull bemedling af min vördade förman, Univ. bibliotekarien D:r E. W. BERLING samt Univ. bibliotekarien, Professorn D:r P. G. THORSEN i Köpenhamn har det medgifvits mig att å härvarande Universitetsbibliotek få begagna flere för mitt arbetes fortgång oundgängliga, Arne-Magnæanska samlingen tillhörande, handskrifter. För denna mig visade välvilja anhåller jag att härmed få uttrycka min stora tacksamhet.

Äfven är det mig en kär pligt att uttala en hjertlig tacksägelse dels till D:r G. VIGFUSSEN i Oxford, som med afseende på behandlingen af Jómssvíkinga drápa lemnat mig flere goda anvisningar samt meddelat mig ett par under hans namn anförda förslag till textens förbättring, — dels till Docenten D:r G. CEDERSCHÖLD härstädes, som under hela den tid, mitt arbete pågått, med outtröttlig välvilja ur sin på textbehandlingsens område rika erfarenhet lemnat mig värdefulla råd och upplysningar.

I.

Berättelsen om Jomsvikingarne föreligger som bekant i åtskilliga mer eller mindre vidlyftiga bearbetningar. Sålunda ega vi den fullständiga Jomsvikingasagan i flere särskilda, om ock med hvarandra nära beslägtade och från ett gemensamt original stammande, redaktioner (neml. i Cod. Holm. membr. 7, 4:to ¹, i Cod. AM. 291, 4:to ², i Flateyjarbók ³, samt i Cod. AM. 510, 4:to ⁴, till hvilka man som en femte redaktion kan lägga Arngrim Jonssons latinska öfversättning af sagan ⁵, derest den samma, såsom flere skäl ⁶ antyda, är verkställd från ett numera förloradt original); vidare återfinnas stycken af de i Jomsvikingasagan förekommande berättelserna i de olika sagorna om Olof Tryggvesson, (hos Odd Munk, samt i synnerhet i Fagrskinna, Heimskringla och den i Fornm. sögur I—III utgifna större Olofssagan); slutligen hafva vi i behåll delar af tvenne gamla dikter, som hafva till ämne Jomsvikingarnes tåg till Norge och slaget

¹ Efter denna handskrift är sagan utgifven — dock ej fullständigt — som "Sýnishorn" på Fornmanna sögur (Kphfn 1824), samt senare fullständigt af G. CEDERSCHÖLD (Lund 1875).

² Utg. i Fms. XI, 2—155.

³ I, 96—105, 153—203 i den tryckta texten (Kristiania 1859⁷⁷ 68).

⁴ På från denna membran stammande handskrifter grundar sig L. HAMMARSKÖLD'S upplaga (Sthm 1815); jfr längre fram.

⁵ Utg. af G. A. GJESSING (Kristianssand 1877).

⁶ Jfr GJESSING, anf. arb. sidd. VII & XVII.

i Hjórungevág, nemligen Biskop Bjarni's Jómsvíkinga drápa och Einar Gilssons Búa drápa. Dess utom omtalas Jomsvikingarne och med deras uppträdande förbundna enstaka tilldragelser på åtskilliga andra ställen inom den isländska fornlitteraturen; äfven Saxo lemnar om dem flere uppgifter, hvilka dock betydligt afvika från de isländska fornskrifternas.

Frågan om de i dessa senare förekommande olika framställningarnas ursprung och förhållande till hvarandra är — åtminstone delvis — ganska invecklad¹. De upplysningar, Odd Munk lemnar om Jomsvikingarne, äro temligen knapphändiga, och man kan derföre icke göra sig någon tydlig föreställning om beskaffenheten af den källa, hvarifrån de leda sitt ursprung; emellertid afviker Odds framställning i åtskilligt från de öfriga konungasagornas. Att bland dessa senare Fagrskinna lemnar den äldsta och ursprungligaste berättelsen, är väl numera allmänt erkänt. Att Heimkringlas författare som källor för sin framställning om Jomsvikingarne användt dels Fagrskinna, dels Jómsvíkinga saga, hvilkas berättelser han sammanställt och kritiskt undersökt, är af STORM tydligen uppvisadt². Att vidare den större Olofssagans berättelse om Jomsvikingarne är en bearbetning af Heimkringlas, i hvars text bearbetaren infogat ytterligare en del stycken ur Jómsvíkinga saga samt ett par ur Jómsvíkinga drápa hemtade uppgifter, är lätt att finna.

¹ I den följande inledande framställningen tages företrädesvis hänsyn till de afdelningar i de resp. fornskrifterna, som motsvara Jvs.'s senare afdelning (= Jomsvikingarnes historia: Fms. XI, 43—162 och motsvarande i de öfriga texterna), enär blott denna afdelning återfinnes i den här till bearbetning företagna redaktionen, och dess utom förhållandet mellan de olika urkundernas berättelser rörande de tilldragelser, som omtalas i Jvs.'s "fyrrí þátr" måhända böra skärskådas ur andra synpunkter, än som ifrågakomma vid betraktelsen af den senare afdelningen.

² Snorre Sturlassöns Historieskrivning (Kbhvn 1873), sid. 139 f.

Hvad förhållande som bör antagas ega rum mellan Fagrskinna och Jómssv. saga, är svårare att fullkomligt utreda. Att dessa begge berättelser äro med hvarandra beslägtade, är temligen tydligt, då de ju båda åberopa sig på samme namngifne Isländingar och äfven i mycket med hvarandra öfverensstämma. Men många afvikelser dem emellan, särskildt i detaljuppgifter, förekomma också; då härvid än Fgsk., än Jvs. tyckes hafva rätten på sin sida¹, så torde den rimligaste förklaringen vara den, som MAURER² lemnar, att nemligen så väl Fgsk.'s som Jvs.'s berättelse om Jomsvikingarne härflyter ur en och samma källa³, från hvilken än den ena, än den andra afviker⁴. Att emellertid den historiska sanningen i vig-

¹ Jfr härom MAURER, Ueber die Ausdrücke: altnordische, altnorwegische und isländische Sprache (München 1867) sid. 109 f.

² Anf. arb. sid. 112.

³ KEYSERS på flere ställen (Norges Hist. I, 280; Efterl. Skr. I, 422) uttalade åsigt, att tvenne skilda källor (neml. en isländsk tradition och en norsk) skulle ligga till grund för Jvs.'s och Fgsk.'s resp. berättelser, synes mindre rimlig; afvikelserna de båda texterna emellan äro icke nog stora för att göra ett dylikt antagande nödvändigt, och hvarföre skulle Fgsk.'s författare hafva omnämnt, att Isländingar deltagit i slaget i Hjörungavág och fortplantat berättelsen derom, derest han icke tagit hänsyn till denna berättelse?

⁴ Härvid måste man väl antingen fatta saken så, att denna gemensamma källa varit en äldre konungasaga (= Ares?), hvars berättelse om Jomsvikingarne å ena sidan upptagits af Fagrskinna's författare, å andra sidan bildat den kärna, kring hvilken Jómssagas öfriga delar sedan grupperat sig; — eller ock skulle man kunna tänka sig, att Jómssvikingasaga — naturligtvis i en äldre form än den, hvari vi känna henne — redan förelegat författaren af Fgsk., som derur hemtat en del uppgifter, under det att han måhända från andra, för oss obekanta, källor upptagit åtskilligt, som ej öfverensstämmer med de till vår tid bevarade redaktionerna af Jómssv. saga.

Det antagandet, att den för Fgsk. och Jvs. gemensamma källan varit blott och bart en muntlig tradition, torde deremot vara ohållbart, enär alla omständigheter tyda derpå, att Jomsvikingarnes historia redan ganska tidigt varit föremål för skriftlig behandling.

tigare frågor snarare är att söka i Fgsk. än i Jvs., har af historieforskarne blifvit tydligen lagdt i dagen ¹.

Emellertid torde det vara så godt som omöjligt att med full bestämdhet yttra något rörande förhållandet mellan Fgsk. och Jvs., och detta hufvudsakligen på den grund, att ingen af de till vår tid bevarade redaktionerna af sagan är egnad att gifva en tydlig föreställning om hennes äldsta gestalt; ty att en äldre redaktion föregått de af oss kända, synes ju vid en blick på dessa otvifvelaktigt. Snarast skulle man väl vara böjd att fatta den i Cod. Holm. bevarade, i jemförelsevis god sagostil hållna, redaktionen som en representant af den ursprungliga Jomsvikingasagan; men genom sitt mycket hopträngda framställningssätt gör denna text närmast intrycket af att hafva uppkommit genom förkortning af ett vidlyftigare original. De trenne öfriga isländska redaktionerna äro deremot alla i större eller mindre grad öfverarbetade, och det är för den skull svårt att med säkerhet afgöra, hvad som i dem är ursprungligt eller ej. Arngrims latinska öfversättning är slutligen på grund af sin egenskap af öfversättning — och, som det tyckes, en ganska mycket parafraserad sådan — föga egnad att gifva någon klar föreställning om sagans ursprungliga gestalt, äfven om denna öfversättnings original, såsom GJESSING ² antager, representerat sagan i en något äldre form än den, hvori hon framträder i de öfriga redaktionerna.

Den omständigheten, att vi icke känna Jvs. i hennes ursprungliga gestalt, försvårar icke blott undersökningen af sagans förhållande till Fgsk., utan har äfven till följd, att frågan om de olika redaktionernas förhållande till hvarandra är ganska svår, måhända rent af omöjlig att med säkerhet utreda, i synnerhet om man vid en pröfning af detta förhållande vill söka genomföra undersökningen i detalj och uppgöra något slags slägттаfla öfver

¹ Jfr MUNCHS och KEYSERS granskning af denna fråga i deras resp. arbeten öfver Norges historia.

² Anf. arb. sid. XVII.

frändskapen redaktionerna emellan¹. Då det icke ingår i planen för denna skrift att upptaga det nämnda förhållandet till uttömmande undersökning, göras derom i det följande blott ett par allmänna anmärkningar i sammanhang med undersökningen af den literaturhistoriska ställning, som tillkommer den här till utgifning företagna redaktionen.

Redan vid en flyktig jämförelse mellan de fyra isländska redaktionerna finner man, att A.M. 291 och Flateyjarbók stå hvarandra ganska nära. Långa stycken i dem öfverensstämma nästan ord för ord, och hvad som i olika redaktioner af samma urtext mest plägar omvexla — namn på bipersoner, mindre viktiga taluppgifter, oratio recta och obliqua m. m. d. — är i dem båda jämförelsevis temligen lika. De afvikelser, som finnas mellan dem, bestå hufvudsakligen i mellanmeningar, som stundom finnas inskjutna i den ena, men ej i den andra, samt i smärre episoder, såsom den för A.M. 291 egendomliga versionen af berättelsen om Saum-Æsa och den i Flat. förekommande uppgiften om Sigmund Brestessons deltagande i slaget i Hjörungavág, episoder, som tydligen icke tillhört sagan i hennes ursprungliga gestalt.

¹ Det torde för öfrigt kunna starkt ifrågasättas, huru vida de 4 membraner, utur hvilka vi känna Jvs., kunna anses utgöra ett tillräckligt säkert underlag för en sådan undersökning. Den omständigheten, att dessa hdss. å ena sidan med afseende på faktiska uppgifter och framställningens gång så mycket med hvarandra öfverensstämma, att man måste anse dem alla ytterst stamma från ett gemensamt original, men å andra sidan i enskilda ord och vändningar förete stora skiljaktigheter, tyder derpå, att Jvs. i forntiden varit föremål för ett ofta upprepadt afskrifvande. Då man nu vet, med hvilken frihet de gamle afskrifvarne gingo till väga, och huru som det stundom var brukligt att vid texters afskrifvande begagna flere hdss. jemte hvarandra, hvilkas text liksom sammanstöptes, så synes det ganska möjligt, att i de yngre af våra 4, till sina nedskrifningstider vidt skilda, membraner kunnat inkomma drag från till andra redd. hörande hdss., om ock dessa jämförelsevis främmande drag nu ej låta sig bestämdt urskilja.

Närmast redaktionerna i AM. 291 och Flat. står obetingadt den kortfattade redaktionen i Cod. Holm. Huru vida denna senare möjligen är något närmare beslägtad med den ena af de båda förut nämnda, än med den andra, är svårt att afgöra, då dessa treune texter till sitt faktiska innehåll äro sinsemellan så föga skiljaktiga. På de jemförelsevis få ställen, der AM. 291 och Flat. med afseende på sifferuppgifter från hvarandra afvika, öfverensstämmer Cod. Holm. visserligen nästan alltid med den förre, med hvilken den äfven med afseende på enskilda uttryck företer långt flere likheter, än med Flat.; men häraf torde ingen säker slutsats kunna dragas, då dessa öfverensstämmelser ju kunna bero derpå, att skilnaden i ålder troligen är mindre mellan handskrifterna AM. 291 och Cod. Holm. än mellan den senare och Flateyjarbók.

Jemte originalet till Arngrims latinska öfversättning, som, enligt GJESSING,¹ sluter sig närmast till AM. 291, bilda de trenne nu omtalade redaktionerna så att säga en grupp för sig. Släktskapsförhållandet dem emellan måste väl snarast anses bestå deruti, att de alla stamma från ett gemensamt original, som af Cod. Holm. återgifves i en mera hopträngd, af de öfriga i en mera öfverarbetad gestalt.

Den i AM. 510 föreliggande redaktionen intager åter gent emot de öfriga en mera isolerad ställning, enär hon vid en jemförelse med dem företer åtskilliga afvikelser, hvilka dels beträffa *det behandlade ämnets omfång*, dels *de i berättelsen förekommande faktiska uppgifterna*, dels *sjelfva framställningssättet*.

Hvad olikheten med afseende på *ämnets omfång* beträffar, märka vi, att i AM. 510 endast omfattar den del af Jvs., som motsvarar de öfriga redaktionernas senare afdelning och innehåller berättelserna om Pálnatóki, Jomsborgs anläggning samt Jomsvikingarnes tåg till Norge. Den "fyrrí pátt", som förekommer i sagans andra redaktioner och behandlar de äldre Danakonungarnes historia, sak-

¹ Anf. arb. sid. VII.

nas här alldeles ¹. Tänkbart är visserligen, att denna afdelning blifvit af någon afskrifvare utesluten; men fullt lika antagligt är väl, att den samma redan från början saknats i denna redaktion ², hvilken i så fall representerar sagan i en gestalt, som med afseende på det behandlade ämnets omfång måste anses som ursprungligare, än de öfriga redaktionerna. Den för dessa senare egendomliga första afdelningen torde nemligen på grund af det lösa sammanhang, hvori den står till sagans egentliga ämne, icke kunna uppfattas annorlunda än som ett senare tillägg till den ursprungliga sagan, ³ om ock detta tillägg skett i en jemförelsevis aflägsen tid, eftersom det finnes redan i den äldsta handskriften ⁴ af sagan.

¹ Den "första afdelning" (= "Upphaf Sogunar fra þeim Jomsvikinga-Koppum"), som finnes i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (sidd. 1—24), står icke i handskriftlig förbindelse med den senare afdelningen i samma upplaga (= "Saugu (!) af Jomsvikingum") och är för öfrigt blott en af J. F. Peringskiöld († 1725) verkställd kompilation af tvenne andra texter. I Cod. Holm. chart. 85 fol., efter hvilken ifrågavarande första afdelning är tryckt, lemnas nemligen på titelbladet den upplysning, att den i nämnda handskrift innehålla texten är "utaf en gamal Pergamentz Book afskrefven, med tillägg af det som utförligare finnes i K. Olof Tryggvasons Saga, som tryckt är." Vid närmare undersökning befinnes denna gamla pergamentsbok vara Cod. Holm. membr. 7, 4:to, och den tryckta texten är den i Skálholt 1689 tryckta upplagan af Olof Tryggvessons saga. Härmed förfaller den af GJESSING (som ej känt till de i Stockholm befintliga pappershdss. af Jvs.) framställda hypotesen rörande den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans första afdelning (anf. arb. sid. V f.).

² Detta antagande bestyrkes i viss mån af den af GJESSING (Anf. arb. sid. II) påpekade omständigheten, att Harald Blåtand, då han första gången i AM. 510 omnämnes (jfr här nedan 4^e) benämnes Gormsson (så ock Flat. I, 154), hvilket väl knappast hade egt rum, derest han hade varit omtalad kort förut.

³ VIGFUSSEN (Sturlunga saga, Oxford 1878, I, xcii) är af den mening, att Jómssv. sagas s. k. första afdelning utgjort ett stycke af den förlorade Skjöldunga saga.

⁴ Vi anmärka här, att Cod. AM. 291, 4:to, som af MUNCH (Det norske Folks Hist. II, 1042) m. fl. anses vara nedskrifven redan

Med afseende på *faktiska uppgifter* innehåller AM. 510 visserligen större afvikelser gent emot de öfriga redaktionerna, än dessa förete sinsemellan; dock äro dessa skiljaktigheter öfver hufvud taget icke af den beskaffenhet, att de utöfva något inflytande på framställningens gång, hvilken är ungefär den samma i AM. 510, som i de andra texterna.

Hvad som emellertid redan vid en flyktig jemförelse mellan AM. 510 och de andra redaktionerna faller i ögonen, är det slägttycke, som den förstnämnda gent emot de öfriga på många ställen företer med konungasagorna, särskildt med Fagrskinna. Åtskilliga uppgifter, som bland Jvs.'s redaktioner äro för AM. 510 egendomliga, återfinnes nemligen i Fgsk.; flere visor, som de andra redaktionerna sakna, äro gemensamma för AM. 510 och Fgsk. Slutligen finner man äfven med afseende på enskilda uttryck och vändningar många öfverensstämmelser mellan dessa båda texter.

Vi ha förut (sid. V) anmärkt, att åtskilliga omständigheter tyda derpå, att till grund för så väl Fgsk. som Jvs. legat en gemensam källa, från hvilken än den ena, än den andra aflägsnat sig; vi ha äfven påpekat, att ur historisk synpunkt Fgsk.'s uppgifter i viktigare frågor äro att fördraga. Under sådana omständigheter är väl sannolikt, att Jvs. i sin ursprungliga gestalt legat konungasagorna något närmare, än de af oss kända redaktionerna göra, och att många bland de afvikelser, som nu förekomma mellan den förra och de senare, tillkommit derigenom, att Jvs. under tidernas lopp blifvit allt mera och mera öfverarbetad. På grund häraf skulle man kunna vara böjd att antaga, att de i AM. 510 förekommande öfverensstämmelserna med Fgsk. redan från början tillhört Jvs., och att denna redaktion således, ehuru

i början af 13 årh., af VIGFUSSON (Sturl. saga, I, xci) förklaras tillhöra senare hälften af samma årh. — ett påstående, som synes rimligare särskildt på grund af textens föga ålderdomliga skaplynne.

öfverarbetad, af Jvs.'s ursprungliga, konungasagorna närmare liggande, gestalt bibehållit mera, än de öfriga redaktionerna. I så fall skulle AM. 510 gent emot dessa ega ett icke ringa värde.

Så är emellertid icke förhållandet. Att AM. 510, — oakadt sitt i allmänhet moderna skaplynne, — bevarat drag, som äro ursprungligare än det motsvarande i de andra redaktionerna, kan icke förnekas; icke heller är det omöjligt, att en eller annan mindre notis, som AM. 510 har utöfver alla eller någon af de andra redaktionerna, och för hvilken ingen äldre källa kan uppvisas, förefunnits i den ursprungliga texten, ehuru den sedan blifvit i en eller flere af redaktionerna utesluten. Men öfver hufvud hafva alla i AM. 510 förekommande viktigare faktiska afvikelser från de öfriga redaktionerna tillkommit genom öfverarbetning; särskildt är detta förhållandet med de för nämnda text egendomliga öfverensstämmelserna med konungasagorna. Redan den omständigheten, att för AM. 510 säregna utsagor ofta förekomma som ett slags "paralleluppgifter" och stundom inledas med ett "sumir segja," eller något dylikt uttryck, väcker vid första påseende misstanke, att interpolationer egt rum. En noggrannare undersökning gifver också vid handen, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion förutom en till grund för hans arbete lagd Jómssvíkinga saga äfven begagnat flere andra källor.

Så vidt vi kunnat finna, hafva dessa källor varit följande:

A. Fagrskinna. Den form, hvaruti denna text förelegat bearbetaren, har stått närmast den redaktion, som finnes bevarad i Codd. AM. 51, fol. och 302, 4:to (= "Noregs konungatal," i den tryckta upplagan¹ benämd B). Från Fagrskinna har bearbetaren upptagit nästan alla de uppgifter, som nämnda text innehållit utöfver den af honom

¹ Utgifven af MUNCH och UNGER (Kristiania 1847).

begagnade Jvs., så vidt de kunnat i denna inpassas; äfven många i AM. 510 förekommande enskilda uttryck påminna om Fagrskinna och tyckas vara hemtade derifrån. Vi påpeka särskildt följande ställen:

51¹—17 Detta stycke, hvari omtalas, att Sigvaldi genom hotelse att låta kon. Sven fara åter till Danmark förmår Burisleif att låta honom bestämma förlikningsvilkoren, saknar motsvarighet i de andra redd., men eger sådan i Fgsk. 42²⁷—29.

52⁷—11 Att Sigvaldi genom hotelse att utlemna Sven förmår denne till eftergift, förekommer ej i de andra redd., men i Fgsk. (sid. 42), hvarifrån det väl är upptaget i AM. 510.

52¹¹—12 fyrir því at B. var heiðinn maðr] Denna reflexion, som saknas i de öfriga redd., är möjligen föranledd af Fgsk. 43²³ (eller kan hända af ett ställe hos Odd, jfr Fms. X, 309), hvarest — dock i ett annat sammanhang — omnämnes, att kon. Burisleif var hedning.

52¹⁷—26 Den här lemnade utförliga redogörelsen för förlikningsvilkoren, hvilken ej finnes i de andra redd. (som blott omtala, att Sven efterskänkte skatterna), tyckes hafva uppkommit genom kombination af Fgsk. (sid. 43) och Jónsv. saga.

56¹³ gaf honum jarlsnafn] Denna uppgift, som ej förekommer i de andra redd., kan vara föranledd af Fgsk. 42⁷.

60¹⁸—22 Þessi skip góðum] jfr Fgsk. 45²⁷.

60²³—62¹⁴ Den här förekommande berättelsen om Jomsvikigarnes första härjningar i Norge är tydligen ett försök att sammanjemka Jvs.'s och Fgsk.'s berättelser, i det att bearbetaren låter vikingarne först uppträffa Tönsberg (= Jvs.'s öfriga redd.) och sedan landstiga vid Jäder och der lemlästa Geirmund (= Fgsk.). — Vi anmärka, att AM. 510, i likhet med Fgsk. (och Holm.), skrifver Geirmundr, der AM. 291 och Flat. ha Ögmundr.

62²¹—64¹² Berättelsen om Geirmunds sammanträffande med jarlen och deras samtal tyckes äfven hafva uppkommit genom sammansmältning af Jvs.'s och Fgsk.'s framställning. Såsom prof på det sätt, hvarpå bearbetaren här och på flere ställen gått till väga, aftryckas parallelt ett stycke ur AM. 291 (med hvilken AM. 510 här har mest likhet) samt det motsvarande i AM. 510 med spärrning af allt, som har mer eller mindre ordagrann motsvarighet i Fgsk. 46⁹—16, men saknar sådan i de andra redd.:

(Fms. XI, 118).

(Sidd. 62—63 här nedan).

Svá er sagt, at Ögmundr hvíti
kømr þar síð aptan dags ok gengr
þegar inn í höllina ok fyrir jarl,
ok kveðr hann vel. Jarl tekr

Þat var síð dags, at Geir-
mundr kom á Skugga; hann gengr
þegar í drykkjustofuna ok fyrir
Hákon jarl ok kvaddi hann; jarl

kveðju hans, ok er hann spurðr almæltra tíðinda. En hann svarar Ögmundr: "Lítil eru enn tíðindi undir förum minum," segir hann. "en gærask mætti at tíðindum eigi alllítlum." — "Hvattá?" segir jarl. "Þáttá," segir Ögmundr, "at ek kann at segja yðr hersögu, at mikill herr er kominn í landit, austr í Víkina, ok með enum mesta ófriði ok styrjöld, ok þat sama ætla ek þeim í skapi búa, at halda slíku fram." Jarl mælti: "Hvat veit ek," segir hann, "hvárt menn munu aldregi hætta fyrr lygisögum í landinu, enn nökkurr hangir uppi fyrir" o. s. v.

sat þá undir bordum. Jarl tók kveðju hans ok spyrr tíðinda; Geirmundr svarar: "Mikil tíðindi er at segja." Jarl mælti: "Með góðu skyldu þau koma ok vera." Geirmundr svarar: "Eru tíðindi, ok eru ill ok þó sönn; ek kann segja yðr hersögu, at mikill herr er kominn í landit ok ferr með hinum mesta ófriði ok styrjöld, ok göra hinn mesta skaða á yðru ríki, ok valda þessu Danir; ok þat hygg ek, at þeir ætli slíku fram at halda, þar til er þeir finna yðr." Hákon jarl svarar reiduliga: þessi tíðindi eru illa login, ok fyrir löngu mundi Noregraleyddr vera, af þeir hefði herjat hingat hvert þat sinn, er þér segit þat; ok eigi munu menn fyrr afláta at ljúga hér hersögu, fyrr enn nökkurr hangir uppi fyrir þessa lygi, ok svá skal vera" o. s. v.

64²²⁻²⁷ saknar motsvarighet i de andra redd., men jfr Fgsk. 46¹⁹⁻²².

66⁵—69² Berättelsen om Jomsvikingarnes färd från Jäder till stridsplatsen och sammanträffande med jarlen är här allt igenom sammansatt af stycken ur Jvs. och Fgsk. jfr

66⁵⁻⁸ med Fms. XI, 122¹⁰⁻¹⁵ ¹⁾

66¹²⁻¹⁷

Fgsk. 46²⁴⁻²⁷.

66²³⁻⁶⁷ „ Fms. XI, 122¹⁸⁻²⁵

67²⁻⁴

Fgsk. 46²⁸⁻³⁰.

67⁶⁻¹⁸ „ Fms. XI, 122²⁶⁻¹²³¹⁰

67¹⁸⁻³²

Fgsk. 46³⁴⁻⁴⁷⁹.

67³³⁻⁶⁸ „ Fms. XI, 123¹⁶⁻²⁵

68⁶⁻¹¹

Fgsk. 47¹³⁻¹⁴.

68¹¹⁻²⁶ „ Fms. XI, 123²⁵⁻¹²⁴¹⁵

68²⁶⁻⁶⁹²

Fgsk. 47²⁹⁻³⁴.

(68²⁷⁻³² rak í mót þeim mosagard] förekommer visserl. blott här, men Sigvaldes misstankar påminna om Fgsk. 47³⁰⁻³²).

¹ Jemförelsen kunde äfven göras med motsvarande i Flat.

69¹¹—70¹⁴ Med undantag af ett par rader i början och slutet är hela kap. XXXIX tydligen hemtadt från Fgsk. 47³⁴—48²². Dock märkes, att den i Fgsk. förekommande taluppgiften "hälft annat hundrað" blifvit ändrad till "ccc" i öfverensstämmelse med hvad som *förut* (66¹) i AM. 510 uppgifvits. Deremot omtalas utan vidare jarlens son Erling som skeppsstyrare, ehuru denne *längre fram* (79²⁴) uppgifves hafva varit blott 7 år gammal!

71²⁷—28 Såsom motkämpar mot Sigurð kápa uppställer AM. 510: Sigurðr jarlsson, Ármóðr ór Önundarfirði ok Árni, son hans. Trol. har originalet, i likhet med AM. 291 och Flat., uppgifvit blott de båda sistnämnda, hvarför bearbetaren för att äfven här få tretalet fullt från Fgsk. 48³² upptagit den förstnämde, som der sättes emot Sigurð kápa.

72⁴ och 73¹⁶—20 Jemte de 4 Isländingar, som nämnas i de andra redd., upptager AM. 510 här äfven Tind Hallkelsson, i öfverensstämmelse med Fgsk. 49⁹, (hvarest deremot Einarr skálaglam utelemnas).

74²¹—22 Jfr Fgsk. 48²⁷—28.

75²⁰—21 Jfr Fgsk. 50⁴—5 och noten dertill.

77²⁴—26 Jfr Fgsk. 49³²—34.

78¹—2, 5—6 Jfr Fgsk. 50⁶—7 och noten dertill.

84²⁹ Jfr Fgsk. 50¹¹.

85¹¹—15 Jfr Fgsk. 50³⁰—31 och noten dertill.

86 8—10 Jfr Fgsk. 50¹³—15.

87 2—8 Jfr Fgsk. 51¹—4.

87²⁴—31 Den här anförda lausavisan af Vigfúss Víga-Glúmsson återfinnes inom hela den bevarade literaturen blott i AM. 510 och Fgsk. (sid. 51).

91²²—98²⁴ Berättelsen om Jomsvikingarnes aflifvande och de öfverblifnes följande öden öfverensstämmer här i allmänhet ganska noga med de andra redd., men innehåller dess utom allt, hvad Fgsk. har utöfver dessa, så vidt det kunnat i berättelsen inpassas. 93¹⁵—20 afviker AM. 510 dock från Flat. och Holm. (AM. 291 är här defekt) och låter i *likhet med Fgsk.* 52¹—2 den 8:de vikingen blifva benådad. — 94³—12 inskjutes i AM. 510 en episod, som eljest endast förekommer i Fgsk. 51²³—31. Jfr för öfrigt

96³—5 med Fgsk. 52¹²—14

96¹⁰—14 „ Fgsk. 52¹⁴—17

97⁷—10 „ Fgsk. 52¹⁸—20

97¹⁸—20 „ Fgsk. 52²²—23

98²⁵ „ Fgsk. 52²⁴

99² „ Fgsk. 53⁴—5

99⁶—7 „ Fgsk. 53⁶—7.

101⁹⁻¹⁰ Hákon jarl réð einn vetr fyrir Noregi etc.] Denna tidsbestämning, som (i likhet med hela berättelsen om jarlens sista år) saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt) är möjl. upptagen från Fgsk. (sid. 54 not. 7).

Vi vilja naturligtvis icke bestämdt påstå, att alla ofvanstående uppgifter och uttryck äro hemtade från Fgsk.; ursprunglig öfverensstämmelse mellan Fgsk. och Jvs. kan ju möjligen vara rätta förklaringsgrunden till en eller annan bland de påpekade likheterna. Men att flertalet af dessa måste härröra deraf, att bearbetaren af AM. 510:s redaktion som källa begagnat Fgsk., anse vi höjdt öfver allt tvifvel genom det sätt, hvarpå öfverensstämmelserna mellan nämnda texter stundom förekomma i AM. 510. Man kan nemligen på åtskilliga ställen (t. ex. 66⁵—69²) i AM. 510 utstryka det med Fgsk. öfverensstämmande, utan att sammanhanget derigenom i väsentlig mån störes, och hvad som efter en dylik utstrykning kvarstår, sammanfaller då i hufvudsak med de andra redd:na. Detta sistnämnda förhållande är särskildt ett kraftigt bevis för vårt påstående; ty då Jvs.'s redaktioner öfver hufvud taget så mycket med hvarandra öfverensstämma, så vore det en oförklarlig företeelse, om en af dessa redd. utöfver de öfrigas text innehölle talrika, med Fgsk. stundom nästan ordagrant sammanfallande stycken, hvilka tillhört det ursprungliga originalet, men blifvit spårlöst utplånade ur de andra redd:na.

B. Odd Munks Olofssaga, neml. den redaktion af sagan, som representeras af Cod. AM. 310, 4:to ¹. Härifrån har bearbetaren hemtat flere faktiska uppgifter; äfven för de öfriga redaktionerna främmande enstaka uttryck erinra om Odd AM.

¹ Denna text (utg. i Fms. X, 216—376) betecknas i det följande med Odd AM., och den i Cod. Holm. membr. 20, 4:to (utg. af MUNCH, Kristiania 1853) med Odd Holm.

46²⁷ Garta] De andra redd.: Geira (Arngrims öfversättning har dock Geila = Fgsk.). Har "Garta" uppkommit genom fel-läsning af Garia, hvilken form (latinisering af Geira) förekommer på ett ställe hos Odd (Fms. X, 340, jfr Odd Holm. sid. 48)?

60¹⁷ lxx skipa annars c stórskipa] Denna paralleluppgift, som ej finnes i de andra redd., öfverstämmer med Odd AM. (Fms. X, 257), hvarifrån den antagligen är hemtad. MUNCH (Odd Holm., sid. 86) menar, att denna uppgift i Odd AM. (vid hvars redigerande Jvs. ju bevisligen är på flere ställen begagnad) skulle vara hemtad från Jvs. (AM. 291) kap. 38 (= Fms. XI, 116), men der uppgifves ju "x annars c" som det antal skepp, Jomsvikingarne medförde från Jomsborg till arfölet, under det att det sammastädes uttryckligen säges, att de, då tåget till Norge anträdde, hade 100 skepp.

79¹⁰ Hann heitr á .. Þorgerði Höldabráði eða Hörðatröll, því at ýmist er hon kölluð]. Är möjl. den förra benämningen upptagen ur Odd AM. (Fms. X, 258), der den användes?

86³¹ xxx skipa] Så ock Odd AM. (Fms. X, 258), men de öfriga redd.: iv ok xx.

100²³—101⁴ Den här lemnade parallelberättelsen om slaget, som saknas i de andra redd. (AM. 291 är dock här defekt), tyckes vara hemtad från Odd AM. kap. 15 (Fms. X, 257 f.), hvarest den i sina hufvuddrag återfinnes, och om hvars framställning äfven enskilda uttryck påminna.

101⁵—⁹ Hvad som här berättas om Håkan Jarls ovänsällhet saknas i de andra redd., men erinrar starkt om början af kap. 17 i Odd AM. (Jfr 101⁵—⁷ med Fms. X, 263²⁷—²⁹ samt 101⁸—⁹ med Fms. X, 264²—³).

Då, som bekant, bearbetaren af Odd AM. som källa begagnat en Jómsvíkinga saga ¹, så är tänkbart, att den öfverensstämmelse i enstaka uttryck, som man på ett par ställen finner mellan Odd AM. och AM. 510 (jfr t. ex. 79¹¹—¹² med Fms. X, 258¹ och 79²⁶—²⁷ med Fms. X, 258⁷), kan bero på nämnda förhållande, och att dessa uttryck således från början tillhört Jvs. Så kan emellertid icke förhållandet vara med de för båda texterna gemensamma faktiska utsagorna, då de ord, med hvilka de i AM. 510 inledas, angifva, att de der äro interpolerade. Bland till

¹ Jfr MUNCH, Odd. Holm. sid. 84.

vår tid bevarade texter är Odd AM. den enda, hvarur de kunna vara hemtade.

C. Sämund, som anföres som hemulsman för den 54²⁶⁻²⁸ lemnade paralleluppgiften angående det antal skepp, Jomsvikingarne medförde till arfölet. Huru vida bearbetaren hemtat denna uppgift direkte från något verk af Sämund, (ur hvilket han då möjligen lånat äfven andra uppgifter,) eller ur någon sekundär källa, är omöjligt att afgöra i anseende till det mörker, som omgifver Sämunds författarskap.

D. Biskop Bjarni Kolbeinssons Jómsvíkinga drápa, som anföres såsom källa för den 71⁹⁻¹⁰ förekommande paralleluppgiften angående förhållandet mellan Jomsvikingarnes och Norrmännens stridskrafter (jfr Jómsv. drápa str. 21). Någon annan viktigare uppgift har bearbetaren icke upptagit ur Jómsv. drápa¹.

E. Tind Hallkelssons dikter², ur hvilka (sidd. 81—86) sammanlagdt 9 hela och 2 halfva strofer anföras. Såsom vanligt i yngre texter tyckas dessa visor hufvudsakligen användas för att utsmycka berättelsen; blott ett par mindre notiser³ (jfr 81²⁹⁻³¹ och 84²⁵⁻²⁶) ha de samma lemnat bearbetaren. Att dessa visor blifvit insatta i texten i sammanhang med införandet af Tind såsom deltagare i slaget. (efter Fgsk., jfr ofvan), är väl temligen tydligt; om de från början tillhört Jvs., hvilket i och för sig är

¹ Jfr emellertid 44²⁶ 'var Vagn hinn mesti ofrhugi' med Jvdr. str. 8⁷⁻⁸, samt 61¹³ 'þetta var jólanóttina, er Jómsvíkingar kvámu á Jaðar' med Jvdr. str. 16¹⁻⁴ (det senare väl snarare upptaget från Fgsk. 45²⁸).

² "Hákonardrápa" (Fgsk. 49⁹) och "Jómsvíkinga flokkur" (82²⁶): möjl. ett och samma kväde?

³ Dessa notiser förekomma eljest jemte tillhörande visor blott i Heimskringla (Ol. Tr. s. kapp. 43 och 47) och den större Olofs-sagan (Fms. I, 173 och 183); häraf torde dock ej kunna slutas, att bearbetaren begagnat dessa texter, då intet annat tyder derpå.

föga sannolikt, vore svårt att förklara, hvarföre de alldeles saknas i de andra redaktionerna.

Några andra för den egentliga Jvs. främmande källor, än de ofvan anförda, kunna icke med säkerhet påvisas såsom begagnade vid bearbetningen af AM. 510:s redaktion ¹.

Emellertid företer sistnämnda text, utöfver hvad som ofvan påpekats, ytterligare en del faktiska afvikelser från en eller flere af de öfriga redaktionerna, stundom från dem alla. Dessa afvikelser äro hufvudsakligen följande ²:

3⁶ enn yngsti hét Fjölnir] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: hinn ellsti.

3⁶ hann var frilluson] Denna bestämning, som helt visst tillhört den ursprungliga texten, förekommer blott i Flat., Holm. och AM. 510; i sammanhang härmed tillägga dessa texter längre fram (3¹⁹): svá sem hann væri arfgengr.

4⁹ f. Fjölnir rægði bræðr sína við konung] Så äfven Flat. och Holm. Öfver hufvud framhålles Fjölnir's hämndlystnad och ingripande i händelserna vida mera i AM. 510 än i de öfriga redd. Jfr. 13²¹, 16 f., 22 f., 24¹⁰⁻⁻¹⁵.

5³⁰ ecc manna ok xxx] AM. 291 har här talet cccc, Flat. o. Holm.: n.

6⁴ Jótland] Sjáland AM. 291 och Flat. (omnämnes ej i Holm.).

8²⁷—9⁴ Ingeborgs dröm berättas här annorlunda än i de andra redd. (jfr Fms. XI, 49, Flat. I, 156, Holm. 60). I den form, hvari drömmen här framträder, betecknar väl det först

¹ Den 29¹⁰ förekommande uppgiften om Harald Gormssons dödsdag återfinnes visserligen på ett annat ställe inom den Isländska literaturen (jfr nedan sid. xix), men huru vida den derifrån — eller möjl. direkte från Adamus Bremensis — inkommit i AM. 510, kan ej afgöras.

² I denna öfversigt, som för öfrigt icke gör anspråk på absolut fullständighet, fästes intet afseende vid sådana i AM. 510 förekommande afvikelser, som tydligen blott bero på framställningens olika bredd gent emot de öfriga redaktionerna. I allmänhet tages icke heller hänsyn till Arngrims öfversättning, enär den sammas detaljuppgifter naturligtvis icke kunna anses likställda med de isländska texternas. Rörande nämnda öfversättnings förnämsta egenomligheter hänvisa vi för öfrigt till GJESSINGES sakrika och grundliga undersökning.

affallna hufvudet Áki; det hufvud, som Ingeborg tager upp ur sin särk, syftar väl på sonen Pálnatóki, som på kon. Harald hämnas sin farbroders död. Är denna tolkning af drömmens betydelse riktig, så är måhända AM. 510:s framställning här ursprungligare än de andra texternas, i hvilka drömmens syftning är mera oklar.

9³² Bjarnar, fóstura síns] jfr Fms. XI, 50 (= fóstbróðir hennar, d. ä. Álófar), Flat. I, 156 (= fóstbróðir jarls) och Holm. 60 (ráðgjafi hennar).

10 f. Episoden om Saum-Æsa berättas i AM. 510 på samma sätt som i Flat. och Holm. (AM. 291 har deremot här en annan, vidlyftigare och tydligen mindre ursprunglig, berättelse, jfr Fms. XI, 51 f.).

12⁷ með öngum gjöfum] Så ock Flat. och Holm., under det att AM. 291 låter Fjölnir uppträda och öfvertala konungen att mottaga de erbjudna gåfvorna (jfr Fms. XI, 55).

12¹⁹ xii vetra gamall] De andra redaktionerna: xv.

13²⁷⁻²⁸ Sveinn herjar Mön] Denna Ortsbestämning förekommer endast här.

15^{5, 11} Hjatland] De andra redd. ha här Halland, som tydligen är det ursprungliga.

17¹⁸ iiii skip ok xx] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: xxx.

18⁵ xv skip] AM. 291 och Flat.: xii, Holm.: ix.

18³⁰ I stórskipa] Samma taluppgift i AM. 291 och Holm., men Flat.: xi.

18³¹ Enn er á leið sumarit] De andra redaktionerna: haustit, hvilket man äfven haft skäl att vänta här med anledning af den straxt efter (19⁵) lemnade uppgiften om tiden för kon. Haralds död (= aftonen före Allhelgonadag, d. v. s. den 31 Oktober).

19⁵ þetta var hinn næsta dag fyrir allra-heilagra-messu] jfr

21²⁰ þetta var allra-heilagra-messudag] Denna tidsbestämning förekommer ej i de andra redd. Hvarifrån den inkommit i AM. 510 (det ursprungliga originalet tillhör den väl svårligen) kunna vi ej uppvisa. Vi anmärka emellertid, att den samma återfinnes i det utdrag ur "Hamborgar Historia" (Adams af Bremen bekanta verk), som förekommer i Cod. AM. 415, 4:to (utgifvet i Langebeks Script. rer. Dan. II, 146—53 samt i Fms. XI, 417—21) och i Flateyjarbók (I, 17 f.). Äfven återfinnes ifrågavarande uppgift i det "Fragmentum Islandicum," som finnes aftryckt hos Langebek, II, 425—33.

21³³—22¹⁷ Den här förekommande berättelsen om ett ting i

b*

Viborg återfinnes icke annorstädes. AM. 291 och Flat. omtala dock, att Pálnatóki och Sven foro omkring i landet och höllo ting.

25³⁻⁷ Det här anförda samtalet förekommer blott i AM. 510.

25⁸ III. c manna] De andra redd.: c.

27¹¹⁻¹² Þat er sagt, at þá er Pálnatóki kom heim til Bretlands, at þá var önduð Álóf kona hans] AM. 291 och Holm. förlägga Álófs död till 'hit næsta sumar eptir,' Flat. till 'hit sama haust eptir'.

27¹⁹ til Írlands] De andra redd.: til Skotlands ok Írlands.

27²¹ III sumur] Så ock Holm., men AM. 291: XII (i Flat. är stället öfverhoppadt).

28¹⁷ I ok CC langskipa] AM. 291 har: III (hvilket Fms. XI, 74 antages vara skriffel för III. c.): Flat. och Holm.: CCC.

29 f. Jomsvikingarnes lagstiftning skildras i AM. 510 på ungefär samma sätt, som i de andra redd. Dock äro de stadganden, som återfinnas här nedan 29¹⁴⁻¹⁵, 29¹⁹ 22, 30¹ och 30⁷⁻⁹ (det sista blott en upprepning af 29¹⁶⁻¹⁸), egendomliga för AM. 510; 29¹⁶⁻¹⁸ och 30²⁻³ finnas i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

31²⁴ Guðrvísi] Denna person omtalas blott i AM. 510 (här och sid. 37).

32²⁸⁻³⁴ Att Sigvaldi och Þorkell tagit Hávard höggvandi och Áslák hólmaskalli som krigsfångar, omtalas blott här.

35²³ IIII skip ok CCC manna] De öfriga redd. ha andra taluppgifter, neml. AM. 291 och Holm.: III-CC, Flat.: IIII-CC.

36²⁷ Íseyjarþing] Det riktiga är väl här Íseyrarþing (= AM. 291 och Holm.; Flat.: Seyrarþing, ett lätt förklarligt skriffel). Att här dock icke föreligger ett *skriffel*, framgår af 37⁸: í Íseyjum.

36³² XX skipa] AM. 291 och Holm.: L, Flat.: LX.

36³³ III skip] Så ock AM. 291 och Flat., men Holm.: V.

37⁵⁻¹⁹ Plundringen af Harald jarls gård omtalas ej särskildt i de andra redaktionerna.

37¹⁶ X pund gulls] AM. 291 har här: C hundruð och Holm.: XC (?). (Flat. utelemnar denna uppgift).

37²² XX skip] De andra redd.: X.

37²⁷ X merkr gulls] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: XX.

38¹⁴⁻¹⁹ De här uppgifna förlikningsvilkoren öfverensstämma med Flat. I, 170 f., men ej med AM. 291 (jfr. Fms. XI, 86). Holm. har intet motsvarande.

40²² X vetra gamall] De andra redd.: IX.

44¹⁷ XL manna] De andra redd.: XXX.

44¹⁶ xx menn] Så ock Flat., men AM. 291: xxx, Holm.: fáir.

46²⁷ Garta] De andra redd. Geira (Arngrims öfvers. dock Geila = Fgsk.). Jfr ofvan sid. XIV.

48³ þc manna] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat.: þccc.

49³⁻⁵ Detta stycke tyckes vara öfverhoppadt i de andra redd.

54²³ halft annat c skipa] Så ock Holm., men Flat.: "lxx skipa annars hundraðs; AM. 291 trol. det samma (siffrorna osäkra, men jfr. Fms. XI, 116).

57²¹ enn drepa hann sjálfan] Denna del af Vagns löfte fattas både i AM. 291 och Flat. I Fms. XI, 153⁸ (motsv. 97³ här nedan) omtalas det icke heller, men väl i Flat. på motsvarande ställe (I, 200); Holm. upptager det både här och på senare stället.

59¹³ xl skipa] Så ock Flat., men AM. 291 och Holm.: lx.

62²⁹ á Skugga] Så ock AM. 291 och Holm.; Flat.: á Sóla.

64³⁰ Erlind (skriffel f. Erling?) son sinn] Flat.: Eirík (skriffel, såsom man finner af sammanhanget) son sinn; Holm.: Erling son sinn; AM. 291 har blott Erling (utan bestämning), hvilket tydligen är det ursprungliga, ty det menas naturligtvis Erling af Skugge och icke jarlens sjuårige son.

65¹⁰ vi herskip] AM. 291: iii (Flat. utelemnar taluppgiften och Holm. hela episoden om Erik jarls och þorkels sammanträffande).

66²⁷ vi vikur sjóvar] Så ock Flat., men AM. 291: xx; (utan motsvarighet i Holm.).

67¹² vi kýr] De öfriga redd.: iii.

68¹⁴⁻¹⁵ Att Ulf förklarar sig hågad att deltaga i striden mot jarlen är egendomligt för AM. 510. Jfr Fms. XI, 123 f. och Flat. I, 186 f.

70²⁴—72³ Med undantag af nedanstående afvikelser öfverensstämmer AM. 510 i redogörelsen för slagordningen öfver hufvud med de andra redd.:

71¹⁵ I st. för de öfrigas Styrkár af Gimsum har AM. 510 'Sigrekur' af Gimsum.

71²⁷ Jfr ofvan sid. XIV.

71²⁹ Emot Vagn upptager AM. 510 Erlend jarlsson i st. f. de andra redd:s Ögmund (Holm.: Geirmund).

(Jfr för öfrigt beträffande slagordningen den öfversigtstabell, som åtföljer GJESSINGS upplaga af Arngrims öfversättning).

72⁹⁻¹⁶ Visan återfinnes i AM. 291 och Flat., men ej i Holm.

74¹⁰⁻¹⁷ Visan förekommer äfven i Flat. och Holm., men ej i AM. 291.

86³¹ xxx skipa] De andra redd. iv och xx; jfr ofvan sid. XVI.

88²⁴ x menn] Så ock AM. 291 och Holm., men Flat. xx.

97⁹–10 Vagn fellir sik fram fyrir fœtr Þorkeli] I Flat. och Holm. (AM. 291 är här oläslig) är det Björn brezki, som fäller Vagn (jfr Flat, I, 200 f.).

100¹⁴–15 Son hans (= Sigvalda) hét Gyrðr etc.] Denna person omtalas blott i AM. 510.

101²⁰–23 Vigfúss Víga-Glúmsson fór ok til Íslands etc.] Detta omtalas blott i AM. 510. (AM. 291 är defekt i slutet och Holm. utelemnar hela berättelsen om de i slaget deltagande Isländingarnes senare öden).

Af den lemnade öfversigten framgår, att, om man bortser från allt, som bearbetaren af AM. 510:s redaktion bevisligen upptagit från för den egentliga Jvs. främmande källor, äro de uppgifter, genom hvilka AM. 510 skiljer sig från sagans öfriga redaktioner, icke af någon synnerlig betydenhet. De äro dels sådana, som äfven förekomma i dessa senare, ehuru i en något olika gestalt, dels sådana, som i de andra redaktionerna sakna all motsvarighet. Afvikelserna af förra slaget beträffa mest sifferuppgifter och hvarjehanda blomständigheter, som under en långvarig handskriftlig tradition lätteligen förändras. Skiljaktigheterna af senare slaget äro icke synnerligen talrika; huru vida de tillhört det ursprungliga originalet eller icke, är ofta omöjligt att afgöra.

Det nämndes ofvan (sid. VIII), att Jvs. i AM. 510 skiljer sig från de öfriga redaktionerna äfven med afseende på *framställningssättet*. Detta företer nemligen i nämnda text i allmänhet ett mera modernt skaplygne, än i de öfriga redaktionerna, så väl hvad beträffar enskilda ord och vändningar — något som ju till en viss grad kan bero på handskriftens sena nedskrifningstid — som med afseende på sjelfva stilen. Berättelsen är i allmänhet mycket utlagd på bredden; öfver hufvud råder i framställningen en viss ojemnhet — en naturlig följd af textens öfverarbetade beskaffenhet. Under det att således somliga stycken äro hållna i en jämförelsevis någorlunda god sagostil, lida deremot andra af en betydlig långsläpighet och enformighet. Det senare är särskildt fallet med be-

skrifningen af kampscenerna i Hjörungavág (jfr 77²⁴—78¹⁸, 80²⁰⁻³⁰, 84¹⁶⁻²¹, 87¹⁻²⁰), och kännetecknar tydligen dessa stycken, som icke återfinnas i de andra texterna, såsom senare tillkomna och således främmande för den ursprungliga Jvs. ¹.

Hurudan har då den Jvs. varit, som bildat stommen för den i AM. 510 föreliggande bearbetningen, och hvilken ställning intager således AM. 510 till de öfriga redaktionerna?

En jämförelse mellan de olika texterna visar, att AM. 510 så väl med afseende på faktiska utsagor (jfr ofvan sidd. XVIII—XXII), som hvad enskilda uttryck beträffar, öfverensstämmer än med en, än med en annan af de öfriga redaktionerna, utan att man kan bestämdt afgöra, hvilken af dessa ligger den samma närmast. Vidare förtjenar att beaktas, att på en del ställen, der texten i AM. 510 förefaller misstänkt och icke är fullt begriplig utan jämförelse med de öfriga texterna, denna jämförelse måste göras än med den ena, än med den andra af dessa ². Af

¹ Att nämnda stycken blifvit i texten insatta samtidigt med interpolationerna från Fgsk., antydes deraf, att man i de samma finner åtskilliga ställen, som alltför mycket erinra om sistnämnda text, för att likheten skulle kunna vara blott tillfällig.

² Vi påpeka här en del sådana ställen och lemna derigenom äfven ett supplement till noterna under texten, enär utrymmet der icke alltid tillåtit oss att belysa en del dunkla ställen så omständligt, som önskvärdt varit:

7²⁷ Jfr noten till detta ställe.

14⁹ væri] Den oregelbundna tempusföljden härrör tydl. deraf, att originalet haft or. obliqua; jfr Fms. XI, 58: "at hann fengi hánun vı skip ok þar með lið, svá at þau væri öll skipuð fullri skipan."

21⁴ binda akkeri fyrir bord] Fms. XI, 66 och Flat. I, 162: "bard," som väl varit det ursprungliga.

24⁷⁻⁸ Sveinn konungr lætr þá enn eyðask veizluna ok hit næsta sumar eptir] Detta dunkla ställe förklaras af Fms. XI, 69: "Ok nú lætr konungrinn eyðask þat haust erfisgørdina, ok líðr af sá vetr ok þat sumar."

35⁵ Jfr noten till detta ställe.

dessa förhållanden torde kunna slutas, att AM. 510 är att betrakta som en sjelfständig, med de öfriga texterna sidoordnad, redaktion, hvarvid den omständigheten, att de andra redaktionerna öfver hufvud taget öfverensstämman mera sins emellan än med AM. 510, tyckes häntyda derpå, att de förstnämnda stamma från en gemensam ättling af den ursprungliga sagan (jfr ofvan sid. VIII), under det att AM. 510 leder sin härkomst från en med nämde ättling samordnad.

Den företagna undersökningen af AM 510:s red. har gifvit vid handen, att denna text är en i en jämförelsevis senare tid företagen bearbetning af Jvs., grundad på en äldre, från de andra till vår tid bevarade texterna af-

42¹⁷⁻¹⁸ Skrifvaren har öfverhoppat något; luckan kan suppleras efter AM. 291 eller Holm., bäst efter den senare; jfr noten till stället.

50³ Jfr noten till detta ställe.

56²⁸ 'nockunniginn kallmannliga'] Orig. har väl haft 'nockurnig mikillmannliga' = Fms. XI, 110.

58¹⁵ (eigi?) munda ek yfir svinnu mína hafa tekit] Orig. har väl haft: "munda ek sýnu minna hafa af tekit" = Fms. XI, 112, Flat. I, 181.

59¹³ Jfr Fms. XI, 114: "...lx skipa, þeirra er öll sé stór ok vel skipuð.." (= Flat. I, 182). Uttrycket "skipuð" har väl äfven stått i AM. 510:s orig. och vållat felskrifningen.

67¹² Luckan i texten kan utfyllas efter Fms. XI, 123: "strandhögg, ef svá herr at hendi. Ok nu herr svá at, at þeir finna mann einn at máli; sá rekr fyrir sér" (Jfr Flat. I, 186).

73⁷ 'formonnum'] Antingen är detta rent af skriffel, eller ock har skrifvaren missförstått sitt orig., som helt visst haft 'formonnum' (= Flat. I, 189).

80¹⁵⁻¹⁸ Þetta veðr ... enn herklæði] Jemförelse med de andra redd. visar, att skrifvaren efter "menn" öfverhoppat något, snarast orden: "máttu varla standask, en menn" (så Holm. 74).

95³⁻⁵ Þeir hafa nú látit lífit fyrir skömmu, *er mér þykkir ekki betra at lífa enn deyja* ok eiga eigi meira kosti, enn nú á ek] Detta ställe förefaller oredigt; jämförelse med Flat. I, 199 antyder, att AM. 510:s orig. äfven, i st. f. de kursiverade orden, haft: "at mér þykkir lítit í veitt at lífa lengr"

96²⁰ och 98¹¹ Jfr noterna till dessa ställen.

vikande, redaktion af sagan, jemte hvilken bearbetaren anlitat flere andra källor. Ur dessa senare har han upptagit flertalet af de i dem förekommande, för hans original främmande uppgifter, hvilka han på lämpliga ställen inflickat i detta. Tydligt framstår emellertid, att han härvid gått till väga helt och hållet mekaniskt och utan kritisk noggrannhet, — hvartill han väl för öfrigt saknat tillräckliga förutsättningar.

Det intresse, AM. 510:s red. eger för forskaren, är således öfvervägande literatur- och kulturhistoriskt; men i detta afseende är denna text af stort värde. Den visar nemligen, huru som, sedan den isländska historieskrifningens klassiska period var förbi, det historiska samlarenitet länge fortlefde på Island. På sitt sätt utgör denna text ett prof på den efterblomstring inom den isländska historieskrifningen, som frambragte sådana verk som t. ex. den större sagan om Olof Tryggvesson. Likasom denna saga tillkommit genom sträfvandet att på ett ställe samla allt, hvad man på författarens tid visste om nämde konung och hans samtida, så har bearbetaren af Jvs. i AM. 510 — om ock med vida mindre skicklighet och framgång — sökt att sammanföra, hvad för honom tillgängliga källor meddelat om Jomsvikingarne. Äfven en annan synpunkt, än begäret att samla, tyckes emellertid hafva varit bestämmande vid hans arbete: önskan att göra berättelsen fängslande för läsaren. I sträfvandet härefter går AM. 510 vida längre än de andra redaktionerna ¹.

¹ Att AM. 510:s red. äfven i en något senare tid varit populär på Island, antydes möjligen deraf, att de Jómsvíkinga rímur, som finnas bevarade i Cod. AM. chart. 607, 4:to, grunda sig på just denna red. Nämda rímur, till antalet 9, äro enligt den i handskriften förekommande öfverskriften diktade af "Staðarhrauns-Jón (enligt G. ÞORLÁKSSONS mening = presten JÓN JÓNSSON i Staðarhraun, † 1653 vid 113 års ålder) och behandla efter en kort inledning Jomsv:nes historia fr. o. m. Jomsborgs anläggning t. o. m. Vagns och hans mäns tillfångatagande (motsv. sidd. 27¹¹—91⁹ här nedan). Då berättelsen slutar något tvärt, tyckes det, som om samlingen icke vore fullständig i handskriften.

II.

Cod. AM. 510, 4:to består i sitt närvarande skick af 96¹ i skinnbeklädda träpermar inbundna pergamentsblad, af hvilka de flesta hålla ungefär 19 centimeter i höjd och 13,₅ i bredd; många blad äro dock — och hafva redan från början varit — betydligt mindre. Radernas antal uppgår i allmänhet till 34 à 35 på hvarje sida; på en del sidor, der stilen är något gröfre, finner man dock ett mindre antal rader.

Huru vida hela boken är nedskrifven af en och samma person, är svårt att med full säkerhet afgöra. Dock göra bl. 8b—38b intrycket af att vara skrifna af en annan hand, än bokens öfriga delar, så vidt icke skriftdragens olikhet kan anses härröra af skrifmaterialens olika beskaffenhet. De ortografiska förhållandena gifva ingen säker ledning för bedömande af denna fråga, ty de förete i bokens olika delar icke större skiljaktigheter, än som kunna bero på inflytelser af de olika original, som för de särskilda sagorna förelegat skrifvaren.

Handskriftens ortografi förete intet särskildt egendomligt², utan är öfver hufvud taget den samma, som man plägar finna i handskrifter från sista delen af 15:de årh. Äldre kan boken svårligen vara, men må hända är den ännu yngre³.

¹ Icke 95, såsom det uppgifves i GERINGS upplaga af *Finnboga saga* (Halle 1879), sid. xix.

² Att påpekas förtjenar dock måhända det stundom förekommande bruket af 'ei' för normalt 'é' (jfr här nedan: heit 3⁶, 7¹, 17¹³, 30²⁵; leit 6¹⁶; heidan 6¹⁸) samt af 'æ' för 'a' (så: sækir 39²⁷, 43¹⁵; alfiære 67¹⁸; dæginn 76¹⁹, 80¹⁰, 80¹⁷).

³ Så torde förhållandet vara, derest den af G. ÞORLÁKSSON (jfr GERINGS uppl. af *Finnboga saga*, sid. xx, noten) uttalade hypotesen är riktig, att neml. AM. 510, 4:to är autograf af Biskop Jón Arason (f. 1484 † 1550). Om så är — och det finnes ju skäl, som tala därför — så måste handskriftens nedskrifningstid förläggas till början af

Rörande bokens tidigare egare gör Arne Magnusson i sin egenhändiga handskriftskatalog (AM. 435a, 4:to) följande anteckning: — "Bokina hefi eg feingid af Mag. Jone Thorkelssyne, en hann af Ingibjorgu Palsdottur a Eyri i Seidisfirdi."

Handskriften innehåller följande, till större delen i den samma fullständigt bevarade, sagor:

- I. Viglundar saga, bl. 1—8a; efter bl. 3 fattas 2 blad ¹.
- II. Herrauds saga ok Bósa, bl. 8b—21a¹⁹; fullständig ².
- III. Jarlmanns saga ok Hermanns, bl. 21a²⁰—32b¹⁴; efter bl. 27 fattas något (troligen blott 1 blad) ³.
- IV. Þorsteins saga bæjarmagns, bl. 32b¹⁵—38b²⁹; fullständig ⁴.
- V. Jónsvíkinga saga, bl. 38b³⁰—67a²⁴; fullständig, med undantag deraf, att ett stycke är bortrifvet af bl. 39 (jfr nedan) ⁵.

16 årh., eller kanske än nogare till detta århundrades andra årtionde, eftersom Jón Arason temligen sent (omkr. 1508) började studera (jfr Biskupa s. II, 317) och väl knappast kan antagas hafva sysselsatt sig med sagors afskrifvande, sedan han (1522) blef biskop.

¹ AM. 510 är lagd till grund för G. VIGFUSSENS upplaga af Viglundar saga (i Nord. Oldskrifter xxvii, Kbhvn 1860).

² Vid sagans utgifvande i Fornaldar sögur III, 191—234 äro varia ter tagna ur denna text.

³ Outgifven.

⁴ Denna text är lagd till grund vid sagans utgifvande i Fms. III, 175—98.

⁵ Vid Jvs.'s utgifvande i Fms. XI, 1—162, äro ett mindre antal varianter samt alla visor, som AM. 510 har utöfver de öfriga redd. af sagan, i noterna under texten upptagna ur nämnda handskrift. Ett litet stycke ur den samma (bl. 52a³⁴—b⁶ = sid. 54¹⁹—28 här nedan) finnes aftryckt i inledn. till GJESSINGS upplaga af Arngrims lat. öfs. af Jvs. sidd. i f. — De i BARTHOLINS "Antiquitates Danicæ" (Hafniæ 1689) på flere ställen (sidd. 63, 228 ff., 470 m. fl.) förekommande utdrag ur AM. 510:s red. tyckas deremot ej vara tagna direkte från membranen, utan från någon afskrift, som på ett par

- VI. *Finnboga saga hins ramma*, bl. 67a²⁵—88b²⁷ ¹;
fullständig ².
- VII. *Drauma-Jóns saga*, bl. 88b²⁸—92b²⁵; fullständig ³.
- VIII. *Friðþjófs saga hins frækna*, bl. 92b²⁶—96a;
fullständig ⁴.

AM. 510:s red. af Jvs. föreligger äfven i följande, från nämnda membran stammaude, pappershandskrifter:

Cod. AM. 13, fol., skrifven af Jón Erlendsson († 1673). På första permens baksida har Arne Magnusson gjort följande anteckning: "Jomsvikingasaga ur bok Þorbjargar Vigfussdottur fra S:ra Þorde Jonssyne a Stadarstad."

Cod. AM. 288, 4:to ⁵. På främre permens baksida har Arne Magnusson bl. a. antecknat: "Þessi Jomsvikingasaga er skrifud af Jone Hakonarsyne epter pappirsexemplar in 4:to, sem eg a minum ungum dogum sa hjá Gudmundi Bjornssyne i Hrafusey." Vidare säger Arne sig hafva jmfört denna handskrift med "bok S:ra Þordar Jonssonar" (= AM. 13 fol.), hvars varianter också finnas i AM. 288 antecknade i marginalen.

Cod. AM. 289, 4:to ⁶. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1200 fol.* (Ny kongel. Saml.).

ställen berigtigats efter Flateyjärbók. — Om den Adlerstam-Hammarsköldska upplagans text jfr nedan.

¹ Icke bl. 66—88, såsom GERING (anf. st.) uppgifver.

² Denna text är begagnad för variantapparaten i så väl WERLAUFFS upplaga af sagan (Kbhvn 1812), som — med stor noggrannhet — i GERINGS upplaga (Halle 1879).

³ Outgifven.

⁴ Efter denna text är sagan aftryckt i Fornaldar sögur II, 488—503.

⁵ I Fms. XI äro varianter till Tind Hallkelssons visor upptagna ur AM. 288.

⁶ På denna och föregående hds. grundar sig den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jvs. (Sthm 1815). Denna i visst afseende ganska märkvärdiga bok har tillkommit på följande sätt: En person vid namn JACOB IXEL (tydligen den bekante "Pagehofmästaren," som blef förvisad från Sverige 1756; jfr MALMSTRÖM,

Cod. AM. 290, 4:to. En afskrift af denna bok finnes i *Cod. reg. Havn. 1199 fol.* (Ny kongel. Saml.).

Cod. AM. 293, 4:to, fragment, slutande med orden "ok var kallaðr Þorkell" (sid. 31²⁴ här nedan), och skrifvet af Arne Magnusson, som på första sidan gjort denna anteckning: "Hæ chartæ frivolæ sunt et nullius auctoritatis."

En jämförelse mellan AM. 510 och de 5 AM. pappershandskrifterna gifver vid handen, att *de senare alla härstamma från membranen*, hvilket framgår dels deraf, att i denna förekommande fel återfinnas i pappershandskrifterna (oförändrade eller synbarligen af skrifvaren rättade), dels deraf, att dessa senare avvika mera från membranen på ställen, der den samma är mera svårläst. — Den lakun, som i början af Jvs. (jfr ofvan) förefinnes i membranen, förekommer ej i afskrifterna, hvilkas text på detta ställe är fortlöpande: vid jämförelse med membranen finner man

Sveriges historia under Frihetstiden, VI, 233) tog år 1757 i Köbenhavn en afskrift af AM. 288, 4:to, hvilken han jämförde med AM. 289, 4:to. Ixels afskrift råkade sedan i händerna på en varm fornvän, kommersrådet M. ADLERSTAM († 1803), som öfversatte texten på svenska samt tillfogade Jvs.'s "förra afdelning" efter Cod. Holm. chart. 85 fol. (jfr ofvan sid. IX not. 1); dess utom tyckes A. hafva i den Ixel'ska texten insatt enstaka ord och meningar efter Skálholtsupplagan af Ol. Tr. s., (vid sidan af hvilken han måhända äfven begagnat nyssnämde Cod. 85 fol.). Det hela renskref han i en ytterst elegant codex (= Cod. Holm. chart. 55, 4:to). Den af A. redigerade texten blef efter dennes död utgifven af den mångfrestande LORENZO HAMMARSKÖLD, som vid utgifvandet jämförde Adlerstams text med Cod. Holm. membr. 7, 4:to och tvenne afskrifter af denna (tydl. Codd. Holm. chartt. 17 och 86 fol.), med ledning af hvilka hdss. han "förbättrade" texten på ett sätt, hvarom man får en föreställning genom att genomläsa de anmärkningar, han bifogar i slutet af upplagan. — Då dennas text således uppkommit genom godtycklig sammanstöpning af åtskilliga handskrifters läsarter och dess utom på grund af utgifvarnes bristande insigter (man läse t. ex. de af Adlerstam författade kostliga kapitelöfverskrifterna!) hvimlar af de gröfsta språk- och tryckfel, är den samma naturligtvis så godt som obrukbar. (Jfr RASKS recension i Sv. Literaturtidning, 1817, n:o 14).

emellertid, att lakunen blifvit i afskrifterna på fri hand utfyld, och att således *dess* tagits först sedan membranen redan var stympad. Så väl af den omständigheten, att nämnda utfyllning är nästan ord för ord den samma i alla afskrifterna, som ock deraf, att dessa förete större öfverensstämmelser sinsemellan än med membranen, följer, att de icke alla kunna vara tagna direkte från denna, utan att antingen en af dem (i så fall AM. 13 fol., som står membranen närmast) bildar en mellanled mellan membranen och de öfriga, eller ock alla pappershandskrifterna stamma från en numera förlorad afskrift af membranen.

På grund af ofvanstående förhållanden har jag naturligtvis vid textens redigerande lemnat pappershandskrifterna utan afseende ¹.

Vid textens utgifvande har jag ansett lämpligast att återgifva den samma diplomatariskt, dock med vissa inskränkningar, som dels betingas af typografiska förhållanden, dels åsyfta att göra texten mera njutbar för läsaren. Detta förfaringssätt synes mig vid denna handskrifts utgifvande vara det enda lämpliga. Normalisering efter den vanliga metoden — d. v. s. efter mönstret af gamla handskrifter — kunde svårligen komma i fråga vid utgifvandet af en text, som med afseende på så väl språkformer som uttryckssätt företer en så modern pregel, som denna. En annan utväg hade varit att företaga en normalisering, grundad på handskriftens egen och med den samma sam-

¹ Jag har mera omständligt behandlat frågan om pappershandskrifterna, enär så väl utg. af Fms. XI. som GJESSING (anf. arb. sid. I) tyckes hafva ansett möjligt, att de kunna ega sjelfständigt värde. Visserligen företer AM. 288 i en visa (81³²—82⁶ här nedan) vida bättre läsarter än AM. 510 (jfr Fms XI, 137), men detta beror tydligen derpå, att AM. 288:s skrifvare känt nämnda visa från annat håll (från någon handskrift af Heimskringla?); i öfriga visor äro AM. 288:s läsarter sämre än membranens och tyckas hafva uppkommit genom ytterligare förvridning af dessa.

tida handskrifters ortografi; men denna metod har synt mig olämplig på grund af den stora svårigheten att uppställa regler för en dylik normalisering, vid hvilken för öfrigt godtycket alltid skulle fått ett stort spelrum.

De afvikelser från membranens skriftsätt, hvilka jag ur ofvan angifna synpunkter vid textens återgifvande i tryck vidtagit, äro hufvudsakligen följande:

1) *Alla förkortningar hafva blifvit upplösta*, hvarvid dock handskriftens beteckningssätt angifvits i noterna, så ofta mera än ett upplösningssätt varit tänkbart.

Vid förkortningarnas upplösning har jag städse sökt taga hänsyn till i hds. förekommande fullt utskrifna former. I några fall, då sådana ej i hds. påträffats eller på grund af sitt vacklande skriftsätt ej erbjudit tillräckliga kriterier, har jag använt de former, som synt mig mest öfverensstämma med den eljest i hds. rådande ortografien.

Tecknet ⁷ har jag — i de fall, då det ej betyder blott 'r', såsom i *er*, *eru* m. fl. ord — återgifvit med 'er', så väl i ändelser, der denna bokstafsförbindelse i hds. är vida vanligare än det blott sparsamt förekommande '-ir', som ock vanligen i stamstafvelser. Dock har jag stundom på grund af de utskrifna formerna funnit mig föranlåten att på annat sätt återgifva detta tecken, neml. dels med 'ior', i former af verbet *giora* och det deraf härledda adjektivet; dels med 'ær' i *uæri* o. d. ord; dels med 'ier' på alla ställen, der den normaliserade ortografien fordrat 'ér' ¹.

Tecknet ² har jag öfver allt återgifvit med 'ur', utom i orden *fyr*, *fyrst*, *kyrt*, *spyr*, hvilka, då de förekomma oförkortade, alltid förete detta skriftsätt.

Tecknet ^ω betyder alltid 'ra', utom i *þessarar* 30²⁶, *hardaga* 70²⁵. I *hardaz* 21⁷ kan upplösningen vara tvifvelaktig (*hradaz*?).

I likhet med andra yngre hdss. iakttager AM. 510 ingen bestämd skilnad mellan enkla och dubbelskrifna

¹ Normalt 'ér' betecknas i Jvs. blott 12 gången med 'er', men deremot omkr. 280 gånger med 'ier' eller *i*.

konsonanter. Det har derföre i de fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med efterföljande konsonant, stundom varit svårt att afgöra, huru vida denna senare bort återgifvas enkel eller dubbel. Rörande det förfaringssätt, jag härvid följt, anser jag mig böra meddela följande:

Då hds. i öfverensstämmelse med nyisländska uttalet (om ock icke skriftsättet, jfr GISLASON, Oldn. Forml. sid. 33) oftast (i inemot 60 fall af omkring 75) i substantivens nsgf. best. form, i adjektivens asgm. obest. form samt i adverb på -an har dubbelt 'n' (vanl. betecknadt *n*), så har jag på dylika ställen, äfvensom — i analogi dermed, om ock mera godtyckligt — i femininer på -an (så 55²⁵, 79³⁵, 99³ m. fl. st.) alltid återgifvit ⁿ med -ann¹. Likaledes har jag i öfverensstämmelse med hds.'s bruk, skrifvit dubbelt 'n' i gplf. best. form af substantiven (så t. ex. *hefndanna* 6²⁹), äfvensom vid upplösandet af *m*ⁿ (= mann), *h* eller *hn* (= hann), *p*ⁿ (= pann).

Vidare har jag äfven skrifvit dubbel konsonant på en del ställen, der ^c på grund af utskrifna former synts mig böra återgifvas med 'ck' (med föreg. vokal) nemligen i orden *nockur*², *þickia*³, *feck*, *geck*.

I alla andra fall, der en upplöst förkortning gifvit en vokal med följande konsonant, har jag skrifvit den senare enkel, och tror mig dermed hafva kommit närmast hds.'s bruk och tidens uttal⁴. —

¹ Måhända hade jag på sådana ställen äfven bort återgifva hds.'s -ā med -ann i st. f. med -an, äfvensom -i med -inn (jfr GISLASON, anf. st.) i st. f. med -in.

² Pron. *nökkurr* skrives *n^cur* o. s. v. (28 ggr) eller *n^cr* o. s. v. (11 ggr); utskrifvet förekommer *nockur* o. s. v. 14 ggr; blott en gång (*nockrer* 62¹⁷) förekommer en utskrifven form utan 'u'.

³ Former af verbet *þykkja* förkortas i hds. vanligen *þ^cia* o. s. v., hvilket återgifves med *þickia* o. s. v. (så utskrifvet på 20 ställen, men blott 3 ggr [12²², 41²⁵, 100⁶] med enkelt k).

⁴ Särskildt märkes, att normalt 'rr' i hds. oftast — isht i slutljudet, men ofta äfven i midljudet, (t. ex. *þessarar* 7²⁰, 98¹³, *annara*

I orden ok, ek, mik, pik, sik, mjök är 'k' i hds. mycket ofta uppmjukadt till 'g', om ock detta senare ej förekommer fullt så ofta, som det förra ¹. Då väl emellertid det öfvervägande bruket af 'k' ej kan anses hafva berott på skrifvarens uttal, utan snarare torde härröra deraf, att denne varit böjd för att arkaisera eller låtit sig påverka af föreliggande äldre originals ortografi, och då 'g' i de ifrågavarande orden ju är det i hdss. från denna tid vanligaste skrifsättet, så har jag återgifvit tecknet ž samt förkortningarna e^c, m^c, p^c, s^c med resp. og, eg, mig, (miog 43¹¹), pig, sig.

Adv. svá skrifves omvexlande so och suo; vanligen förkortas det s^o, som jag upplöst so, hvilken form dels är den oftast (ungefär dubbelt så ofta som suo) förekommande, dels torde öfverensstämma med tidens uttal.

fⁱ har jag upplöst firer, ty fir⁷ förekommer 4 gånger (fyr⁷ blott en gång).

eⁱ har jag återgifvit med eigi ², ty så skrifves 92²² (eige 78⁹), och 54¹¹ förekommer samma beteckning för 3 sg. pr. konj. af eiga.

e' har jag återgifvit med eda (så utskrifvet 11³⁴, 63³¹, 93²⁷; edur blott 34³⁰). — e² betyder naturligtvis edur.

Prep. við skrifves u^d (= vid, blott 2 gånger), u^t, v^t (= vit) samt oftast uⁱ, vⁱ, som jag alltid upplöst uit, hvilket skrifsätt i fullt utskrifna former förekommer ungefär 3 gånger så ofta som uid.

hi har jag efter omständigheterna upplöst hefi 95¹⁰; hafi 44¹⁷, 54²³, 54²⁵, 54²⁶; hafdi 55¹.

55⁴, *nockurar* 13³), — skrifves enkelt (såsom i nyisländskan, jfr GIBLASON, Oldn. Forml. sid. 33), hvarför upplösningarna *fer*, *annar*, *annara* o. s. v. torde vara de enda riktiga.

¹ Sålunda träffar man i Jvs.: 36 ok mot 19 og, 34 ek mot 12 eg, 2 pik mot lika många pig; deremot skrifves alltid sig och miog.

² 33¹² är dock denna upplösningens riktighet tvifvelaktig; jfr noten till detta ställe.

u^o har återgifvits med uoru, som finnes utskrifvet på flere ställen.

h^o återgifves af samma skäl med hun.

Adj. mikill (vanligen förkortadt m^ell o. s. v.) skrifver jag, i enlighet med hds.'s bruk, i osammandragna former mik- (så hds. 3 ggr; mick- 2 ggr), i sammandragna myk- (så hds. 4 ggr; myck- 2 ggr).

1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas i utskrifna former på -unz (så inom Jvs. 8²⁹, 24¹, 72¹¹); i enlighet härmed har jag i dylika former städse upplöst förkortningen -ūz till -unz.

mli, mlti, mlt har jag återgifvit med mællti, mællt, eftersom 'l' framför dental i hds. oftast fördubblas (på omkr. 180 ställen af inemot 210); dess utom har hds. mællt 44⁸, 50³¹ samt på flere ställen utom Jvs. så väl mællti som mællt (men dock mælte 60¹).

Af samma skäl upplöser jag skt, sktu, skdi etc. till resp. skallt, skalltu, skyldi etc.

pra, prar, pri (aldrig utskifvet i Jvs., men på ett ställe i Jarlmanns saga ok Hermanns läses peirre) har återgifvits med peirra etc.

kgr, kg² har upplösts kongr, kongur; i Jvs. förekommer ordet ej utskrifvet, men på ett ställe i Fridþjófs saga skrives kongar.

Vid upplösning af ggr och liknande förkortningar har jag i öfverensstämmelse med hds.'s skriftsätt begagnat diftongen 'ei' (ej 'e').

ora har jag upplöst oruzta med anledning af skriftsättet 65²⁰.

ld har jag öfver allt återgifvit med land (icke lond) ¹.

Nom. propia samt ordet jarl m. fl. betecknas vid oftare upprepning vanligen med blotta begynnelsebokstäfverna. Med stöd af utskrifna former och analoga ortografiska förhållanden har jag skrifvit:

¹ 37⁹ förekommer visserligen Siolanda, men häraf kan ej slutas, att pluralis öfverallt bort användas, ty 31¹⁷ läses Sialandi.

Nom. Haralldur, gen. Harallz ¹.

Nom. Palner ², öfriga kasus Palna ³.

Nom. Sueinn ⁴, gen. Sueins, dat. Sueini, ack. Sueinn ⁵.

Nom. och ack. sing. iarll ⁶, gen. iarls ⁷, dat. iarlli.

Då ordet jarl varit betecknad med blotta begynnelsebokstafven, har jag, måhända något godtyckligt, alltid återgifvit det samma i obestämd form ⁸.

I namnen Biorn och Vagn (likasom i allmänhet, då 'n' i slutljudet följer på konsonant) vacklar hds.'s bruk mellan dubbelt och enkelt 'n'; jag har vid förkortningars upplösning städse använt det senare skrifsättet.

Namnet Hákon skrives i hds. omvexlande med '-k-' och '-c-'; oftast förkortas det Hac', Hc', som jag upplöst Hacon.

m.' har öfver allt återgifvits med mællti, ku.' med kuat, så vida icke annorlunda anmärkes.

.f. såsom beteckning för anföringsord har jag städse upplöst seger, utom på ett par i noterna anförda ställen, der sammanhanget fordrat annat upplösningssätt.

2) *Olika former af samma bokstaf hafva återgifvits med ett och samma tecken*; sålunda 'r', 'ʀ' och 'r' = 'r', 'i' och 'j' = 'i', 'u' och 'v' (hvilka begagnas utan all åtskilnad i betydelsen och stundom äro svåra att särskilja) = 'u'; tecknet 'ǣ' har dock bibehållits, enär det i vår text endast förekommer som tecken för normalt 'á' (omvexlande med 'a'). — I sammanhang härmed anmärkes,

¹ Så hds. 4 ggr, Haraldz 1 gång.

² Så hds. 1⁸, 1²⁰.

³ Så hds. 1¹².

⁴ Så hds. 15 ggr; Suein 3 ggr, deraf 2 ggr Sueī (= Sueinn).

⁵ Så hds. 3 ggr, Sueinn blott 11²⁴.

⁶ Så hds. 7 ggr; iarl 1, iall 2 ggr.

⁷ Så hds. 4 ggr; iarlls, iarllz, iallz hvardera 1 gång.

⁸ Om man bortser från visorna, så finner man inom Jvs. på sådana ställen, der lika så väl bestämd som obestämd form af detta ord varit tänkbar, den förra utskrifven 63²⁶, 79³¹, 91², den senare 34³¹ och 62³³ (första stället).

att de accenter, som stundom förekomma i hds., icke återgifvits i aftrycket ¹.

Då 'u' (v) och 'i' (j) i hds. finnas använda som siffror, har jag emellertid af lätt begripliga skäl bibehållit så väl skilnaden mellan 'u' och 'v', 'i' och 'j', som ock de öfver 'i' (j) möjligen befintliga accenter.

3) *Skiljetecken och stora begynnelsebokstäfver hafva införts i enlighet med nyare språkbruk*, hvarjemte jag (med bihållande af hds.'s indelning i kapitel, hvilka jag försett med ordningsnummer), efter innehållet afdelat texten i mindre stycken, hvarigenom läsningen underlättas och öfversigtligheten ökas.

I sammanhang härmed bör jag nämna, att jag på ställen, der de olika delarne af sammansatta ord i hds. förekomma skrifna åtskils, i aftrycket förbundet dem genom bindestreck ², derest det normaliserade skrifsättet ³ fordrat sammanskrifning.

4) *Uppenbara fel hafva rättats*, dock städse med anförande i noten af hds.'s läsart. Derjemte hafva uteglömda ord och bokstäfver tillsatts inom () och utplånade eller bortrifna dylika inom [] (jfr nedan sid. 2). Vid dessa rättelser har jag dock ansett mig böra gå till väga med stor försigtighet, enär det ofta varit svårt att afgöra, huru vida fel verkligen förelegat ⁴, eller icke snarare hds.'s läsart

¹ Med undantag af de ofta förekommande, ur språklig synpunkt betydelselösa, accenterna öfver 'i' och 'j' och de föga viktigare accenterna öfver 'æ', träffar man inom den här utgifna texten accenter blott på följande ställen: áhyggja (2 accenter) 64⁵, sár (2 d:o) 70¹¹, dán (2 d:o) 71¹⁰, skálld 72⁵, hált 97¹¹, Norégr 57¹⁷, 57²⁰, mést 64²⁰, ferdénn 58²⁸, hiét 65¹¹, allfiæré 67¹⁸, spiotét 69¹⁰. Skrifsättet spiotét, ferdénn, allfiæré har helt visst uppkommit derigenom, att skrifvaren tyckt sig hafva skrivit spiotit etc.

² Derest i aftrycket sammansättningsdelarne kommit att stå på olika rader, hafva dubbla bindestreck (-|-) användts.

³ Ur "normal synpunkt" oriktig sammanskrifning (af preposition med dess kasus) förekommer i hds. blott på några få ställen, hvarest jag utan vidare åtskilt orden.

⁴ Sålunda förefinnas måhända fel äfven på följande ställen,

härörört från skrifvarens uttal¹ eller från ett nyare språkbruk², hvarpå denna text erbjuder många exempel. På en del ställen, som förefallit mig misstänkta, men hvarest rättelse ej synt mig ovilkorligen nödvändig, har jag för den skull åtnöjt mig med att i noten anmärka förhållandet. — Äfven har jag i noterna anført alla af skrifvaren sjelf gjorda rättelser.

Vid aftryckandet af de i texten förekommande *visor* har jag ansett ett noggrannare återgifvande af hds. vara af nöden, hvarföre jag icke vidtagit andra afvikelser från den samma än förkortningarnas upplösning och angifvande med kursiv stil hvarjemte jag afdelat stroferna i rader med ledning af de (i aftrycket ej återgifna) punkter, som i hds. angifva slutet af hvarje visuord.

De i texten befintliga visornas kritiska och exegetiska behandling ingår icke i planen för denna skrift. Jag har emellertid sökt att af de samma åstadkomma ett så troget aftryck, som det varit mig möjligt, och

hvarest jag dock icke ansett mig böra företaga ändring: 14²⁴, 27²⁰, 28⁵, 28¹⁶, 42²², 44¹, 53²², 55², 55³² (orden "so at ei sie herr min epter i Einglandi" äro här helt visst origtigt inkomna i texten), 56²⁰ (samma förhållande tyckes här ega rum med orden "hann medann"), 64²⁶, 65¹⁰, 69³, 76², 79¹³ m. fl. st.

¹ Så är väl förhållandet med silgdi 14², teingls 75⁷, 84²⁹, Vinland 27²³ m. fl. st., harlda 84¹⁶, måhända äfven med sumarins 10¹⁶ (jfr Hervarar saga, ed. Bugge [Kristiania 1873] sid. 314²⁷), daul 25¹⁶ (jfr Cederschiöld, Bandamannasaga [Lund 1874] sid. XII), hofdinga 7²⁷, streinga 56¹⁷, kveika 29¹⁰, pickaz 18²¹, 24¹, skilaz 15⁹, gauga 17⁷ m. fl.

² Förutom en del andra nyare former som sporadiskt förekomma redan i äldre hds., finner man i AM. 510 följande, som tyckas värda att särskildt påpekas: Asg. af maskulina -jastammar är stundom = nsg. (så 37¹¹); kompar. mask. af adjektiven har stundom kas. obl. i sing. = nsg. (så 7²⁸, 30⁹, 43³ m. fl. st.); 1 pl. pr. konj. ändas ofta på -um, samt plur. af pret. konj. på -um, -ut, -u (stundom är dock svårt att veta, om ind. eller

hoppas att derigenom hafva gifvit textkritiken ett något säkrare underlag, än som erbjudes genom den i Fms. XI lemnade normaliserade texten ¹.

konj. åsyftas): 1 sg. och 1 pl. ind. refl. form ändas på -unz (jfr ofvan sid. XXXIV); stundom träffar man former som hofdingie, uilie, sitie, leggie o. s. v. för hofdingi etc.; eirn f. einn förekommer 90⁴, 95¹¹; þui f. hui, ofta; siert som 2 sg. pr. konj. af vera, ofta; giordur (part. pret. af giora) 21²² o. s. v. — Relativpartikeln är ofta utelemnad (stundom väl rent af uteglömd), jfr 15³, 18¹, 23²⁶, 27²⁷, 31¹⁹, 37²⁵, 50² m. fl. st. Äfven personliga och demonstrativa pronominer utelemnas jemförelsevis ofta.

¹ Förutom åtskilliga genom den något godtyckliga normaliseringen föranledda oegentligheter innehåller nämnda text äfven följande uppenbara fel: I st. f. 'odur' 69²⁵ har Fms. XI: áðr; f. 'utann' 69²⁷: utar; f. 'jðrunzt' 72¹¹: yðrunst; f. 'drept' 72²⁷: drepr; f. 'uandar' (?) 74¹²: vardar; f. 'nidur' 82⁴: víðr; f. 'ædra' 82⁸: æðru; f. 'næte' (?) 82¹⁰: nære; f. 'uirdri' 82¹⁹: víðri; f. 'gundlar' 83¹⁰: Göndlar; f. 'nunnar' 83¹⁴: minnar; f. 'veggurs' (?) 83²⁴: veggs; f. 'bauga' 85²⁹: baugz; f. 'þrytt' 85³¹: þreytt; f. 'fiarre' 86²: firri; 86²² har hds. tydligt 'nu' (icke 'æ', jfr Fms. XI, 441, not. 5); f. 'þiðnguar' 87²⁸ har Fms. XI: þröngvar; f. 'dauru' 87³¹: dörrinn.

JÓMSVÍKINGA SAGA.

Siffror inne i texten, åtföljda af bokstäfver samt omslutna af klammer, hänvisa till motsvarande blad och bladsida i Cod. AM. 510, 4:to (= *hds.*).

Siffror i yttre marginalen hänvisa till motsvarande sidor i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jömsvíkingasaga (Sthm 1815).

() omgifver af skrifvaren utlemnade ord och bokstäfver, som af utgifvaren blifvit i texten insatta.

[] omgifver i texten de utfyllningar, som med någorlunda säkerhet kunnat göras på ställen, hvarest handskriften är stympad eller skriften utplånad.

[i början af en not motsvaras af ett liknande tecken uppe i texten och utmärker, att noten har afseende på alla de ord, som i texten stå mellan tecknet och notsiffran.

I.

Madur er nefndur Toki ¹; hann uar i Danmork i ²⁶ hieradi þui, er æ Fione hiet. Toki uar rikur madur og mikill firer sier; Þoruaaur het kona hans. Toki atte sier .ííj. sonu, þa er nefnder eru; Aki het enn elzti son hans; Palner het annar, sa er honum uar næstur at alldre; [39 a] enn yngzti heit ² Fiolner, hann uar frillu-son. Toki, fader þeirra, uar þa gamall madur, er þetta uar tidinda.

Þat uar eitt haust, at Toki tok sott og andadz ur ¹⁰ sottenne. Eigi lidu langar stunder fra andlati Toka, adur Þoruaaur tok sott og andazt ur, og bar þa alla erfdu under þa Aka og Palna ³; toku þeir allt fe epter fodur sinn og modur sina. Ok er so uar komit, spurdi Fiolner brædur sina, huad þeir ætludu honum af arfinum og fe ¹⁵ þui, er fader þeirra hafdi att; þuiat þat uar mikill audur, ²⁷ er þeir brædur erfdu, bædi i londum og lausa-fe. Þeir brædur saugduz mundu midla honum þridiung af lausa-fe, en ecki af londum; enn Fiolner mællti til þridiungs ⁴ [allz] fiar, so sem hann uæri arfgeingr; enn þeir Aki og Palner saugduz eigi mundu midla [honum meira,] en so

¹ Af skrifvaren ändradt från Aki. ² Så (= hét) här och på flere ställen i det följande. ³ Så. ⁴ En del af bladet är härefter bortrifven, hvarigenom alla de följande raderna till handskriftssidans slut blifvit stympade. Endast sådana utfyllningar äro i texten upptagna, till hvilka man med någorlunda säkerhet kan sluta af sammanhanget eller med ledning af de andra redaktionerna af sagan (företrädesvis Cod. AM. 291, 4:to och Flatöboken). Då utfyllning efter denna grundsats ej varit möjlig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäknade — ungefär kunna antagas hafva fått plats på de felande stället.

sem þeir höfdu bодit. Enn Fiolner let sier þat illa lika, er hann hefði ¹ eigi ía ² uit þa ³ brædur sína, og kuezт þat ætla, at hann skyldi nockut sinn uera æ moti [þeim. Og fer hann] æ burt med þessum fíar-hlutum uit so buit; og for hann, þangat til er hann kom æ fund ⁵ [Harallz kongs] Gormssonar, og giordiz Fiolner honum handgeingenn; hann uar radgiafi kongs. [Uar Fiolner uitur madur, radugur] og illgiarn, enn kongr uar eigi diupsettur. Þat er sagt, at þegar Fio[lner] ⁴ Haralldi kongi, at hann rægdi brædur sína uit kong. ¹⁰

Þenna tima uar eing[inn madur sa i Danmork, at] meire hofdingie uæri en Aki Tokason, þegar Haralldur kongur ⁵ meira tignar-nafn. Aki uar i uiking huert sumar og heri[adi] [og hafði íafnann] sigur, þar sem hann bardiz, og honum uard gott ¹⁵ ²⁸ til fíar og mannuirding[ar] ⁶ uetrum og íafnann huers-dagliga íolmenne mikit og helt ⁷ Aki uar uitur madur og uingodur; hann uar so uinsæll, at hann atti uin ⁸ um sottu og marger menn æ ualld Aka, er kongur þotti ²⁰ hardur. Fiolner ⁹ Aki uar so frægur og uinsæll.

Þat er sagt, at Haralldur kongur og Fi[olner] ¹⁰ uæri mester i landinu, þegar kongur leid. Kongur seger, at honum le[iz so, sem Aki uæri hinn me]ste ²⁵ hofdingie. Fiolner seger: "Bratt skalltu reyna uingann hans til yduar, þo eg em yduar madur nu og skylldur at segia ydur þat, er uardar ydru

¹ e otydligt. ² Möjligen har här stått: íafnmikinn hlut ³ I margen. ⁴ Det felande troligen: uard handgeingenn ⁵ Det felande möjl.: leid, þuiat kongur atti (?) ⁶ Det felande kanske: sat hann heima i Danmork aa, i hvilket fall hafði får anses vara uteglömdt framför det följande íafnann ⁷ Det bortrifna kan t. ex. hafva varit: hann sinum monnum uel og uirduliga ⁸ Otydligt. ⁹ Det felande torde ungefär hafva varit: undi uit it uesta, er ¹⁰ Här saknas trol.: ræddu um med sier, huerer menn er (ell. ngt liknande).

riki¹ at Áki dregur lid mikit under sig, þuiat hann lætur menn sætta² til þess [Seget Fiolner, at] Haralldur mundi eigi leingi kongur uera yfer Danmork, ef hann leti Áka
5 ...³ þier [uitit eigi hans uælraðum⁴; er þat yduart gialld.” Kongur hlydur æ þat, e[r]⁵

II.

Áki uar mikil uin Ottars iarls i Gautlandi, og for Áki þangat [eitthuert sinn at heimbodi til Ottars iarls.] Áki hafði .íj. lang-skip; uar anat drecki godur, enn annat²⁹
10 sneck[ia; hann hafði æ þeim skipum .c. manna, og uoru] þeir aller uel buner at uopnum og klædum; ecki er þess getit, at [nockut uard til tidinda um ferd þeirra.]

Áki þa þar godar giafer af Ottari iarlli, adur þeir skilldu, og for Áki h[eim sidann til Danmerkur. Nu fret]ter
15 Fiolner, at Áki uar farinn til Gautlandz, og seget kongi þat og bidur hann og seget, at Áki hafði lid mikit dregit under sig af odrum londum til
.....:.....[”hefer] [39 b] þetta flærd ein uerit uit ydur i þessi ferd; megi þier nu reyna, at eg uil ydur heil-radur
20 uera, þott skylldur madur eige hlut i; ok eigi muntu ein kongur uera yfer Dana-uellði, medan Áki er (æ) lifi.” Enn med þui at kongr uar talhlyden og eigi diupsær, enn Fiolner uar bæði slægur og illgiarn, þa leggur kongr trunad æ þat, er Fiolner ló.

III.

30 Haralldur kongr let þa fram setia .x. skip; let hann þar ganga æ .ccc. manna og .xxx. mot Áka, er hann fer fra bodinu, ”og skulu þier drepa hann og allt fauruneyti

¹ Framför at har väl stått: So segia menn (eller ngt dylikt).

² Så. ³ Det felande möjl.: brodur hans, uera æ lifi, þuiat ⁴ [Så hds. Möjl. äro orden skyn aa uteglömda framför hans ⁵ Det förlorade har väl varit: Fiolner sagdi (eller något dylikt).

hans sem skiotazt, ef so uill takazt." Þeir fara sidann og hallda niosnum til Aka, og uar þeim þat hægt, þui ¹ [hann] uisse sier einskis otta uoner.

Nu er fra þui at segia, at Aki kom uit Iotland i Danmork; ganga þeir [af s]kipum sinum, og tioldudu þeir ⁵ æ landi; og (er þeir) ² uoru buner til þess, logduz þeir ³⁰ nidur til suefns [og letu] eingi uard-holld hafa yfer sier. Og er nattadi, komu þar ³ menn Harallz kongs æ ouart; Aki og aller menn hans. Kongs-menn letu þegar drifa æ þa oruar og onnur uopnn, og felldu [æ þa tioldin]; ¹⁰ uar þeim kongs-monnum auduelt um at ganga, er þeir Aki og hans menn uoru ecki uit buner og lagu firer ... [lykur þar so] med þeim, at þar lezt Aki og allt lid hans. Og epter þat foru kongs-menn heim-leidis, [þar til er þeir koma] æ fund kongs, og seigia honum, at Aki ¹⁵ uar drepn med sinum monnum; og leit ⁴ [kongur uel yfer þui og le]z nu uænta þess, at Aki mundi eigi uera kongur yfer Danmork heidann af. [Þeir kongs-menn, er drepit hof]du Aka og menn hans, toku allt fe, þat er Aki hafdi att, og þar med [skip hans, drekanñ og sneckiuna, ²⁰ og] færdu ⁵ Haralldi kongi, og kastadi hann ⁶ sinne eigu æ allt þat fe [F]jolner, broder Aka, þottiz nu miog hafa upp geingit uit þetta [og goldit Aka, er hann nadi eigi fe] þui, er hann hafdi til kallat.

Þessi tidinde spurduz uida og mæltiz ²⁵ ⁷ hofdinge uar drepn saklaust. Og er þat frettiz æ Fione, þicker [þat so mikit Palna, at hann leg]gz i reckiu og gaer eigi rikis sins; og bar þat mest firer, þuiat ⁸ [h]efndanna uit Haralld kong, med þui at hann uar eigi so riklundadur madur, ³⁰ sem Aki, broder hans, ne so skape farenn.

¹ Jfr ofvan sid. 3, not. 4. ² Genom ett tecken utmärker skrifvaren, att han uteglömt något, hvilket väl stått i den bortrifna marginalen. ³ Under raden. ⁴ Så (= lét). ⁵ færði hds. ⁶ Öfver raden. ⁷ Det förlorade kan hafva varit: þat auallt illa firer, er so mikill ⁸ Det förlorade trol.: honum þotti eingi uon (eller något snarlikt).

IV.

[Madur er nefndur til so]gunar, er Sigurdr heit; [uar hann fostbroder þeirra br]ædra; hann uar uitur madur og so heilradur, audugur at fe. Sigurdr.....³¹
 er þat, er þu hefur mist Aka, brodur þins, þo
 5 at þier bui¹ þat mællt og er satt,
 at sialfann sig skal huerr mest meta, enn
 uit hefnder." Palner leitar þa rada under Sigurd,
 huernninn med skal [fara]² [eg til³,
 at þier se bedit konu, og mun eg fara, ef þu uillt; og
 10 hygg so af⁴ skal eg konu bidia?"
 Sigurdur suarar: "Dotter Ottars iarls er meylia friduz,
 er [fader] hennar er rikur og fiolmennr;
 hann hefur uerit uinur brodur þins Aka. Dotter iarls
 mikil skorungur; þat mundi þier
 15 harms-bot, ef þu feinger þessa konu." Palner [seger:]
 di, munda eg hellz unna⁵ af harmi
 minum; hygg eg þat uera ma, at rek
 min, og uili hann ecki gefa mier meyna."

Nu slita þeir tali [byr] Sigurdur
 20 ferd sina og eitt skip til þessarar ferðar, og hefer hann
 .lx. manna, og ko[40 a]ma uit Gautland, og fara þeir æ⁶
 fund Ottars iarls, og tekur hann uel uit þeim Sigurdi
 (og) hans monnum⁷; og seger Sigurdur erynden og berr
 fram kurteisliga og uirduliga, og bad dottur iarls til
 25 handa Pálna, og seger hann eigi skorta mikit fe og sæm-
 ilt riki æ Fione, enn [madurinn líkligur⁸ til gods³²
 hofding(i)a, — og kalladi [Palner sig⁹ i aunguann stad
 minne¹⁰ mann, enn Aka, brodur hans, — enn sagdi líf

¹ Otydligt. ² Möjl. har här stått: Sigurdur suarar: "Þat rad
 legg ³ Mycket otydligt. ⁴ Det förlorade kan hafva varit: harmi
 þinum." Palner seger: "Huar ⁵ Så (= una). ⁶ Öfver raden.
⁷ m hds. ⁸ Så. ⁹ p.' sig hds. Skrifvaren tyckes här hafva miss-
 förstått sitt original, som möjl. haft sig.' p.' (= Sigurdr Pálna)
 etc., eller kanske alldeles saknat ordet sig (Jfr Fms. XI, 48' och
 Flat. I, 155.²³) ¹⁰ Så.

Palna ligia uit firer harms saukum, adur enn ¹ for heimann, og kuad honum falla so þungt strid epter brodr sinn, enn kuad þa þetta hellz til bata, ef hann feingi þetta rad. Iarll suarar og kuez þat ætla firer saker brodr hans, at hann mundi godur kostur uera. "Enn þat hefi eg frett," ⁵ seger iarll, "at Palner er litill skaurungur, enn ecki mundu uier leinge æ þat horfa, ef hann uæri likr Aka, brodur sinum; enn sialf skal hun sia rad firer sier."

Nu talar Sigurdur uit hana, og seger hun so og let likligt þickia, at henni mundi hugnaz rikit æ Fioni og so ¹⁰ madurinn, ef hann uæri likur Aka, brodur sinum; "og firer þui munu uier eigi neita ² þessu radi." So lauk, at Palna uar heitit konunne.

Þa mællti Sigurdur til iarls: "So er hattat, herra! at Palner mun eigi fær til at sækia hingat ueizluna firer ¹⁵ saker uanmegns ³; enn eigi skorter hann fe til ne stormennzku at giora uirduliga ueizlu, og uilium uier þess bidia ydur, at þier sækit ueizluna æ Fion." Og þui heiter ⁴ ³³ iarll honum; og sidann fer Sigurdur heim og seger Palna þesse tidinde, og lettiz honum mikit uit þetta; og sidann ²⁰ bua þeir ueizluna at ollu sem uirduligazta.

Og at nefndum tima-degi ⁵ kom þar Ottar iarll æ Fion og mikit lid med honum, og uar þar enn uirduligazta ueizla, og druckit uegliga brudhlaup Palna. Og ed fysta kuelld, er þau komu samann i sømu sæng, Palner og Ingebjorg, ²⁵ sofnar hun skiott, og dreymer hana draum; og er hun uaknar, seger hun Palna draum sinn. "Þat dreynde mig," seger hun, "at eg þottunzt staudd uera æ þeim bæ, sem nu em eg; eg þottunzt eiga uppi gran uel af line, og uar litid ofit af honum; mier þotti ueluren reckia Harallz ³⁰ kongs, og þar la hann i; manna-höfud ein þotti mier kliaerner æ uelnum," og þar sier hun, at af hafdi fallit eitt höfudit i midium uelnum æ bakit, þar sem sizt matti æn uera, og eigi matti uerkit fram flytiaz firer þui; "þa

¹ hann bör *kanske* insättas. ² *Gissning*; nema hds. ³ uⁿmegnⁿ hds. ⁴ Så. ⁵ Så hds.; måhända bör tima strykas.

tok eg upp eitt hofud mikit ur serk mier og liet koma æ uefinn i stadinn, þar sem af hafði fallit;" og þat sama hofud syndiz henne, sem fiele af uefnum og i reckiu ³⁴ Harallz kongs, og yrði honum at bana hofudit; epter þat uaknade hun. Palner sagði, at þetta uæri betur dreymt enn ódreymt; og lykur ueizlunne, og fara menn heim med uirduligum giofum.

V.

Samfarer þeirra Palna og Ingebiargar uoru godar, og snyz rad Palna nu til sæmdar hedann i fra. Og þegar ¹⁰ so matti uera firer stundar saker, gatu þau Palner son og Ingebjorg; og er hann uar fæddur, uar þeim sueine nafnn gefit, og kalladur Toki. Hann uex þar upp heima æ Fione, og uar hann snemma bæði uitur og uænn og uinsæll, og aungum manni uar hann iafn-likur at ollu, ¹⁵ sem Aka fôdur-broður sinum; hann uar sidann kalladur Pálnatoki. Og er hann uar litt af barns-alldri komenn, tok fader hans sott og andadizt; en Pálnatoki tok þar mykla fiar-hluti, bæði lond og anat fe, epter fôður sinu, og red hann þar firer æ Fione med modur sinne.

²⁰ Þat er sagt, at þegar Pálnatoki hafði alldur [40 b] til þess, at hann uar i hernadi æ sumrum. Hann hafði heimann .xíj. skip hid fysta sumarit og heriadi hann uida um lónd og afladi sier so mikils fiar og frama. Ok eitt- ³⁵ -huert sumar, þa er Pálnatoki uar i uiking og hafði ²⁵ morg skip og miken afla, — i þenna tima red iarll sa firer Bretlandi, er Stefner het; hann atte dottur eina, su er nefnd er Alof, uitur og uinsæll og kuena friduz synum, og uar hun godur kostur, so at storu bar. So er sagt, at Pálnatoki kom þar uit Bretland, sem Stefner iarll atti ³⁰ riki, og ætladi Pálnatoki at heria æ riki iarls. Ok er þat spurdi Stefner iarll og dotter hans, þa giordu þau þat rad med sier og ¹ radi Biarnar, fostra sins, er kalladur uar

¹ at *eller* med bör *kanske* här *insättas*.

en breski, at þau budu Pálnatoka þangat til sín til ueizlu, ef hann uildi eiga þar fridland og heria eigi æ ríki íarls, ok þat þektezt Pálnatoki; og fer hann til ueizlunar með ollu lídi sínu. . Og er Pálnatoki sat at þeirri ueizlu, sier hann fríða dóttur íarls, og hefer hann uppi orð sín og ⁵ ³⁶ bíður hennar sier til handa; og var þat auðsott út íarll, og var honum heitit konunni; og síðann var hún faustnud Pálnatoka, og situr hún nú eigi lengur í festum enn so, at þá var þegar druckit brudhlaup þeirra; og feck Pálnatoki þá dóttur Stefnis íarls Álofar, og þar með var Pálna- ¹⁰ toka gefit íarls-nafn og hálft ríki Stefnis íarls; enn Pálnatoki atti ¹ allt ríki epter hans dag, þúiat Álof var einberni íarls.

Pálnatoki var í Bretlandi þat er epter var sumar(s)ins og um ueturen; enn er uoradi, lysti Pálnatoki þú yfer, ¹⁵ at hann mundi fara heim til Danmerkur. Og áður hann fór, kallar hann til sín Björn enn brezka, og feck Pálnatoki honum í hendur at ráða firer ríki þú, er hann atti í Bretlandi, þar til er sialfur hann kæmi til. Epter þetta fer Pálnatoki í burt úr Bretlandi og Álof, kona ²⁰ hans, og forst þeim uel, og koma heim æ Fíon í Danmörk; og er Pálnatoki heima nokkrar stunder, og þícker Pálnatoki nú mestur maður og frægastur í allri Danmörk í þann tíma annar enn Haralldur kongr.

VI.

³⁷ Þat er sagt, at Haralldur kongr fór yfer landit at ²⁵ ueizlum, so sem síður Dana-konga var til. Pálnatoki gíorer ueizlu og býður kongi heim til sín, og þangat fór kongr og er þar leinge at ueizlu. Enn sú kona var þar, er Æsa het og var kaullud Saum-Æsa; hún var fataæk

¹ *Så hds. Möjligen äro här orden at hafa ell. at taka utfallna (jfr Fms. XI, 51^a och Flat. I, 157¹; Cod. membr. Holm. 7, 4:to har dock 60¹⁹ blott atti). Är kanske atti skriffel f. ætti? —*

kona og uel þó kunandi á þat, er hun skyllde giora; hun uar feingen til at þiona konginum, medan hann uar á ueizlunni. Konginum leiz uel á Æsu, rekti hia henne hueria nott; og er at þui kom, at kongur fór heim
 5 af ueizluni, uoru honum ualdar godar giafer. Enn er uoradi, fundu menn þat, at Saumæsa fór eigi ein samann, og reðdi Palnatoki út hana eina samann og spyr, huer ætti út henne barn; enn hun sagði, at eingi maður væri
 10 anar til at eiga, enn Haralldur kongr, "enn eg hefi þetta ónguðum fyr sagt, nema þeir einum." — "Þat skal eg fyst 38 til leggja til þin," sagði Palnatoki, "at þu skalt hier uera, þar til er þu uerdur heill maður." Og nú lida fram stunder, og þar kemur, at Æsa uard at ganga í kuenna-hus; og fæder hun suein-barn, og uar honum nafn
 15 gefit, og kalladur Sueinn, og uar síðann kenndur út modur sína og uar kalladur Sueinn Saum-Æsu-son. Han uex upp á Fione með Palnatoka, og giorde hann uel til sueinsens.

Og er Sueinn uar .ííj. uetur ¹, þar so til ², at Har-
 20 alldur kongr skyldi sækja þangat ueizlu á Fion; og er kongr [H] kemur þar til ueizlunnar, þá mælti Palnatoki til Æsu: "Nu skaltu ganga firer Haralld kong og leida epter þeir sueinenn og mæla so: 'hier leidi eg epter mier sueinn þenna; eg segi, herra! at eingi maður anara er
 25 til at eiga þenna suein með mier enn þeir.' Enn huersu sem kongr tekur mali þinu, þá uertu diorf, enn eg mun taka under og stydia þitt mal." Hun geingur nú firer kong og mælti þeim ordum, sem Palnatoki hafði firer sagt. Kongr spyr, huer þessi kona væri; hon seger til
 30 nafns síns. Kongr mælti: "Firnna diorf kona ertu, og gack í burt og dirf þig eigi at mæla slíkt, ef þu uillt hallda lífi þinu eða limum." Þá mælti Palnatoki: "Hera!" 39
 seger hann, "þetta er henni naudsýn at mæla, og kennum uier hana, og er hun eigi sem ónnur fóru-kona eða putur,
 35 helldur er hun god kona, þótt hun se fataek, og mun hun

¹ D. v. s. þreuetur. ² Under raden.

satt til segia; hofum uier þui sueinen til uor tekit, en þat er þo yduar some meire." Kongr mællti: "Þat hyggium uier, attu munder eigi þetta fram flytia." Pálnatoki svarar: "So mun eg ¹ uirda, sem hann se yduar son, og hefia kost hans; enn nu skulum uier lata falla nidur þetta tal," ⁵ seger Pálnatoki. Og litlu epter þat fer kongr af ueizluni og med aungum giofum; og er fatt med þeim kongi og Pálnatoka.

VII.

Þat er sagt, at Pálnatoki gat son uit konu sinne Olofu litlu epter þat, er kongr for af ueizlune; hann uar upp ¹⁰ fæddur, og uar þeim sueine nafnn gefit, og kalladur Aki; hann uar þar upp fæddur æ Fione med fódur sinum. Aki uar fridur madur synum, og uoru þeir fost-brædur Sueinn og Aki. Frændur og viner Pálnatoka kaulludu eigi radligt, at hann fostradi son Harallz kongs, og allra sít ef minne ¹⁵ uæri ætt hans. Pálnatoki kuez rada mundu, "og seger mier so hugur um," seger hann, "at hier mun af gioraz nockut gott rad;" og þar fædz Sueinn upp æ Fione til þess, at hann er .xii. uetra gamall. Og er so uar komit, þa mællti Pálnatoki til Sueins: "Nu skalltu fara æ fund ²⁰ Harallz kongs og bidia hann ganga uit frændsemi ydvare og þier, og skalltu segiaz hans son, huort sem honom þiker betur eda uerr." Pálnatoki feck honum .xx. menu til ferdarinnar.

Sueinn fer nu, þar til er hann kemur i haull Har- ²⁵ allz kongs, og mællti þeim ordum, er Pálnatoki hafdi lagt firer honum; og er Sueinn hafdi lokit at tala slikt, er hann uilldi, suaradi kongr: "Þui ertu so diarfur at kallaz minn son? Og mun moder þin midur ² hafa uandat fódur at þier og meir epter sinu edli; heyriz mier nu æ ³⁰ ordum þinum, sem þu muner uera einn fílgapi og ei olikur modur þinne." Sueinn seger: Þat mun satt sagt, at þat

¹ Under raden. ² d otydligt.

mun yduar ¹ at giora uel uit mig, þuiat eg er at uisu þinn ⁴¹
 son; og ef þier uilit ecki gefa mier ualld i ríkinu, fa mier
 þa skip, og afla eg mier þa nockurar uirdingar; legg til
 .ííj. skip og lid med, og er þat eigi of mikit til lagt uit
⁵ son þinn; en Palnatoki, fostri minn, mun til leggja íafnn-
 -morg skip og lid eigi minna, en þier fait mier." Kongr
 seger: "Þat kaup uilium uier eiga, at þu hafer þat kaup,
 er þu beider, og komer alldri mier i augsyn optar."

Þat er nu sagt, at Haralldur kongr fær nu Sueini
¹⁰ .ííj. skip og .c. manna, og uar huort-tuegia litt uandat;
 og fer Sueinn nu burt þaðann til þess, er hann kemur æ
 Fion til [41 b] fundar uit Palnatoka. Palnatoki taladi uit
 Suein, adur þeir skillduz ², og mællti so: "Nu muntu
 freista at fara i hernad med lid þetta; enn þat rad uil
¹⁵ eg kenna þier, attu farir eigi leingra i sumar i burtt, enn
 heria hier æ Danmork æ ríki Harallz kongs, so sem þu
 matt uit komaz, og lat þat ganga i allt sumar. Er þat
 undarligt," seger Palnatoki, "er kongur giordi suiuirdingar-
 -hlut til þin, enn hefur þa menn til ríkis og giorer þa at
²⁰ höfðingium ³, er ecki eigu at rettu i ríkinu, og giorer ⁴²
 radgiafa sina;" og sagdi, at Fiolner mundi þui uallda, er
 honum uar so þungt landz-folkít, "og er þeim makligt at
 þola af þier hardann dom edur rett. Enn komit til uor
 at hausti og hafit hier frid-land."

²⁵ Epter þetta fer Sueinn i burtt med lide sinu og fer
 med öllu epter þui, sem Palnatoki hafdi radit honum.
 Sueinn heriar æ ríki Harallz kongs um Eyiar-lond, Langa-
 -land, Sæland og Maun, og giorer illuirke morg i mann-
 -drapum og i landz-bruna. Þetta fretter Dana-kongr og
³⁰ þicker honum þui illa uarit, er hann feck Sueini lid. Enn
 er at uetri kom, þa fer Sueinn heim-leidis og hefer feingit
 mikit fe um sumarit; og er þeir sigldu heim, feingu þeir
 mikin storm og of-uidri og fá eigi uit radit og brutu
 skipin oll, þau er Haralldur kongr hafdi feingit honum,

¹ *Så. Möjl. är some utfallet (ell. ngt liknande).* ² skilldūz
hds. ³ d öfver raden.

og þar tyndiz gioruallt feit og lid þat allt, er æ uar. Enn Sueinn sigldi ¹ heim með þeim skipum, er epter uoru; og kom hann heim æ Fion til Palnatoka, fostra sins, og tok Palnatoki uel uit Sueini; og þar uar Sueinn og menn ⁴³ hans um ueturin. Enn er uoradi, mællti Palnatoki: "Enn ⁵ skalltu fara æ fund fodur þins, Harallz kongs, og bidia, at hann giorre nu meire ² soma til þin en fyrra sinne, og bidia hann leggja til ³ uit þik .ví. ⁴ skip og þar með lid, at þau uæri ² oll uel skipud. Hygg at þui, attu ⁵ mæl til þess allz illa, er þu beidiz at hafa; enn ef honum likar þat illa, ¹⁰ þin með-ferd, seg nu, at þa muntu fara i Austur-lond og heria þar, og seg minna af ordit, enn fra er sagt, og lat þat ecki æ finnaz, at þu sert lid-far."

Sueinn giorer so, fer nu i burttt með sueit manna og godum bunadi; koma þeir æ fund Harallz kongs, so at ¹⁵ hann sat yfer dryckiu-bordum; þeir ganga firer kongin. Þa mællti Sueinn: "Haf godann dag, herra!" Kongur leit uit honum og suarar öngu; þa mællti Sueinn: "Herra! þat uilium uier tala, er fyr uocktum uier, at beidaz af ydur lids-afla." Kongur suarar: "Meir er þetta mællt ²⁰ með dirfd enn uite, eda þickiz þu so uel hafa launat mier, er eg eflda þig fyr. Þu heriader æ riki mitt, og þat uæri rett, at þier uę(r)it aller upp fester; enn firer þat ord, er æ leikur, [uæri þat ⁶, at þu siert min son, mun þat firer faraz." Sueinn mællti: "Hera! fait mier .vj. skip ²⁵ og með lid og mun(u) uęr með þessu lidi heria æ ydra ouine, er ⁷ þier fait mier, og æfa (æ) yduart riki, og giora ⁴⁴ nu yduarn soma. Enn ef þier uilit eigi fa mier þetta lid, skal eg þa heria æ ydra menn sialfs og ecki skal eg af spara at giora allt þat illt, er eg ma, æ ydru riki." ³⁰ Haralldur kongr suarar: "Haf þu .ví. skip og .cc. manna og alldri kom i augsyn mier optar."

Sueinn heiter ² nu at ueria landit, og fer hann nu i burttt og æ ³ fund Palnatoka; og fęr hann Sueini iafn-mikit

¹ silgdi *hds.* ² Så. ³ Öfver raden. ⁴ Tyckes ändradt från .víj. ⁵ attu þu *hds.* ⁶ [Så. ⁷ Tyckes ändradt från en

lid, og hefer Sueinn nu .xíj. skip og .cccc. manna. Og
 adur enn þeir skillduz, mælti Palnatoki: "Nu skalltu fara ¹
 i sumar og heria æ ríki Harallz kongs og eigi þar ²
 i fyrra sumar, skalltu nu heria þar, sem meira er megin-
 5 -landit, og heria um Sioland og Hiatland ³; og gior nu slíkt
 illt at þeim, sem it fyra sumarit, og þat uera, sem þu
 hefer nu meira lidit, og hefz alldri af þeim i sumre. Enn
 far til min at uetri og uer þa með mier."

Nu skil(i)az þeir, og fer Sueinn og lid hans nu með
 10 [42 a] her-skillde yfer landit, hvar sem þeir fara, koma bæði
 uit Sioland og Hiatland ³; og so er Sueinn æ-kafur um
 sumarit, at hann heriar natt með degi, og alldri hefz
 hann af Dana-kongs uelldi; hefur nu þat, er Palnatoki
 red honum. Drepa þeir marga menn og brena morg 45
 15 þorp og hierud, og giora nu myklu meirra og uerra enn
 id fyra sumarit, og flydi nu landz-folkít undann og firer
 her-manna-lidit.

Þessi tíðindi spyrjaz nu til Dana-kongs, at mikill
 ofridr er i landinu, og æ-mæla menn nu kongi, ef hann
 20 uill eigi ueria ríki sitt. Enn Haralldur kongr létur
 þetta hía sía líða, þó at hía se mart um rétt. Enn er
 haustadí, snýr Sueinn heim-leið sinni og týner nu aungu
 líði i ferdine; kemur hann heim æ Fion, og tekur Palna-
 toki uel uit honum; enn Sueinn og allt líð hans er með
 25 Palnatoka um ueturenn. Og er þat mællt nu i landinu,
 at Haralldur kongr mundi ⁴ eigi hallda ríkinu, ef slíku
 fer fram; og þat mælltu uíner Harallz kongs, at hann
 skyllði hreinsa land sitt af þessum illþýðiz-flocke og rans-
 -monnum; sogðu þeir, at þetta uæri rad Palnatoka, er
 30 Sueinn og menn hans heria æ ríkit.

Enn er uoradí, kom Palnatoki æ malí uit Suein og
 mælti: "Nu er afli þín so mikil ordín, at þu ert at ongum
 hlutum upp gefín; hefir þu nu og gíortt mikínn skada æ 46

¹ Öfver raden. ² Relativpartikel bör kanske insättas. ³ Så
 hds. (= Hjalmland?); det ríktiga vore väl Halland (så alla de andra
 redaktionerna af sagan). ⁴ I marginalen.

riki Harallz kongs, og mætti nu so uerda, at þu eignadiz
 skiott allt riki Harallz kongs. Bu þu nu skip þin og far ¹
 med ollu lide þinu æ fund Harallz kongs. Þu skallt ganga
 med lidi þinu æ fund Harallz kongs, þa er hann situr
 yfer dryckiu-bordum; þier skulut ganga med brugdnum ⁵
 suerdum og aller herklæder sem til bardaga; gack firer
 hasætis-bordit og kref kong lids, at hann fai ² þier .xíj.
 skip og .cccc. manna; og heit nu burt at fara ur riki
 hans, og heit at stydia riki hans, ef han liete þetta til,
 er þu beidiz. Enn ef hann neitar þui, þa skalltu boda ¹⁰
 honum til bardaga þegar i stad; og haf alldri uerit grimm-
 are enn þa.”

VIII.

Sueinn giorer en, sem Palnatoki mælti, og fer æ fund
 Harallz kongs, og fer þa einge niosn firer honum; og
 ganga þeir aller hans menn firer Haralld kong. Þa mælti
 Sueinn: ”Opt it sama er hier at tala, herra! Eg beidi ¹⁵
 ydurnockurs lenis hier i landit, so sem burder miner eru
 til; eg hefi lei(n)ge uerit soma-lauss af ydr. Enn þott
 ydur þicki mikit at giort, ma ydr ecki þat æ ouart koma,
 at eg uilia reka minar suifuirdingar, sem miner frændur
 hafa giort. Fait mier nu, herra! .xíj. skip og .cccc. manna, ²⁰
⁴⁷ og munu uier þa burt fara ur ydru riki.” Kongur suarar
 þa reiduliga: ”Ecki er likligt epter þessu at leita, og ertu
 furdu diarfr madur, er þu þorer at koma æ minn fund
 og mæla uit mig til lids, er þu ert bædi þiofur og illuirke;
 og þat hygg eg, at þier se aller hluter uest gefner, og ²⁵
 eigi þarftu til þess at ætla, at eg muna ganga uit frænd-
 semi uit þig, þuiat þu ert ecki minnar ættar; helldur
 skulum uier refsa ydur sem þiofum og rans-monnum, þuiat
 uort riki fær eigi stadit firer þier, og uilie þier eyda land
 uort.” Þa mælti Fiolner: ”Þat segium uier þier, herra! ³⁰
 at leingi hefer Palnatoki at þessum radum uerit at eflaz

¹ Öfver raden. ² i under raden.

i moti yður og ¹ (firer-)koma ríki yðru." Þá mællti Sueinn:
 "Um .íj. hluti er at kiosa, herra! ² þíer fait mīer þat, er
 eg mællti; hinn er annar, at beriaz uit oss þegar i stad,
 [42 b] og skalltu nu huergi undann komaz, og eigi skulum
 5 uier þíer hlifa helldur enn þíer oss." Þá mællti Haralldur
 kongur: "Uandræða-madur ertu; uera ma þat, at þu eiger
 gau(f)ga frændr, þann ueg ertu skapi farinn, þuiat fatt
 blæder þíer i augu. Eigi munu uier hætta til bardaga ⁴⁸
 uit yður i þessu sinne; erum uier nu ecki uel uit buner."
 10 Haralldur kongr fær nu Sueini .xíj. skip og .cccc. manna,
 bidur hann nu fara burt ur sinu ríki; og seger kongr,
 at hann mundi eigi trua honum optar, ef hann suike
 hann nu. Sueinn heit honum nu burt at fara ur Dana-
 -kongs uelldi og heria eigi æ hans ríki; "helldur skulum
 15 uier efla þat epter uoru megnni, og skulum uier nu heria
 æ uora ouine i allt sumar."

Sueinn fer nu burt med þetta lid, þeim mun bez
 buit, sem nu uar mest; hefer hann nu .ííj. skip og .xx.,
 og kom heim æ Fion. Palnatoki tok uel uit honum og
 20 mællti: "Nu þícki mīer god orden þín ferd; er þar nu
 komit, sem eg uillda, at afli þín uæri mikil og traustur
 ordin, og mun enn me(i)rri sidar, so sem iafnann hefer uerit
 hier til uaxit æ og æ. Er þat og nu likaz, at Haralldur
 kongur styrri skamma stund ríkinu hedann fra, og er þat
 25 mín rad at letta eigi fyr, en þu hefer allt ríki hans; uil
 eg," seger Palnatoki, "attu herir enn i sumar æ ríki
 Harallz kongs, og skal þíer nu aull frials Danmork til at
 heria, nema hier æ Fioni i ríki minu; hier skalltu hafa ⁴⁹
 frid-land. Legium nu til þrota þenna ofrid; ertu gior sem
 30 einn uikingur, flæmdr af ríkinu, og fær Haralldur kongur
 þíer þui ³ lid, at hann ueit, huad þu att i hlut. Hygg at,
 huersu mikit þat er hia þui, sem þu att at hafa; uilldi
 hann þui giarna leysa þig med þessu æ burt. Heria þu
 i sumar," seger Palnatoki, "æ ríki Harallz kongs, og gior

¹ Streck i raden antyda, att något är uteglömdt, men intet står i marginalen. ² at möjl. utfallet. ³ I marginalen.

þat nu illt, þu matt, þeim sem eigi uilia ganga æ þina
 hond; og mun eg fa ¹ þier jafn-morg skip, sem adur hefur
 þu, og heimillt skal ydr mitt riki til styrktar; og mun
 eg fara," seger Palnatoki, "þetta sumar til Bretlandz at
 finna Stefni jarll, mag minn, og uilda eg hafa .xv. skip ⁵
 ur landi. Enn þu Sueinn," seger hann, "far nu, sem eg
 hefi radit, þuiat nu mun eg niosnum halda at lidi þinu i
 sumar, og mun ek uitia þin at hausti med myklu lidi og
 ueita þier lid, firer þui at mig grunar þess, at þa mune
 (herra) uera gior æ hendur þier, og munu þeir eigi uilia ¹⁰
 leingr, at so buit se. Enn þu hygg at þui, at þu fly alldri,
 þott lid se dreigit at þier, og hallt upp bardaga uit þa,
⁵⁰ þo at þeir se nockut fleire." Epter þat skilia þeir Palna-
 toki og Sueinn, og [fara bader ² med sinu lide og þo sinn
 ueg huor þeirra.

15

IX.

Sueinn tekr nu þat rad, sem Palnatoki hafdi firer hann
 lagt, at hann heriar æ Dana-kongs uelldi nott med degi, og
 fer hann uida um Danmork um sumarit, og giorer nu þeim
 mun uerra enn fyr, sem hann hefer nu meirra lidit. Flya
 nu menn undann þessum ófride, so sem uit komaz, og ²⁰
 þick(i)az illa leikner, og fara æ fund Harallz kongs og
 seigia honum til uandræða sinna; og bidia menn kong,
 at hann taki þat rad, sem dugi; og sem kongr ueit, at
 riki hans er hapt at her-landi, so opt sem id sama ber at
 hondum, uard hann miog reidur, og safnar hann lide ²⁵
 myklu, og fer kongur sialfur med fyse hersins; ætlar
 [43 a] hann nu til fundar uit Suein og drepa hann og
 allt lid hans, ef so uillde uerda; þickiz kongr þo leinge
⁵¹ setit hafa um ohæfur þær, er hann mundi eigi þolat hafa
 audrum. Haralldur kongur hafdi þa .l. stor-skipa. ³⁰

Enn er æ leid sumarit, þa finnaz þeir Haralldur
 kongur og Sueinn. Þeir finnaz under Borgundar-holmi;

¹ *I marginalen.* ² *f^r bad^r hds.*

þat uar sid um kuelld; sau þa huorer adra, enn þo uar so þa fram ordit dags, at eigi uar ¹ uig-liost. Enn um morgunenn. er lyst uar, biuguz þeir huorer-tuegiu til bardaga og legia samann skipum sinum, og slær þar þegar i bardaga þeirra i mille; þetta uar hinn næsta dag firer allra-heilagra-messu. Beriaz þeir þann dag allan til kuellz, og uar mann-fall mikit af huors-tueggia lidi; og uoru þa hrodinn .x. skip Harallz kongs, enn .xij. af Sueine, og lid þeirra þo huortueggia ² sart. Sueinn leggur skipum inn i uogs-botninn, enn þeir Haralldur leggja skipum sinum i teingsl firer utann uoginn og leggja stafnn uit stafnn, byrgia so Suein inne i uoginum, at hann matti eigi i burttu komaz, þo han uilldi undann leita; en um morguninn epter ætlade kongr med sinu lidi at leggja at þeim og drepa huert mannz-barn af Sueini og so sialfann hann, þui at Haralldur kongur hafdi myklu meira lid.

X.

Þat sama kueld kemur Palnatoki þar uit land, og hafdi hann .íííj. og .xx. skip. Hann leggur skipum sinum uit ⁵² Borgundar-holm under nesit ódru-megin og tialdar þar uit skip sin. Og er þui uar lokit, geingr Palnatoki af skipe sinu einn samann upp æ land, og hafdi hann boga sinn (i) hendi enn órua-mæli æ herdum sier; hann uar gyrdur suerdi og hafdi gylldann hialm æ hofdi. Og þat ber at moti, at Haralldur kongur uar þa upp æ landi ²⁵ og .xj. ³ menn med honum; þeir giordu eld firer sier i skoginum og bakaz uit elldinn. Þeir sitia æ læg einne .xíj. samann, og uar þa myrkt ordit, er þetta uar. Palnatoki geingr upp til merkurennar og i skogen gagn-uart þar, er þeir satu firer, og stod hann þar um stund. Enn ³⁰ Haralldur kongur bakaz uit elldenn, og bakar hann bring-spoluna æ sier, og uar kastat æ hann klædum, og stendur

¹ Öfver raden. ² e öfver raden. ³ Tyckes vara ändradt från .xíj.

hann þar æ kníam ofann og ólbogunum, og lytur hann
 nidur mið, so at axllernar ber nidur en rænn í skogin.
 Heyrer Palnatoki giorla til Harallz kongs og þecker
 hann giorla. Palnatoki setur aur æ streing og skytur
 til kongs, og flygur auren beint í ræz konginum og epter
 honum endi-laungum, so at kom í muninum ut, og uar
 þat hans bana-sar.

Haralldur kongur fiell þegar dauður nidur æ iordina;
 53 enn er menn hans sau þesse tidinde, þa tok Fiolner æ
 burtu skeytid og dro ut ur mune konginum og hirder 10
 so buna aurina, og uar hun auðkend, þui hun uar gulli
 reyrd. Fiolner mællti: "Mikit óhappa-skot er þetta." Þa
 mællti Fiolner uit þa menn, er þar uoru uit stadder:
 "Þat syniz mier rad," segur hann, "at uier hofum aller
 eina fra-sogn fra liflati Harallz kongs; þicki mier uarla 15
 segianda annat, enn hann hafi uerit skotin í bardaga,
 og hafi hann af þui latiz; og dregur þat mestann auitanar-
 -stad af oss, er uier hofum uit stadder uerit, at uier segium
 þetta til, þui mier þicker eigi segianda, so sem orðit hefer."
 Þeir iatudu þessu. Sidann bundu þeir þetta [43 b] með 20
 fast-mælum sín æ milli, og helldu aller þesse saugu, sem
 þeir hófdu samit með sier. Þeir toku lík Harallz kongs
 og fluttu til skipanna.

Palnatoki hafði heyrt uit-tal þeirra; ok epter þat fer
 hann til skipa sinna, og kallar hann með sier .xx. menn; 25
 kuez hann uilia fara at finna Suein, fostra sinn. Þeir
 fara um þuert nesit, og hittaz þeir um nottina og tala
 með sier, huad þeir skulu til rads taka. Palnatoki liezt
 og frett hafa, at þeir mundu ætla at leggja at þeim um
 morguninn, er uig-liost uæri. "Enda skal eg efna þat, er 30
 54 eg hefi heitit þier framaz; munu uit bader taka eitt rad,"
 seger Palnatoki, "og mun guð unna þier rikis, og muntu
 bratt styra kongs-uellði." Einge maður uisse af líde þeirra
 Sueins og Palnatoka, at Haralldur kongur uæri liflaten,
 nema ein samann Palnatoki, og seger hann þetta aungum 35
 manni. Sueinn mællti þa til Palnatoka: "Þess uil eg
 bidia þig, fostri minn!" seger hann, "at þu takir nockut

gott rad, þat er oss duger." Palnatoki segr: "Ecki skulu uier so seint taka til rada; uier skulum aller ganga æ skip med ydur og skulum þau leggja ut at teingslum þeirra og binda akkeri firer bord æ ollum skipunum þeim, 5 er fyst fara; uier skulum hafa skrid-lios i stafne æ ollum skipunum, þuiat nu er natt-myrkr mikit. Sidann skulu uier róa æ skipa-flota þeirra sem hardaz ¹, og er mier leitt," segr Palnatoki, "at þeir kuge oss hier inne i uogs-botnninum."

10 Nu taka þeir þetta rad, at þeir róa þegar um nottina æ þueran skipa-flotann so hart, at þau skip, sem firer þeim uoru, hrucku firer þeim og foru i kaf; þat uoru þriar sneckiur, og tyndiz þar af huert mannz-barn, er æ uar, þeir er ecki uoru synder; enn Palnatoki og 15 Sueinn runnu i þat skard med oll sin skip ut yfer, þar 55 til er þeir kuomu til þeirra skipa, er Palnatoki atti. Og þegar um morguninn, er traust uar uig-liost, þa leggja þeir Palnatoki og Sueinn med öllu lide sinu at kongs-monnum, og þa uoru þau tidinde sogd, at Haralldur 20 kongur uæri ² liflatin; þetta uar allra-heilagragra-messu-dag. Þa tok Palnatoki til orða og mælti so: "Kostir eru ydur giorder .íj., þeim ³ er uerit hafa med Haralldi kongi. Annar er sa, at þier skulut hallda upp bardaga og beriaz uit ockur Suein; hinn er annar, at aller þeir menn, er uerit 25 hafa med konginum, skulu ganga til handa Sueini og sueria honum land og þegna, og taka hann til kongs yfer sig, sem hann er ættboren til." Nu bera kongs-menn samann sin rad og uerda aller æ þat satter at taka Suein til kongs yfer sig, þuiat þeir uilia eigi beriaz uit Palna- 30 toka; og sidann segia þeir honum, huad þeir kioru æ; og 56 nu fer þetta fram, at þeir toku Suein til kongs yfer sig og suoru honum trunadar-eida ⁴ og at efla hans riki.

Sidann uar stefnt folmennt þing i Iotlandi og i Uebiorgum, og sotti þangat uida af Dannmork [allri] þetta

¹ h^odaz hds. ² I marginalen. ³ Otydligt. ⁴ t^vnadn^r eida hds.

þing mikit fiolmenni. Palnatoki taladi sniallt eryndi æ þinginu og seger monnum ¹ kunigt ² uera mundu fra-fall Harallz kongs, "og hefer hans ríki leinge uerit yfer þessu landi; er [þat nu ¹ makligt," seger Palnatoki, "at sa radi nu ríkenu epter hann lidin, er adur hefur leinge [an] ⁵ uerit. Enn þo Sueinn hafi ³ nockut af giortt uit ydur, uill hann þat nu allt bæta ydur, sem adur hefer hann brotit, og þott nockut ⁴ hafi ordit ⁴ hardleikit i hans til-giorningum ⁵, er þat þo uorkunnar-mal firer sumra hluta [44a] saker; enn nu uill hann med ollu uingaz uit ydr." ¹⁰ Þa suara menn hans mali, at marger þottuz hardinde feingit hafa af Sueini; badu þeir, at Palnatoki giordiz hófdinge yfer ríkinu; þeir sogdu hann bez til fallen. Palnatoke seger þat eigi eiga at uera og kuez uilia helldr styrkia Suein til ríkis; og med radi Palnatoka ¹⁵ taka Daner, þeir er þar uoru æ þingenu, Suein til kongs yfer Danmork. Sidann fara þeir Sueinn og Palnatoki um ⁵⁷ alla Danmork, og huar ⁶ sem þeir foru, uar Sueinn til kongs tekinn um alla Danmork, adur þeir foru ⁷ i burt. Epter þat fer Palnatoki heim æ Fion i ríki sitt. ²⁰

Enn er Sueinn uar kongur ordinn, þotti monnum þat skyllt, at hann leti drecka erfi epter fodur sinn; þuiat þat uar skyllt at giora ríki og oríki i þann tíma at drecka erfi epter fodur sinn firer hinu þridiu iol. Fiolner kom æ fund Sueins kongs og (baud) honum sig til ²⁵ þionuztu ⁸ sem fodur hans; kongur iatar þui. Fiolner elldiz ecki at ill-radum, þott hann uæri miog at alldri farenn. Fiolner mællti til kongs: "Uita skulu þier þa hluti, er ydur er skyllt at uita, þott med leynd ⁹ hafi farit um lif-lat Harallz kongs; og hefur Palnatoki myckla ³⁰ uæl at ydur ⁷ dregit, og þat geck honum til eflingar uit ydr at uera i suikum uit fodur þinn, og er Palnatoki sannur hans bana-madur, og mun eg þat med uitnni seigia;

¹ Nästan utplånadt. ² ku nästan utplånadt. ³ a öfver raden.

⁴ Under raden. ⁵ til (skr. t¹) otydligt (möjl. u¹). ⁶ Öfver raden.

⁷ I marginalen. ⁸ þīuztu hds. ⁹ Tyckes vara ändradt från lend

og mattu eigi kongur uera, ef þu hefner eigi fodur þins; og lit hier æ aurinna: þessi ueitti honum suifirdlegan bana, og munu uera menn til uitnniz, at (eg) segi þat satt." Sueinn kongr reiddiz þa miog uit þetta; og sidann giordu
 5 þeir rad sin, at kongur skal boda Pálnatoka til ueizlu. 58
 Ætlar [hann þa ¹ ecki leingur æ ² fresta, þuiat þa atti at drepa Pálnatoka i þeirri ueizlune, er hann drack epter fodur sinn.

XI.

Sueinn kongur sender menn æ fund Pálnatoka at boda
 10 honum at drecka epter fodur sinn erfi, ok slikt id sama bydur hann ollum Fionbyggium þeim, er Pálnatoki uilldi, at færi med honum. Enn er sendi-menn kongs kuomu æ fund Pálnatoka og sogdu honum ord kongs, — enn Pálnatoki kuez eigi koma mega at sækia ueizluna, "firer
 15 þui at eg hefi spurt þau tidindi, at Stefner iarll, magur minn, i Brettlandi, er andadur, og uerd eg at fara þangat, þui at eg æ riki allt epter hann." Sendi-menn kongs kuomu nu aptur og segia kongi, at Pálnatoki kuaz ³ eigi koma mega; og nu eyddiz ueizlann firer Sueini kongi, þui
 20 at hann uill, at Pálnatoki se at bodinu.

Pálnatoki fer nu ur landi med nockr skip; og adur enn hann færi heimann, sette hann epter i riki sitt Aka, son sinn, og bad Pálnatoki, at hann skyldi ueita hina beztu um-sia, medann hann uæri i burtu. Aki giordi so.
 25 Pálnatoki fer nu til Brettlandz og tekr hann uit þui riki ollu, ⁴ att hafdi Stefner, magur hans.

Og er æ leid þau missari, og um sumarit, seinde 59 Sueinn kongur menn til Pálnatoka med þeim ordum, at Pálnatoki skyldi koma til ueizlunar uit so myklu lidi, 30 sem hann uilldi sialfur. Pálnatoki suarar og bad kong hafa þauck firer sitt bod; "enn þann ueg er til hattat, at

¹ [þa hann med omflyttningstecken hds. ² Så; skriffel f. at?

³ ku'. hds., otydligt. ⁴ Så, utan relativpartikel.

þyngd nockr liggur æ mier, so at eg þick(i)unz eigi fær uera. Þat fyllger og," sagdi hann, "at eg æ hier i rikinu so morg fiolskyldi ¹ um at uera, at eg ma eigi firer þui sækia ueizluna." Og nu fara þeir i burt, sendi-menn kongs, og seigia nu Sueini kongi suor Pálnatóka. Enn er ⁵ þeir uoru i burt farner, þa tok alla þyngd af Pálnatóka.

Sueinn kongur lætur þa enn eydaz ueizluna ² [41 b] og et næsta sumar epter. Ok er so uar komit, matti eigi leingur fresta at drecka erfi epter Haralld kong. Fiolner kemur æ mali uit Suein kong: "Hera! nu megi þier ¹⁰ reyna, at uier seigium satt um lif-lat faudur þins; þui uill Pálnatoki eigi fara æ yduarnn fund; en eigi hæfer þat yduare tign at giora eigi ueizlu epter þuilikann hofdingia. Send nu menn æ fund Pálnatóka, og sitie hann ⁶⁰ firer reidi þinne, ef hann kemur eigi." Og nu sender ¹⁵ Sueinn kongur hit þridia sinn til Pálnatóka at bida honum en til ueizlunnar. Sendi-menn koma æ fund Pálnatóka og segia honum sin erindi og þat med, at kongr leggur reidi sina æ hann, ef hann kemur eigi. Og er Pálnatoki heyrdi þat, þa mællti hann: "Ef kongur ²⁰ leggur reidi sina æ mig, þa skal eg heldur koma til ueizlunnar, þa er mier syniz." Pálnatoki bad sendi-menn fara heim aptur og segia þat Sueini kongi, "at eg mun koma til ueizlunnar." Þeir fara heim og segia Sueini kongi, at Pálnatóka uæri þangat uðn. ²⁵

Epter þat biuguzt kongs-menn uit ueizlu, at þat erfi skyldi uerda firer allz saker sem uirduligaz, bædi saker fiolmennis og til-fanga. Og er sa dagur kemur, er bods-menn kuomu til erfisins, kom eigi Pálnatoki; og leid æ daginn og æ kueldit, og þar kom, at menn ganga til borda, og ³⁰ let Sueinn kongur liggia rum i aundugi æ enn ædra ³ beck og utar fra .c. manna rum og uænter þangat Pálnatóka og hans foruneytis i þat rum; og er seinkazt þotte kuoma þeirra, þa taka menn fæzlu og drucku. Þesse ueizla uar næri sio. ³⁵

¹ fiolskylldu *hds.* ² *Skrifvaren har tydligen öfverhoppat något; jfr Inledningen.* ³ Så; skriffel f. uædra?

XII.

Nu uerdur fyrst at segia fra Pálnatoka, at hann byzt heimann og Biornn hinn brezski með honum. Þá mællti⁶¹ Olof, kona Pálnatoka: "So seiger mîer hugur um, at uit munum eigi sîaz síðann." Pálnatoki kuð þat eigi mundu⁵ firer standa faur sinne, "og er Sueini kongi mal at uita híð sanna um líflat fôður sins, þott eg munda kîosa, at kongur hefði anann raðgiafa enn Fíolne." Pálnatoki hafði þríu skip ur landi og .ííj.c. manna, þat uar halft huort Daner og Bretar.

¹⁰ Enn eð sama kueld kemur Pálnatoki þar uit land og menn hans, sem Sueinn kongur helldur ueizluna, og leggja skip sín í lægi, þar sem þeim þotti at-diupaz uera; þá uar æ gott uedur og uíndlitit. Þeir biuggu þann ueg um skip sín, at þeir sneru fram-stofnum fra landi og¹⁵ greiða roður sinn, so sem¹ at þeir mundu þar skama d(u)aul eiga, og logðu allar ærar í hareidar, sem þeir skyllði skîotaz til at taka, ef þeir þyrfti þess uit. Síðann geíngur Pálnatoki upp æ land með ollu líðe sínu, og fara, þar til er þeir koma til kongs-bæiar, þar sem ueizlann²⁰ uar sett, og satu menn þá uit dryckiu, og uar þetta hit fýsta kueld. Pálnatoki geíngur ínn í hollina með allt líð sitt firer kong og kuður hann; kongur tekr nu kuéðiu⁶² hans og uísar honum til sess og monnum hans, og skipa þeir annann lang-beck, og sitia þeir nu uit dryckiu² og²⁵ eru allkater. Þat er nu sagt, at Fíolner geíngur nu firer Suein kong og talar uit hann um stund hliott; enn kongurinn bregðr lít uit og gíorer raðann sem blóð.

Maður er nef(n)ður Arnóðdur, hann uar kertis-suein Sueins kongs; hann stóð firer bórði kongs. Honum selur³⁰ Fíolner í hendr skeyte eitt og mællti, at hann skyllði bera þat firer huernn mann, er ínnæ uæri, þar til at nockr kendiz uit, at ætti skeytit. Arnóðdur gíorer nu so; hann geíngur nu fyrst ínar³ fra hasæti kongs og ber firer huernn mann skeytit, og [43 a] kannaz eingi uit, at ætti, þar

¹ Öfver raden. ² Otydligt (dryckin?). ³ Otydligt (inⁿ?).

til er hann kemur firer Pálnatoka og spyr, ef hann kendi orina. Pálnatoke segr: "Firer þu munda eg eigi kenna skeyti mitt? þuist eg æ þat, og fa mæ sem skiotaz." Þá uard hlíð i hollune um stund, og þá mællti Sueinn kongur: "Þu Pálnatoki!" segr hann, "hvar skilldiz þu uit þetta skeyti næsta sinn?" Pálnatoki segr: "Opt hefi eg þær uerit epter-latur, og ef þær girnniz, at eg segi ydur þat helldur i myklum mann-fiolda enn uit fa-menne, og þicki þær þat þinn uirding meirre, þá skal eg þat ueita þær. Ek skilldunz uit þessa aur næsta sinn æ 10 boga-streingnum, þá eg skaut henne i raz fodur þinum og ut epter honum endilaungum, so at ut kom i munni-num, og tyndi hann þá sinu life." Þá mællti Sueinn kongur: "Standi menn upp aller sem skiotaz og hafi hendr æ Pálnatoka og monnum hans, og drepit þá alla, þuist 15 nu er lokit allri uorri uinattu." Og þá giordiz eigi allkyrt i hollune. Pálnatoki bregdur sverdi og hleypur at Fiolni og hoggur i hofud honum, og klyfur hofudit allt og ¹ halsinn i herdar nidur, og "skalltu eigi rægja mig uit konginn optar," segr Pálnatoki; "og mun þær eigi audit uerda um hefndir uit mig," segr Pálnatoki, "þuist eg hefi leingi borit þolinnmædi uit fódur þinn, en giort til þin, sem eg kunna." Enn so atti Pálnatoki þar uel uingat uit ² menn, at eingi uildi beriaz i mot Pálnatoka; komz hann ut og hans menn aller, nema einn madur af lide 20 Biarnar hins brezka uar epter i hollunne. Og er þær uoru ut komner ur hollunne, þá kónudu þær lid sitt; og er þu uar lokit, þá mællti Biorn og kuad uant eins 64 mannsens; "og uar eigi minna at uon, og forum uier til skipa uorra," segr Pálnatoki. Þá mællti Biorn: "Eigi 30 munder þu renna so undann, ef þinn madur uæri, og ætter þu minn hlut, og eigi skal eg so fra renna." Og snyr nu Biorn inn aptur og geingur i hollina ²; og er hann kemur i hollina, þá kasta þær kongs-menninner hinum brezka manni yfer hófud sier upp og hófdu næsta rifit hann 35

¹ Öfver raden. ² holluna hds.

i sundur. Biornn fær nað manninum og þrifur hann og kastar honum æ bak sier og hleypur ut sidann með manninn og ofann til skipana. Biornn giordi þetta mest firer æ-gætis sier; enn uita þottiz hann, sem uar, at madurin mundi daudur uera. Sidann ganga þeir æ skip ut, Pálnatoki og hans menn, og taka þegar til arra¹ og sigla i burtu æ þeirri nott, og matti kongur ecki at giora; og stendur nu so buit. Enn Sueinn kongur lætur nu drecka erfit epter fôður sinn; enn er þrytur ueizluna, for huer
10 til sins heimilis með uirdingu.

XIII.

Þat er sagt, at þa er Pálnatoki kom heim til Bretlandz,⁶⁵ at þa uar aundut Olof, kona hans; þat þotti honum mikil skadi. Pálnatoki undi eigi i Bretlandi epter andlat konu sinar; og tekur hann þat rad, at hann setur þar til Biornn
15 hinn bretzka at uardueita rikit i Bretlandi. Enn þegar af leid ueturinn, og uor kom, bioz hann sialfur ur landi. Pálnatoki hafdi .xx. skip, er hann for ur Bretlandi, og uildi hann leggiaz i hernað. Hann fer nu, þegar hann er buinn; og heriar Pálnatoki þat sumar til Irlandz, og
20 aflar hann sier mikills fiar og agætis. Hann hefur þat² idnn .ííj. sumur i samt, og uar hann allra manna sigur-sælaztur; uard honum gott til fiar og uirdinga. Og nu ætlar Pálnatoki at heria æ Uinland³, og hefur hann nu uit feingit [.x]x. stor-skip, og hefur Pálnatoki þa .xl. skip.

XIV.

25 Þan tima red firer Uinlandi kongur sa, er Burizleifur⁶⁶ het; hann hugdi illa til hernaðar Pálnatoka, firer þui at Pálnatoki hafði iafnann sigur, þar hann bardiz, þuiat hann uar allra manna æ-gætaztur, þeirra er i uikingu

¹ *Så* (= ára). ² *Så!* ³ *Så hds.* (= Vindland) *på de flesta ställena.*

uoru, [45 b] og uegnadi þungt uit hann at beriaz. Og nu kemur Palnatoki þar uit Uinlandi, er Burizleifur kongur ¹ red firer, og hefer kongr frett til ferda hans; þa sender hann menn sina æ fund Palnatoka med eyrindum þeim, at kongur bydur honum til sin þriggia natta ueizlu, og ⁵ lezt uilia eiga [uit hann frid ². Þat fylger og þessu bodi, at kongr baud at gefa honum riki þat, er heiter æ Iomi, til þess at Palnatoki skyldi þar stadfestaz; og mest uildi kongur gefa til þess þetta riki, at hann uildi, Palnatoki uerdi landit med kongi, ef ofridur giordiz. Palnatoki ¹⁰ þiggur nu þetta og menn hans, at þui at sagt er. Palnatoki sæker nu ueizluna til Burisleifs kongs med ollu lidi sinu, og binda þeir nu so sina uinattu med sier.

XV.

⁶⁷ Epter ³ þetta bradliga lætur Palnatoki giora eina storra borg, og uar hun sidann kollud Ioms-borg. Hann lætur ¹⁵ giora höfn upp i borgina so mykla, at þar matti ⁴ uel liggia .l. og .cc. lang-skipa, so at þau uoru oll læst inann borgar. Uar hier um buit med mikilli smid-uæl, er inn uar lagt i höfnina; og þar uar sem dyr uæri gioruar æ. Stein-bogi mikil uar uppi yfer sundinu, en firer durunum ²⁰ uoru sterkar iarnn-hurder og læstar innann ur ⁵ höfninne med iarnn-goddum. Enn æ stein-boganum uppi uar kastali mikil, og uoru þar margar ual-slongur. Sumur hlutur borgarinnar stod ut æ siöinn, — eru þat siö-borger kalladar, er so eru giorfuur, — og þar uar höfninn inann borgar. ²⁵

XVI.

Epter ³ þat er borgin uar gior, setti Palnatoki laug med radi hinna uitruztu ⁶ manna þar i Ioms-borg, til þess at þar skyldi gioraz meire affi lids, enn þar uar þa ordin.

¹ Öfver raden. ² [uit frid hann med omflyttningstecken öfver uit och hann hds. ³ Initialen saknas i hds. ⁴ Så. ⁵ Otydligt. ⁶ uit²ztu hds.

Þangat skyldi sa einge madur radaz til foruneytis, er elldri uæri enn fimtugur, en eingi yngri madur enn .xviii.¹ uetra gamall; þar i milli skyldi aller uera at² alldri.

5 Eingi madur skyldi sa þar uera i Ioms-borg, at rynne undann einum manni iafn-uigligum sier og iafn-bunum, og⁶⁸ so þott .ij. uæri um einn.

Huer sa madur, er þangat reids³, skyldi hefna huer annars sem fodur sins edur brodur.

10 Eingi skyldi þar kueik(i)a rog i milli manna.

Ecki skyldi þar og med upp-lostningar fara, med lygi-kuittu; og þott þangat spyrdiz tidindi, þa skyldi oll Palnatoka⁴ fyst segia; enn hann skyldi ollum seigia.

Og eingi madur skyldi þar i Ioms-borg med frillur
15 fara.

Enn sa sem fundinn uæri at þui, at af brygdi þessu, sem nu uar talt, þa skyldi sa rækur og rekin ur lögum þeirra, huort sem hann uar meira uerdur eda minna.

Aller þeir menn, er i Ioms-borg uoru eda uildi uera,
20 skyldu uel sam-þycker sin i milli, so sem þeir uæri aller sam-borner brædur.

Þar skal eingi madur odrum fridbrot giorra; og so þott þangat uæri tekit uit manni i borgina⁵, er drepit hefði fodur mannz eda brodur þess, er þar uar adur
25 firer, og kæmi þat sidar upp, enn uit honum hef(di) tekit uerit, þa skyldi Palnatoki um þat allt dæma.

Eingi madur skyldi þar i Ioms-borg lata uera konu nema nott.

Og ongum manni skyldi hlyda at burtu uera ur Ioms-
30 -borg leingur en eina nott, nema Palnatoki gefi leyfi til.

Og allt, þat er þeir feingu i hernadi, skyldi til skiptis bera, bædi meira hlut og mina.

Eingi madur skyldi sa uera i Ioms-borg, er mællti⁶⁹ ædru-ord edur kuiddinockuru, þott i ouænt efni kæmi.

¹ iiii öfver raden. ² Öfver raden. ³ Så (= réðsk). ⁴ P'. hds.
⁵ bg'. hds.

Eingi skyldi þar liug-uitni bera.

Og onguann hlut skyldi þann at bera með þeim, at eigi skyldi Palnatoka¹ segja þat allt,

ecki frænd-semi þui rada eða aunur uenzl, þott þeir menn beiddiz at radaz þangat, er yngri uæri eða i nockrum⁵ hlut uanfærer til at hallda þat allt, er i logum þeirra stod.

Enn ef þat reyndiz at sönnu, at nockr madur helldi eigi laug þeirra, þá skyldi hann i burt reka, huort er hann uar meire² hattar madur eða minne².

Þeir sitia nu i Ioms-borg i godum fridi og hallda uel¹⁰ laug sin. Þeir fara huert sumar ur borginne og heria uida um laund og afla sier mikils agætis, og þickia þeir uera hiner [46 a] mestu her-menn, og onguer menn þotti þeirra iafningiar uera i þann tima, og giorduz³ þeir harlla⁴ fræger; þeir uoru kallader Ioms-uikingar. 15

XVII.

Nu⁵ er at segja fra Sueini kongi, at hann lætur sier alla uega⁶ uerda sem bez til Aka, sonar Palnatoka, og lætur hann ecki þess giallda, þott nockr stygd hafi æ
70 ordit með þeim Palnatoka, og uirder kongur mikils fost-brædra-lag uit Aka. Aki rædur firer æ⁷ Fioni, sem²⁰ fader hans hafdi hann til settann, og fyr uar getit; og uar Aki en uin-sælazti madur og mikill höfdingi og rikur.

XVIII.

Madr er nefndur til saugunar, sa er Useti het; hann rædur firer fylki þui, er heiter i Borgundar-holmi; kona hans heit Hilldigudur. Þau attu þriu bornn, þau er getit²⁵ uerdur til þessarar sögu. Bui heit son þeirra og uar kalladur hinn digri; annar het Sigurdr og uar kalladur Sigurdr huite eða kapa; dotter þeirra het Þorgunna; hun

¹ P'. hds. ² Så. ³ giordiz hds. ⁴ Otydligt. ⁵ Initialen saknas i hds. ⁶ a under raden. ⁷ Öfver raden.

hafdi gipt uerit firer nockrum uetrum adr, og uar þa andadur bondi hennar, er þetta til tidinda giordiz ¹.

Sueinn kongur bidur Þorgunnu til handa Aka, fost-
-brodr sinum; og med þui at Aki uar fridr madur synum
5 og uinsell, þotti Ueseta og sonum hans líklígt þetta rad
til styrktar. Þa er Aka fostnud konann, og sidann er giort
brudhlaup þeirra ueglígt med myklu fiolmenni; sat Sueinn ⁷¹
kongur at ueizlune og marger gaufuger menn. Enn
epter uei(z)luna fer Sueinn kongur heim-leidis og so huer
10 annara manna. Aki fer og heim med konu sina.

Samfarir þeirra Aka og Þorgunu uoru godar; og er
þau hofdu eigi leingi æ samt uerit, þa gatu þau sier son
at eiga, og uar sa Uagnn nefndur; hann uar snemindis ²
bædi mikil uexti og sterkur at afli; hann uar allra manna
15 uenstur synum, og uerdur hans getit sidar meir uit soguna;
skal hier standa nu fyrst at sinne.

I þann tima red firer Sialandi iall, sa er Haralldur
het og uar kalladur Strut-Haralldur; enn þat uar til þess
haft, at hann atti einn hatt, þann ³ af gulli uar struturin,
20 og uoru þar i tiu merkur gullz, og feck hann þar af
keningar-nafnn þetta. Kona hans het Ingegerdr; þau
4 gatu at eiga þriu bornn, þau er nefnd uerda i þesse ⁴ sogu.
Sigualldi het son þeirra; annar het Þorkell og uar kalladur
Þorkell hafi; Tofa het þeirra dotter. Guduruisi het madur;
25 hann uar uitur madur og uissi marga hluti firer; hann ⁷²
uar radgi(a)fi Harallz iarllz og fe-hirder hans.

XIX.

Aki ⁵, son Palnatoka, red firer æ Fioni med mikilli
uegsemd og risnni. Uagnn uar ⁶ þar upp fæddur heima
med fodur sinum; og þegar nockut ma marka hans skap-
30 lyndi, þa er hann ongum manni líkur i uandrædum sinum
og i skaplyndi; so uar hann hardfeingur uit allt, at uarlla

¹ I marginalen. ² smēindis hds. ³ Så, utan relativpartikel.

⁴ Otydligt. ⁵ Initialen saknas i hds. ⁶ Öfver raden.

þottuz menn mega uit hann sæma. Og er so uar komit, þa uar hann ymiz æ Fioni med Aka, fòdur sinum, eda i Borgundar-holmi med Ueseta, modur-fodur sinum, og þickiz huorgi mega koma til rads uit hann. Uit Bua er honum bez allra sina frænda, og þat hefer Uagn hellz, er Bui talar firer honum; uar Bua¹ og uel til Uagns; at ongu hafdi Uagn þat, at adrer frændur hans mælltu firer honum, þegar er honum syndiz annann ueg. Uagn uar allra manna mestur uexti og manna fridaztur synum og hinn mesti at-gioruiz-madur um allar i-protter. 10

Bui, modur-brodr Uagns, uar fa-malugur madur og hlíodur optaz, storlyndur og allmikill i skapi. Bui uar so sterkr madur, at menn uissu uarlla afl hans, þuiat 73 honum uard alldri afla-fatt, til huers sem hann tok; enn ecki uar Bui andliz-uænn madur, enn uel uar hann i 15 uexti og allra manna sterkligaztur, og uar hann þui Bui digri kalladur; og er þat mal manna, at Bui hafi sterkaztur madur uerit i allri Danmork i þann tima, sem hann uar. Sigrdur¹ kapa, broder Bua², uar uænn madur æ skins-lit og lidmannligur og kurteis; hann uar famalugur 20 og mikill madur i skapi.

[46 b]³ Enn fra Siguallda er þat at segia, at hann uar nefliotur madur og biugleitur, faulleitur; hann uar eygdur allra manna bezt og uel æ sig kominn; hann uar uitur madur og slægur og sterkur at afli. Þorkell, broder 25 hans, uar allra manna hæstur at uexgti og ramur at afli; hann uar spekingur at uite.

Þeir brædur Sigualldi og Þorkell uoru her-menn mykler og allsigursæler; þeir feingu i Austur-ueg .íj. menn at her-fangi; het annar Hauardr og uar kalladur haugguandi, 30 enn annar Aslakur og uar kalladur holm-skalli. Þeir brædur Sigualldi og Þorkell gafu þessa menn Tofu, systur sinne, til sko-sueina og þionuztu; þeir uoru mykler menn firer sier, ouægner og hardfeingner og sterker at afli.

¹ Så. ² Under raden. ³ En stor del af denna handskrifts-sida är mycket nött och därigenom svårläst.

XX.

Þat¹ er sagt, at þeir brædur Sigualldi og Þorkell bua⁷⁴ .íj. skip og ætla at far(a) ur landi til Ioms-borgar og uita, ef þar uæri uit þeim tekit, og spyria Haralld iarll, fodur sinn, hue radligt honum þætti þat. Enn hann suarar² og kallar þat radligt at fara þangat [at finna³ so æ-gæta menn, "og mun þa reynt uerda⁴, huad manna þier uerdit eda erut." Þeir bidia þa fodur sinn fiar-til-lagna og so uista til ferdar þessarar. Iarll suarar² og kuad þa annat-huort fara þess hattar, at þeir feingi sier sialfer
 10 allt, þat er þeir⁵ þurfu at hafa, eda⁶ fara huergi ella. En nu fara þeir þo eigi at sidur, þott fader þeirra uilld(i) eigi⁷ til leggja.

Fara þeir nu, þar til er þeir koma uit Borgundar-holm. Þeir þottuzt þurfa at fa sier nockut til uista og
 15 fiar-hluta, og toku þeir þat rad, at þeir ræna þar ollu fe og toku upp eitt bu Ueseta, þat er audigaz uar, og rentu þar ollu fe og baru ofann til skipa sinna og fara burtu uit so buit; og er ecki getid fleira um ferd þeirra, fyr⁶ en þeir koma til Ioms-borgar. Þeir leggja skipum sinum⁷⁵
 20 utann at borgar-hlidinu; [og] er Palnatoki uerdur (uar) uit skipin, þa geingur Palnatoki iarll, sem hann uar uanur iafnann, med mikit lid i kastalann, þann er uar yfer borgar-hlidinu. Og er Palnatoki iarll uerdur uar uid komu þeirra Siguallda, þa spyr Palnatoki, huer at redi lidi þessu; og hann
 25 sier, at skipin og her-bunadurinn⁸ uar miog⁶ uandadur, og af þui þottiz uita Palnatoki, at þesser menn uæri⁶ miog æ-gæter. Madur stendur upp i lyptingu i raudum kyrtli; þat uar Sigualldi. Hann heilsadi Palnatoka iarlli, og sidann mællti hann: "Hier rada firer brædur .íj., syner Strut-
 30 -Harallz, og heiti eg Sigualldi, enn broder minn Þorkell; enn þat er eyrindi mitt hingat, at eg og broder min uilium til lids med ydur med þeim monnum, er ydur

¹ Initialen saknas i hds. ² .f. hds. ³ [Otydligt och under raden. ⁴ u^rda hds. ⁵ þi⁷ hds. ⁶ Otydligt. ⁷ eⁱ hds. (= ecki?). ⁸ her öfver raden och mycket otydligt.

þickia nytandi af uoru lidi." Palnatoki seger: "Gott ord [ris af yckur bræðrum ¹, enda er þat epter kyn-ferdi ydru." Sidann redz Palnatoki um uit menn sina, huort uit þeim skal taka eda eigi ². Palnatoki seger sier kunnigt um ætt þeirra brædra ², at þeir uoru uel borner. Enn ⁵ þeir urdu æ þat satter, at Palnatoki skyldi rada firer þann uæg, sem hann uilldi, og kolludu þat sitt rad, sem hann tæki upp. Sidann mællti Palnatoki til Siguallda: "Ef ⁷⁶ þier uilit hier uera i Ioms-borg, þa skulu þier uita adur lög uor," og seger Siguallda lög þeirra; og sidann er upp ¹⁶ lokit borginne. Enn þeir brædur iata sig under lög þeirra, og roa þeir inn i borgina med lid sitt. Og epter þat er þeir uoru komner i borgina, er reynt lid þeirra, huort þeir uoru aller lid-færer at ganga i lög þeirra Ioms-uikinga; enn su uard raun æ, at helmingur annar þotti ¹⁵ nytur uera, enn annar helmingur uar aptur sendur; og er þa tekid uit þeim Siguallda og brodur hans og halfu hundradi manna, og eru þeir leiddir i lög þeirra Ioms-uikinga; og ef sidann koma nockrar saker upp þessa manna, þa skal Palnatoki um þat dæma. [47 a] 20

XXI.

Nu er þar til at taka, at Useti spyr fiar-upp-tokuna, og uerdr hann eigi uel uit þat; og tekr hann þat rad fyst, at hann setur aptur sonu sina at ollum giorningum; þuiat Useti uar uitur madur. Useti fer at hitta Suein kong og seger honum ranid. Kongur red honum þat rad, ²⁵ ⁷⁷ at hann skyllddi fara fyrst at hitta Strút-Haralld og beida hann bæta firer sonu sina, "so attu siert uel sændr af." Useti iatar þessu og fer æ fund Harallz iarls og beider hann bota firer sonu sina; enn iarll lezt eigi bæta mundu, þott þeir tæki sier kid edur kalf. Useti sender nu menn ³⁰ til kongs at segia honum, at iarll uill eigi bæta ranit; enn kongur bad hann lata uera kyrt og lez mundu senda

¹ Mycket otydligt. ² Otydligt.

ord til iarls, at þeir sëtiz; og so giordi hann. Enn er iarlli komu þessi ord, þa sagdiz Haralldur iarll eigi mundu hier firer giallda. Og er kongur spyr suor iarls, þa sender Sueinn kongur¹ i odru sinni menn sina til iarls med
 5 þeim eryndum, at iarll kæmi æ hans fund; og so giord(i) hann. Kongur seger, huernn skada syner hans hafa giort uit Ueseta, og bidur hann bæta firer þa. [Enn hann seger Ueseta hafa ofeingit fiar þess², og lez hann ecki mundu bæta firer þat, þott ungmenne tæki nockra saudi eda naut
 10 sier til matar. Þa mælti kongur til iarls: "Nu mattu fara heim, ef þu uillt, og hefi eg nu sagt, huad eg uilldi þier. En so mun eg um mæla, attu æ-byrgiz þig sialfur og fe þitt firer Ueseta og sonum hans; og mun(u) uier ðnguann hlut i eiga, huersu sem fer med ydur, þottu þurfer
 15 uors lids, er þu uillt nu ecki hafa þat, er eg mæli firer þier; en þat hyggium uier, at þui mun uer radit," seger⁷⁸ kongur. Haralldur iarll suarar og kuez sialfur mundu æ-byrgiaz sig og fe sitt, "og all-litt em eg hræddur um þat," seger hann, "og em eg ohræddur uit Ueseta ne sonu
 20 hans." Epter þat for Haralldur iarll heim.

XXII.

Þat er sagt, at Ueseti og syner hans fretta uit-tal Sueins kongs og Harallz iarls, og þat at iarll uill eigi bæta. Enn giora þeir rad sin, og bua þeir .íííj. skip og .ccc. manna, og bua þeir þat lid sem bez at ollu og fara sidann,
 25 þar til er þeir koma æ Sioland, og taka þar upp .ííj. bu, þau er auduguz uoru, firer Haralldi iarlli; og epter þat fara þeir med þetta fe heim. Haralldur iarll spyr þetta, at hann er ræntur þrimur buum; og nu i-hugar iarll sitt mal, ad hann hafdi litt hlitt kong(s) domi, og nu kemur
 30 i³ hug, huat kongur hafdi spad honum. Iarll sender nu menn æ fund kongs og uilldi uita, ef kongur uill sætta

¹ ord tillægger hds. ² [Så. Skrifvaren har tydligen ej forstått sitt original; jfr de andra redaktionerna. ³ Under raden.

þa; enn kongur bad iarll nu hafa rad sin enu godu og
 79 sagdiz nu ecki mundu til sin lata taka. Sendi-menn foru
 heim aptur og segia iarlli suor kongs. "Uier skulum
 taka til uora rada," seger iarll, "ef kongur uill sier öngu
 af skipta." Haralldur iarll fær sier nu .x. skip, og þau
 byr hann sem bez at lidi. Hann fer sidann, til þess er
 hann kemur i Borgundar-holm, og ræner þar og tekr
 upp .ííj. bu firer Ueseta, þau er audbez ¹ uoru. Sidann fer
 iarll heim i Sioland og hefur þetta fe með sier og þickiz
 uel hafa fram geingit. 10

I þann tima uoru syner Ueseta i hernadi epter uanda
 sinum; uoru þeir huert sumar i uikingu leingztum; heriudu
 þeir um Austur-ueg. Uard Bui all-frægur af hernadi
 sinum, þuiat hann hafdi iafnann sigur, þar sem hann bardiz;
 uard honum bædi gott til fiar og frægdar. 15

Nu er þar til at taka, at Ueseti spyr fiar-skada sinn ²;
 hann fer enn æ kongs fund, og tekr hann uel uit honum.
 Ueseti kærði sig firer kongi og seger, at ofridr mun ³ gioraz
 i milli sialfra landz-manna, ef ⁴ sliku fer fram, at innann-
 -landz-menn renaz og þeir, er stioirn skyllði hafa æ ríkinu, 20
 og þar adra epter mundu breyta. Legz nu þann ueg æ
 með ockur Haralldi iarlli um stund, at til ⁵ þess horfer,
 at mann-drap munu af gioraz i milli uor, ef þier eigit
 80 onguann hlut i; [47 b] þat kann uera, herra! at nu se betra
 (at) at giora en sidar, þuiat ydrer menn eru huorir- 25
 -tueggju." Kongur seiger: "Eg mun fara bradliga til
 þings þess, er heiter Iseyiar-þing ⁶, og stefni eg ydur
 þangat, og skulu þid þa sættaz eda ligia uit ut-legd þeim,
 er eigi uill sættaz." Epter þat for Ueseti heim; og lida
 nu so fram stunder, þar til er þeir fara til þingsins. 30

Ok er so uar komit, þa fer Sueinn kongr æ þingit,
 og hefur hann .xx. skipa; Ueseti fer og æ þingit og hefur
 hann .ííj. skip; Haralldur iarll fer og æ þingit. Og er
 kongur og Ueseti og Haralldur iarll uoru komner, þa

¹ Så; (fel f. audguz?). ² sina hds. ³ Nästan utplånadt.
⁴ af hds. ⁵ Under raden. ⁶ Så; jfr 37⁸.

setur Ueseti tiolld sin uit siöinn hia sundi ¹ þui, er næst er þingstadnum; enn Strut-Haralldur hafði tialldat buðer sínar nöckru lengra upp frá; enn Sueinn kongur setti ² þar í mille.

XXIII.

⁵ Nu er at segia frá Bua digra, at hann hafði uerit í hernadi um sumarit, so sem fyr uar sagt. Og er Bui fór heim-leidis, spyr hann, at fader hans uar ræntur, og þat, at þing uar stefnt í Iseyium ³. Þá helldur Bui skipum sinum til Siolanda og kemur þar uit ⁴, er hofud-bær iarls ⁸¹ uar á landi uppi; þar uar þá Guduruísi rad-giafi og fe-hirder. Enn er þeir Bui uoru þar komner, ganga þeir á land upp og til bæiar iarls; þeir brutu upp hus þat, er fe iarls uar uardueitt í og aller enu dyrster griper hans; þeir toku allt fe, enn Bui drap Guduruísa, fe-hirder ³ ¹⁵ iarls. Þar tok Bui .íj. kistur fullar af gulli, so at í huorri uoru .x. pund gullz, og hafði Haralldur iarll þær feingit í hernadi; Bui tok tignar-klæði iarls. Fer Bui nu í burtu með þessu fe til skipa sinna, og fara síðann til ⁴ þingsins.

²⁰ Og er á leid dagin, sia ⁵ menn af þinginu fara frá h(e)imile Harallz iarls .xx. skip; og er þau nalgaz þangat, þá leggja þeir menn í lægi og ganga af skipum sinum og upp á land með öllu lidi sínu; og eru þar komner syner Ueseta, þeir Bui og Sigurdur. Bui digri uar allvel ²⁵ buen at klæðum, og hafði hann þann klæðnað, Strut-Haralldur atti beztann; en þau klæði uoru so fe-mikil, at þar komu til .x. merkur gullz. Þeir bræður ganga með fylktu lidi sínu öllu á þingit aluopnudu. Bui digri hafði á hofdi síer hatt iarls, þann er til kuomu .x. merkr gullz. ³⁰ Bui mællti þá til Harallz iarls: "Þat er nu, Haralldur! at þu sækir til gripa þessa, er nu síer þu (mig) með

¹ fundi hds. ² tiolld sin bör kanske insättas. ³ Så. ⁴ Under raden. ⁵ s^a hds. (= sau?).

82 fara, ef þu þorer, og se nockr dad i þier, firer þui at nu em eg albuinn at beriaz uit þig, ef þu bilar ei."

Sueinn kongur heyrði ord Bua og þottiz skilia, at hann mundi hafa æ-mæli af, ef hann lætur þa na samann at beriaz, er hann hafði so mikit um mællt, at ¹ þeir ⁵ skyldi sættaz; þar sier og kongur, at iarll hefer ecki lids-afla uit Bua. Kongur tekr nu þat rad, at hann geingr i milli þeirra med sinu lide, og na þeir eigi at beriaz; og bidur kongur þa grid setia og lez nu uillia dæma mal manna sinna. Bui digri suarar og kuez alldri ¹⁰ af mundu lata kisturnar, er hann tok firer iarlli, enn kongur dæmi um allt annat; og nu kemur so, at þeir iata þui, at kongur giore allt annat, þui-liket sem honum likar. Þa mællti kongur til Bua: "Ollu skalstu rada, Bui!" seger kongur, "og skalstu hafa þitt mal, og skalstu hafa ¹⁵ gull-kistrnar ² og so mikit fe annat, at þier frændur se(t) uel sæmder af; enn lausa ³ uerdr þu at lata gripi jarls og giora honum eigi þa suifuirding, at iarll nai eigi tignar-klædum sinum." Og nu uerda þeir æ þetta satter æ þann ueg, at iarll skal hafa tignar-klædi sinn oll, enn kongur ²⁰ skyldi giora slikt um annat, sem honum þætti iafnnadur.

83 Og nu lætur kongur um giora med þeim hætti, sem adur uar fra sagt; enn firer þat at iarll nær gripum sinum, skal hann gipta Tofu, dottur sina, Sigurdi kapu, og skulu henni þessi fe heimann fylgia, og ⁴ skal eigi aptur gialda ²⁵ audru-uisu upp-tak buanna, þeirra er iarll [48a] atti. Þui giordi kongur þann ueg sætina, at honum þotti þat likaz til, at halldinn mundi uera, ef mægder tækiz med þeim.

Þeir fedgar toku uel þessu, og heiter ² Useti at leggja til uit ⁵ Sigurd allz fiar þridiung ⁶; og likar Sigurdi nu ³⁰ uel, og fara nu aller satter heim af þinginu til h(e)imilis. Strut-Harallz, og skulu þa þegar takaz þessi rad; og er nu þar druckit brudhlaup þeirra Tofu og Sigrdar ² med ⁷ mikille tignn og uirding. Og epter ueizluna for kongur

¹ æ hds. ² Så. ³ laus^r hds. ⁴ Under raden. ⁵ Öfver raden.
⁶ f[i]ar sins till. hds. ⁷ I marginalen.

heim, og Useti og syner hans fara og heim i Borgundarholmi, og er kona Sigurdar í ferð með þeim.

XXIV.

Þá¹ er þeir brædur höfdu skama stund heima uerit, þá fystiz Bui at fara til Ioms-borgar og auka þar æ-gæti⁸⁴ sitt; Sigurdur² uill fara, þótt hann [giptur se³. Og þegar at uora tok, buaz þeir brædur og hafa .íj. skip og .c. manna, og giora sem líkazta ferð sína, sem þeir Sigualldi höfdu áður gíort. Fer Bui nú með sínum monnum, þar til er þeir koma til Ioms-borgar og leggja útann at borgar-¹⁰-dyrum.

Og er höfðingjar í Ioms-borg uerda uarir út komu þeirra, þá ganga þeir Palnatoki og Sigualldi og Þorkell með myklu líde í kastalan, og þeckja þeir mennina. Bui tok til orða og mællti: "Þat er errýndi mitt hingat, Palnatoki! at uier uilium radaz til líds með yður." [Palnatoki¹⁵ segr⁴: "Kunnigt er mjer til ættar þinnar, Bui! og ert þú út-frægur maður og æ-gætur af morgum storuirkium." Þá mællti Sigualldi: "Huersu hafi þier Strut-Haralldur sæzt á mal yður, áður en þier forut hingat?" Bui segr:
²⁰ "Þat er löng saga at segja frá uidr-skip(t)um uorum, og ma þat eigi í skaummu máli né þat allt inna, er uier höfum samann átt; enn þau urðu mala-lok, at Sueinn kongur gíordi í milli uor, og eru uier nú satter." Palnatoki mællti til manna sinna: "Uilie þier til hætta at taka
²⁵ út þessum monnum, huort þeir segja satt eður eigi?⁸⁵ Enn all-fus uæri eg til at taka út þeim og mest þó firer sæker² Bua, þúiat hann er áður reyndur at hardfeingi og er hinn mesti kappi, og þess uænter mig, at faer eða ónguer se hier þú-líker firer í Ioms-borg." Ioms-
³⁰-uíkingar suara: "Uier uilium gefa þier orlof til at taka þessa menn í log uor, ef þú uillt; en ef þóckrer hluter koma

¹ Initialen fattas í hds. ² Sâ. ³ [se giptur með omflyttnings-tecken hds. ⁴ [P'. í. seg' fi' hds.

þeir sidann upp um hagi þeirra, er storsaukum gegndi¹, þa skal þat i ydru ualldi uera og i þinu um-dæmi uera." "Þat er minn uilie," seger Palnatoki, "at uier² tokum uit þeim brædrum, þuiat oss er at þeim mikil styrkur." Og epter þetta er upp lokit borginne, og þeir legia þa inn³ i borgina skipum sinum; og sidann er reynt lid þeirra, og uerdur su raun æ, at .lxxx. manna uoru³ epter (i) Ioms-borg af lidi þeirra brædra, enn .lx. foru i burt.

Nu eru⁴ þeir Bui þar i borgine i godu yfer-læti og uirdingu af Palnatoka og ollum Ioms-uikingum. Heria¹⁰ þeir huert sumar æ ymsi lönd og hafa iafnann sigur, þar sem þeir beriaz, og afla sier mikils fiar og æ-gætis. Bui uar i hernadi huert sumar med Ioms-uikingum; og i ollum oruztum uar og eingi fremre en Bui og hans menn. ⁸⁶Uann Bui og þui meire frægd, sem hann uar sterkari enn¹⁵ neinn madur. Og hallda þeir sliku fram huert sumar; en huert haust foru þeir aptur i Ioms-borg⁵ og hafa þar uetur-setu.

XXV.

Þat⁶ er sagt, at Uagn uex up æ Fioni med fedur sinum Aka, enn stundum uar hann med modur-fodur.²⁰ Uagn uar madur so udæll i upp-uexti sinum, at þat er sagt, at þa er hann uar .x. uetra gamall, hafdi hann drepit .ííj. menn. Uagn er nu heima, þar til er hann er .xíj. uetra gamall. Uagn uar þa so sterkr, at eigi feck þa menn, at hans iafningiar uæri, þott fullkomner²⁵ uæri i allann þroska. Uagn uar allra manna uænstur [48 b] og fridaztur⁷ at allri æ-sionu, þeirri er menn hofdu sed, og um alla at-giorfui og i-þrotter um fram adra menn; og til uigs at telia matti hann epter sinu afli og at-giorfui, og eigi uar hann minni at hug og æ-rædi; en³⁰ so uar hann hard-feingur, at frændur hans þottuz ualla

¹ Så. ² Öfver raden. ³ uar hds. ⁴ I marginalen. ⁵ Joms borgar hds. ⁶ Initialen saknas i hds. ⁷ f'dazt³ hds.

mega uit hann sæma. Aki, fader hans, tekr þat rad, at ⁸⁷
 hann feck Uagni .íj. skip og .c. manna, og er eingi elldri
 madur, sa er honum fylger, enn tuitugur, enn eingi yngri
 enn .xvííj. uetra, nema sialfur Uagn; hann uar .xíj. uetra.
⁵ Hann bad sier nu ecki fleirra fa og kuez sialfur mundu
 fa sier uister og þat annat ¹, er hann þurfti at hafa.
 Uagn fer nu sidann med þessu lidi firer endilanga Dau-
 mork; hoggur hann sier osparlíga strand-hogg; hann ræner
 bædi klædum og uopnum og her-klædum, og so lykur, at
¹⁰ Uagn skorter ecki og menn hans þat, er þeir þurftu at
 hafa, og [fer Uagn med þat ² ur Dana-kongs uelldi, at
 hann lætur þa fa sier þat, er þeir þurftu at hafa.

Uagn fer nu, þar til er hann kom til Ioms-borgar;
 hann kemur þar snema um myrgin i solar-rod; hann
¹⁵ legur utann at steinboganum; enn þegar þeir Ioms-uikingar
 uerda uarer uit þetta, þa ganga þeir Palnatoki og Bui
 og Sigualldi med myklu lidi i kastalann, sem þeir attu
 uanda til, og spyria þeir þadann tidinda, eda huerir komner
 uæri. Þa stod Uagn upp og spyr i moti, huort Palna-
²⁰ toki iarll se i kastalanum; hann suarar og kuez þar uera,
 "eda huerir eru þesser til-komu-menn, er so lata rik-
 mannliga?" Uagn seger: "Ecki skal ydur leyna þui;
 eg heiti Uagn og er eg Aka son, og er eg til þess
 eryndis hingat komen, at eg ³ uillda radaz i lid med ydur, ⁸⁸
²⁵ þuiat eg þiker eigi all-hægur heima, og þotti frændum
 minum mal, at eg færi i burtu." Palnatoki seger: "Þicki
 þier þat radit, at þu siert hier hægur uit-skip(t)is, ef
 frændur þiner þottuz traust mega uit þig sæma heima?"
 Uagn seger: "Logit er mest at mier um stormenzku þina,
³⁰ ef þier uilit eigi taka uit mier."

Palnatoki mællti þa til sinna manna: "Huad þicker
 ydur rad, huort uier tokum uit Uagni eda eigi?" Bui
 seger: "Þat er mitt rad, at hann komi hier alldri innann
 borgar med skaplyndi þat, er hann hefur; og uar honum

¹ ann_n hds. ² [fer med þat Uagn med omflyttningsstecken hds.
³ Öfver raden.

þó til min bez allra sinna frænda." Þá mællti Palnatoki: "Út þér uilia frændur þínir rísa, Uagn! og aller, þeir er úta deili æ þér." Uagnn spyr, "huort menn verða at þú berer, er þar standa hia þér, at uilia eigi taka út mjer? Enn eigi var mjer þess von at Búa, frænda minum, at hann mundi at þessu verða kunnur." Búi segr: "Þar em eg þó kunnur at þú ordin, at eg fýs ekki æ at taka út þér, og heldur uil eg letja þess, at út þér se (tæ)kit; enn þó skal Palnatoki þessu ráða, sem öllu öðru." — "Enn hvar leggja þeir til, syner Strut-Harallz," segr Uagn. Sigvalldi svarar: "Hafa skulu vjer einord til þess, at vjer uilldum aldri, attu kæmer i vörn flok." 10

89 Palnatoki mællti þá til Uagns: "Huersu gamall maður ertu, frændi?" Uagn segr: "Ecki skal eg líuga at yður til þess; eg er nú .xíj. uetra." Þá mællti Palnatoki: "Þat eru eigi laug vor at taka út so ungum monnum, — — — ¹ en vjer hofum logtekna ²." Uagn segr: "Eg mun ekki þess bidja ³, at þér briotit lög yður æ mjer; enn þá eru þau sízt brotinn, ef eg er i fram-göngu sem einn-hver yður maður, sa sem þér hafit aður laugtekinn, þó at eg se yngri at aldri; og syniz ⁴ mjer þá eigi brotin laug yður, þúat eg ætla ekki at renna fyrir einum yðrum manni, þótt hann se .xuíj. uetra gamall eða eldri." Palnatoki mællti þá: "Halltu ekki leingur æ þessu; eg mun senda þig til Bretlands æ fund Biarnnar ens brezka, og fyrir vora frændsemi þá gef eg þér halft ríki þat, er eg æ þar." Uagn segr: "Uel er þetta gefit, en eigi uil eg þigia þín bod, er þú byður." 20

Þá mællti Palnatoki: "Hvad uilltu þá, frændi, er þú uillt eigi þigia slík bod?" — "Þat skal eg nú lýsa fyrir yður, hvar eg uil," segr Uagn; "eg byð Sigvallda, syni Strut-Harallz, at hann leggje at oss ur borginne með .íj. skip og .c. manna, og reyn ⁵ síðann [49 a] með oss, hvarer 30

¹ Luckan (= ertu myklu yngri maður, ell. ngt dylikt? Jfr Fms. XI, 92 f. och Cod. Holm. 67¹⁹) ej betecknad i hds. ² logtekna hds. ³ hd^a hds. ⁴ Så. ⁵ Så; möjl. skriffel för reynum

at betur mega eda undann lata, og skal þat mark uera
giort til þess, at þier takit uit oss, ef þeir leita undann;
enn ef uier uilium¹ undann leita og hofum uier lægri² 90
hlut, þa skulum uier i burtu fara; og eigi byð eg þetta
5 med minna kappi enn so, at Sigualldi beriz uit oss, ef
hann er oragur karllmadur, og hafi hann helldur mannz
hug, enn blauds kuikuendis." "Nu matu heyrri, Sigualldi!"
seger Palnatoki, "huad þesse madur mæler, eda huersu
litt hann uandar ord at þier; en þess uænter mig, attu
10 komer i mykla mann-raun af þess[um] inum³ unga manni;
uit þat er so miog er um mællt af Uagns hendi, þa
kann eg eigi at letia þig, at þier legit at þeim og giorit
slikt illt æ monnum hans, sem þier megit. En ef⁴ þier
berit hæra hlut, þa uil eg, at þier uariz at uinna æ Uagn,
15 firer þui at yður mun þat eigi uel gefaz firer sæker⁵
frænd-semi uor i mille; enn takit hann hondum og fërit
mier hann," seger Palnatoki; "en þess get eg, at nu uerde
þier reynder."

XXVI.

Epter þat byr Sigualldi lid sitt til oruztu. Þeir leggja
20 nu ut ur Iomsborg og til⁶ moz uit Uagn; og er þeir
hittuzt, slær þar þegar i bardaga. Þat er fra sagt, at
Uagn og hans menn giora fyrst so harda griot-hrid þeim
Siguallda og monnum hans, at þeir mega ecki annat en 91
at hlifa sier. Enn er griotit tok at fætkazt, þa þurftu
25 þeir Sigualldi ecki at bida skotuopna af Uagnni og hans
monnum, [at hiner mega ecki annat en at hlifa sier⁶; enn
er þat tók at þuerra, þa beriaz þeir med suerdum all-
dreingiliga. Ok þar kom, at Sigualldi lætur undann til
landz og uilldi fa sier griot. Þeir Uagn hallda þa⁶ epter,
30 og finaz þeir nu æ landi, og uard Sigualldi nu uit at
snuazt, huort sem honum þotti betra eda uerra; og uerdur

¹ *I marginalen.* ² *Så.* ³ *Skrifvaren har först skrivit m¹* ⁴ *Af*
skrifvaren ändradt från e^c ⁵ *Oriktig upprepning?* ⁶ *Öfver raden.*

nu aunnur atlaga með þeim, og er nú þetta ¹ myklu hardari ¹ enn hin fyrri, og ueiter þeim Siguallda þessi hrid þungt.

Palnatoki er upp í kastalanum og adrær Ioms-uikingar, og sía þeir á bardagann. Palnatoki sýr nú, huersu fer, og mælti, at þeir skyldi letta bardaganum, "og mun eigi ⁵ endazt Siguallda;" og seger Palnatoki, at "þreyta skal ² til lykta með yður; og er þat mitt rad, at uier tókum uit Uagni, þott hann se yngri at alldri, enn mælt er í lögum uorum; og er god uón, at Uagn uerdi hinn mesti kappi, og so synizt mier, sem hans felagar se hiner mestu ¹⁰ kappar."

Nú giora þeir so, sem Palnatoki hafði mælt, at þeir bregða bardaganum, og hefer [49 b] nú synzt ³, huorer ⁹² meira mattu; og taka þeir nú uit Uagni, og er hann nú tekin í lög með Ioms-uikingum og aller hans menn ¹⁵ með radi ok uilld allra Iom(s)-uikinga.

Í bardaga þeirra er sagt, at fallit hafi ⁴ af Siguallda .xl. manna, enn af Uagni .xx. menn, enn marger uoru sarer af huorum-tueggjum. Ok er nú Uagn með Ioms-uikingum, og er þat sagt, at Uagn er so hægur madur, ²⁰ at eingi anara er iafn-hóg-uær í Iomsborg sem hann. Uagnn uar huert sumar úr Iomsborg í hernadi sem adrær Ioms-uikingar, og setti Palnatoki hann yfer myklu lidi; ok þott Uagn uæri ungur at alldre, þa uar eingi huatare ne diarfare í ollum hernadi, og uar eingi bardaga-madur ²⁵ meire enn Uagn og hans menn, og uar Uagn hinn mesti ofur-hugi.

Fer nú þessu fram, at Uagn er í uikingu sem adrær Ioms-uikingar, og uinna þeir aller samt huert sumar morg og stor afreks-uerk, þott hier se eigi sýr huer greind, ³⁰ og baru þeir sigur af ollum þiodum; og so kom, at aunguer menn uilldu hafa ofrid uit þa, ef þeir attu kosti, og gafu þeir sialfa sig í ualld þeim og eignar sínar allar. Og fengu þeir Ioms-uikingar þui-likann ifer-gang, sem þeir uilldu, huar er þeir kuomu, og for þeirra frægd um allar

¹ Sá. ² Öfver raden. ³ syn¹zt hds. ⁴ h¹ hds.

nordur-alfur heimsins, og uoru þeir firer ollum odrum ⁹³ her-monnum; og uoru þeir heima i Iomsborg huern uetur.

XXVII.

Þat er sagt, þa er Uagn hafði uerit .íííj. sumur med Ioms-uikingum og .ííj. uetur og hið fiorda haustit, er þeir
 5 kuomu heim i Iomsborg, og þeir höfdu skamma stund heima uerit, — þa kendi Pálnatoki sier sottar. Þa uar Uagn .xu. uetra gamall.

Og er Pálnatoki hafði tekit sottina, þa bida þeir Burizleifi kongi til Iomsborgar æ fund þeirra. Þa mælti
 10 Pálnatoki til kongs: "Þat er hugbod mitt, hera! at eg mun eigi fleire sotter taka enn þessa, og ma þat eigi olikligt þickia firer alldurs saker mins ¹. Enn þat er mitt rad, at maður se tekinn i minn stad, og se sa höf(d)ingi hier i Iomsborg at skipa þeim malum, er eg
 15 hefi adur firer uerit settur." Þa mælti Burizleifur kongur: "Huer þicker þier bezt til fallinn at uera hier firer?" Þa mælti Pálnatoki: "Marger eru hier agætis-menn at hreyste ⁹⁴ og myklir kappar, enn sialf-hælni mun yður þickia i þui, sem eg segi; enn þat hygg eg, at skorti nockut at þui,
 20 sem eg hefi uerit. [50 a] Enn þeir Bui og Uagnn eru firer odrum ollum monnum hier firer saker styrks allz og iþrotta, og mester af sialfum sier um alla at-giorfui; enn eigi hafa þeir skaplyndi med ollu, er mier þætti þeim manni heyra, er hier skal firer uera. Bui er famalugur
 25 og nockut stridlyndur, og so Uagn, at hann er fataladur; enn eingi er uitrari enn Sigualldi, og ² hefur (hann) mestann höfðingskap, og hann þicki mier hellzt til fallinn, bæði firer saker uizt ³ og radagiordar, at dæma um þau mal, at hier kunnu at ad berazt." Burizleifur kongr suarar
 30 þa: "Oppt hafa yður rad oss uel gefiz, og skal þetta hafa, er þier hafit nu til lagt, og mun oss þat ollum bezt gegna. Enn þat er oss ugganda, at eigi mun leingi kostur þinna

¹ mī^cs hds. ² Under raden. ³ Så (= vits).

rada, ok er oss at skyldara at hafa id sidazta. Hefer oss og enn mesti styrkur at ydur ordit, og hafa sidann færri uort riki angrat af ut-lendum þiodum.”

Þat er sagt, at Sigualldi uar ecki þessa ófus; og
 95 geingur hann under þetta ad radi Burizleifs kongs og 5
 Palnatoka og allra Iom(s)uikinga. Palnatoki gefur Uagni riki þat, er hann atti i Bretlandi, til eignar og forrada med Birnne brezka. Palnatoki bidur Uagni uirkta alla uega uit lidit og for þar um morgum fògrum ordum, og syndi hann þat i þui, at honum þotte myklu skipta, at 10
 þeir giordi uel til Uagns. Og litlu epter þetta andadizt Palnatoki; og þotti þat ollum monnum mikill skadi, þuiat naliga þotti eingi hans iafnningi i þann tima.

XXVIII.

Epter andlat Palnatoka tekur Sigualldi uit forradum i borginne. Þesser uoru þa mester hófdingiar i borginne 15
 Ioms-borg: Uagnn Aka-son, Bui digri, Þorkell hafi, Sigurdur kapa. Ok er Sigualldi hefer skama stund radit firer Iomsborg, þa breyttiztnockut hattur i borginne af þui, er uar um daga Palnatoka. Eru þar þa konur i borginne tueim nottum leingur; so eru menn burt ur 20
 borginne; og stundum uerda æ-uerkar i borginne og so ein-staka uig.

Og er þetta er tidinda, fer Sigualldi ur borginne og
 96 til fundar uit Burizleif kong. Burizleifur kongur atti 25
 sier .ííj. dætur, þær er nefndar eru i þesse sogu. Astridur 25
 het in ellzta, og uar hun bædi uitur og uæn; Gunnhilldur het onnur; Garta het in yngsta, hennar feck Olafur Tryggua-son. Enn er Sigualldi kom æ fund Burizleifs kongs, þa bydur hann kongi .íj. kosti, þann annann, at hann mun gefa upp Ioms-borg og hallda hana ecki leingur; 30
 hinn er annar, at hann gæfi honum Astridi, dottur sina. Kongur suarar: ”Þat hefda eg ætlat, at gipta hana tignara manne, enn þu ert, Sigualldi! Enn þo er mier naudsyn,

at þu siert i borginne, og skulum uier nu radaz um oll saman, huat oss picker radligazt at at giora."

Sidann hitter kongur Astride, dottur sina, og spyr, huersu henni uæri at skapi þessi rada-hagur, at hun uæri
 5 gipt Siguallda, "þuiat eg uillda," seger hann, "at uier semdum þetta rad med uitz-munum, og þo so, at Sigualldi fari eigi i burt ur Ioms-borg, þuiat eg þarf hans miog til land-uarnar firer riki mitt." Astridur suarar: "Þat er," seger hun, "at eg uillda alldri eiga Siguallda, enn ⁹⁷
 10 þo skulu þier honum eigi fra uisa med öllu. Þat skal hann til uinna þessa rada-hags, er med ollu er eigi litit, at hann skal koma sköttum af Uinlandi, so at alldri sidann gialldi þeir skatta Dana-kongi; hinn er annar, at hann komi hingat Sueini kongi af Danmork, eigi med fleire
 15 menn, enn so at þier [50 b] eigit allt ualld æ honum. Þetta skal hann hafa unnit, adur hann komi i sömu sæng hia mier."

Burizleifur kongur ber nu þetta mal upp firer Siguallda. (Sigualldi) uard hlíodur micg uit þetta og skildi,
 20 at þetta mundi uarla laust firer liggia, og mællti þa af annare stundu: "Þetta er hardla mikil þraut, herra!" seger hann, "eda huersu skal eg fa þetta giort?" Kongur suarar: "Eigi kann eg braugd þin og slægder, ef þu fær eigi rad til þessa." Enn med þui at Sigualldi uar fus til
 25 rad-hags uit Astrida, er þat fra sagt, at þessu iatar Sigualldi; og sidann binda þeir þetta fastmælum myklum sin i mille, og skal ¹ þetta uera fram komit firer enu þridiu iol; enn ef þat efnizt eigi epter þui, sem akuedit uar, þa skulu mal þesse laus.

XXIX.

30 **A** þessu hinu sama uori fer ² Sigualldi þegar ur landi, ⁹⁸ og hefer hann þriu skip og .ccc. manna. Hann fer, þar

¹ I marginalen. ² Af skrifvaren ändradt från for

til er hann kemur uit Sioland, og hitter þar menn at mali og hefer fretter til, at Sueinn kongur er æ ueizlu uit .dc. manna æ land upp skamt fra þui, er Sigualldi uar at kominn. Ok er Sigualldi þickizt þat sannliga spurt hafa til Sueins kongs, þa leggur hann skip sinn uit eitt nes, þar er huergi uoru skip ónnur i nand; enn þetta uar skamt fra þui, er Sueinn kongur uar æ ueizlunne med sinu lidi. Sigualldi snyr fram-stófnnum æ skipum sinum fra landi, og teingia samann huert at stafne ódru og leggja samann óll og ut ærar allar i hareidar. Sidann 10 sender Sigualldi .xx. menn skilrika æ fund Sueins kongs og mælti, at þeir skyldi þat seigia kongnum, at Sigualldi uildi finna hann; og enn mælti hann so: "Þer skulut so seigia Sueini kongi min ord, ef hann uill eigi fara ella, at þar ligge uit allt riki hans og hid sama lifit. Þer 15 skulud segja mig hardla ¹ siukann miog og nær kominn at dauda."

99 Sendi-menn Siguallda fara nu, til þess er þeir koma til bæarins, og ganga inn i hollina og firer konginn, og sa er firer þeim uar ber þegar upp sin eyrindi. Enn er 20 Sueinn kongur heyrði þessi tidindi og skildi, huat honum la uit, at hann fyndi Siguallda, þat og annars, kongr trudi, at Sigualldi uæri huergi fær at fara fra skipum sinum firer uanmattar saker, fer Sueinn kongur þegar ofann til skipa Siguallda med ollu lidi þui, er at þeirre 25 ueizlu hafdi uerit med honum. Sigualldi uar æ þui skipe, er yzt la og first la landi; hann liggur i reckiu og uar hardla þungt halldinn.

Enn er Sigualldi sa lidit, þa mælti Sigualldi til sinna manna, so at þeir mattu skilia, er næster uoru honum, huat 30 er hann mælti: "Þa er .xxx. manna eru geingner ut æ skip þat, er næst er landi, med kongi, þa kippi þer af brygium þeim, er æ landit liggja ², ok upp i skipit, og mælit so: 'Sökue eigi menn skipum under oss, ne trodit siuka menn under fotum!' Uænter eg, at kongur mune 35

¹ *Bör kanske strykas.* ² liggur *hds.*

fara fyst; enn þá er kongur er kominn á midskipit með .xx. menn, þá skal kippa þeirri bryggju, er í milli skipanna er; og er kongr¹ er kominn með .x. menn á mitt skip sialfs, þá skal kippa þeirri bryggju², er á þetta skip liggur; enn eg mun þá leita miera rads.” Sigualldi mælti¹⁰⁰ þetta með litlum mætti, enn þó matti þat skilja.

Sueinn kongur kemur nú með lid sitt. Hann spyr nú, huortt Sigualldi væri allmatt-litill; honum var sagt, at³ all-miog þyrri mætti hans. Kongr fer nú á þat skip,
 10 er næst var landi, og síðann huertt að audru, til þess er hann kemur á hid yzta [31 a] skipit. Menn Siguallda fóru nú með ollum hlutum, so sem hann sagði firer og hafði rad til giort. Og er Sueinn kongur er kominn með .x.⁴ mann á þat skip, er Sigualldi liggur á, þá spyr
 15 kongur, huort Sigualldi hefði mál sitt; honum var sagt, at suo væri at kalla. Síðann geingr kongr aptur í lypt-ingina og þar at, er Sigualldi lá, og lytur nidur og spyr, huort hann má heyra ord hans, eða huer tíðindi hann kynni at segja honum, er so stort liggr uit, at þeir
 20 fyndizt. Sigualldi svarar: ”Luttu nidur at miera, herra! þá muntu helldur nema mál mitt, þúiat eg er nú lag-mælltur.” Enn er kongr lytur nidur at honum, þá tok Sigualldi báðum höndum um kong midjann og hellt honum með ollu fast, og er hann þá eigi all-matt-laús. Epter
 25 þat kallar Sigualldi só hatt, at heyrði á öll skipinn, og bidur menn draga upp öll ackerinn, ”og takit til sem¹⁰¹ skiotazt og fastazt at [róa frá⁴ landi;” og so giordu þeir, roa sem fastaz frá landi; þá var á byr godur. Enn þesse .uj.c. manna, er voru með kongi, standa nú epter
 30 á landi upp og sia nú á burt-faur kongs sins og þíckiazt eigi uita, hve gegna mundi þesse breytne.

Þá mælti Sueinn kongur: ”Huad er nú, Sigualldi? þú uilltu suikja mig, eða huad berstu firer?” Sigualldi svarar: ”Herra! ecki ætla eg at suikja yður; enn fara

¹ er kongr *upprepaðt och utstruket*. ² r öfver raden. ³ Under raden. ⁴ [frá róa með omflyttningstecken hds.

skalltu með mæ,“ sagði hann, “til Ioms-borgar, og skal eg veita yður allt til uirðingar, þat eg ma, og skulu þær uel komner með oss, og munu þær þá (uita)¹, til hvers huatki kemur, er þær komit til þessarar ueizlu, er uier hofum yður hugat og buit, og skulu uier allir til yðvar⁵ luta og þiona, og veita yður alla sæmd, sem uær megum framazt i alla stade, so sem uerdugt er.” Kongr sagðizt nu þetta mundu þiggja ur þui, sem rada uar. Sigla þeir nu austur til Uindlandz, þar til er þeir koma i Ioms-borg,
¹⁰² og þionar² Sigualldi kongnum i öllu, sem makligt uar. ¹⁰

Iom(s)uikingar giora nu ueizlu i mot Sueini kongi. Nu seger³ Sigualldi kongnum, huer sauk til þess er, at hann hafi fluttann hann ur landi, at hann lez hafa bedit til handa honum dottur Burizleifs kongs, þeirrar meyar er uænst er og uitruzt og bezt at sier um alla hluti.¹⁵ “Giorda eg þetta firer uinattu saker uit yður, herra! og uillda eg eigi, at þær mistud ens bezta kostar.” Sueinn kongur spyr, huat mæ þessi heti, er Sigualldi hefði honum hugda. Sigualldi svarar: “Su mæ heiter Gunnhildur, er eg hefe⁴ yður bedit til⁵ handa; enn mæ er²⁰ föstnud aunnur dotter Burizleifs kongs,” seger Sigualldi, “ok heiter su Astridr, og er þó Gunnhildur myklu framar at ollu. Enn þær, herra! skulut sitia hier i Ioms-borg at ueizlu, enn eg skal fara til mozt⁶ uit Burizleif kong at uitia þessara mala firer begia ockra hönd, og munu²⁵ þær þá uerda uiser þessa skiott, og skal yður þetta allt uel gefazt.”

Epter þetta fer Sigualldi æ fund Burizleifs kongs; ¹⁰³ og taka þeir tal með sier, og lezt Sigualldi nu komin til rada-hags uit Astridi, dottur hans, “og hefer eg nu æ³⁰ leid komit þui, er til uar mællt, at Sueinn kongur er nu kominn i Iomsborg og æ uort uald.” Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, at Dana-kongur uar hand-tekenn, þá uard hann feginn miog og uilldi þá þegar ut til Ioms-

¹ Insatt efter AM. 291, 4:to och Flat. ² o under raden.

³ Öfver raden. ⁴ Af skrifvaren ändradt från hefði ⁵ I marginalen. ⁶ Så (= móts).

borgar. Enn Sigualldi bad Burizleif kong leggja allt æ sinn dom i milli þeirra konganna. Og er Burizleifur kongur heyrer þetta, sagði hann, at Sigualldi hefði honum þui heitid i þeirra um-mælum, at hann skyldi koma
 5 honum [31 b] i hendur Sueini kongi, og uill Burizleifur kongur þat uist og eigi annars kostar i dom leggja. Ok er þessi suor heyrer Sigualldi, seger hann, at honum picki þat illa, at Burizleifur kongur uill eigi hans dom, "þar sem eg skal uera magur ydar," og sagðiz mundu
 10 lata Suein kong aptur fara til rikis sins, ef Burizleifur kongur uilldi eigi þessu iata, og kuezst eigi sidur hafa sed firer hans radi, "þott eg uillda giora sæmiliga til so riks kongs og fiolmennuz, sem Sueinn kongur er;" sagði ok mikit mundu epter koma, ef honum uæri nockur hneisa
 15 gior; sagði og Sigualldi kong hafa sier uel truad um sin mal, "og er þat skylt, at uier siaum uel firer, so at
 honum liki uel;" segizt nu Sigualldi hafa unnit slikt, sem hann het, og til uar mællt, ef Dana-kongur uæri i Iomsborg i hans ualld kominn. Bidur Sigualldi nu Buriz-
 20 leif kong og Astridi, dottur hans, uiturliga giora; og þau toku þat rad, at Sigualldi sæi firer. Sigualldi mællti: "Þat er rad, at uirda Suein kong mikils, og mun oss eigi annat endazt, og mun hann eigi unna¹ þessi sneypu, þo hann se eigi diupuitur madur. Nu hefi eg hugsat
 25 radit: gefit hõnum Gunhilddi, dottur þina, med mikilli sæmd, og giorit for hans hingat med myklum soma; enn þar i mot skal hann gefa þier allar skullder og skatta, so at þier skulut þær alldri giallda sidann af ydru riki; og mun eg fara med þessum malum yduar æ millum, og
 30 mun eg so fylgia þessu mali, at þetta mun fram ganga." Ok nu iatar Burizleifur kongur þessu i dom Siguallda af sinne hendi.

Epter þetta fer Sigualldi aptur med lid sitt, og kemur
 hann nu i Iomsborg æ fund Sueins kongs; spyr kongur
 35 nu, huersu farit hefer malit. "Þat er nu æ ydru ualldi,

¹ *Så* (= una).

herra!" sagði Sigualldi. "Huersu er þess?" sagði kongr. "Þat ef þier uilit þat til uinna," (seger Sigualldi,) "at gefa upp skatta af Uinlandi Burizleifi kongi; ok er þat meire uegur badum yckur, at hann se under aunguann kong skatt-gildur, þui at iafnmann þickia þeir minne kongar, 5 er skatt giallda." Sueinn kongr uard hlíodur uit þetta. Þa mællti Sigualldi: "Hinn er annar kostur: ef þier uilit eigi þetta, þa mun eg selia yður 3a ualld Burizleifs kongs." Enn med þui at Sueinn kongur sa, huersu hann uar kominn 3a ualld Siguallda, þa þicker honum betra at iata 10 þessu, enn þolla naudung af Uinda-kongi, firer þui at Burizleifur kongr uar heidinn madur.

Uar þa sent epter Burizleifi kongi; og kom hann i Ioms-borg, og uar þa þetta mal talat i milli þeirra konganna, at þat skyldi standa, sem Sigualldi giordi i 15 milli þeirra. Epter þat seger Sigualldi, so at bader kongarner uoru uit, at þetta skal uera sætt þeirra, at Sueinn kongur skal fa Gunnhildar, dottur Burizleifs kongs, og Sueinn kongur skal gefa upp alla skatta af Uinnlandi Burizleifi kongi; Sueinn kongr skal og festa Þyri, systur 20 sina, Burizleifi kongi. Haralldur kongr hefur gefit dottur sinne myklar eignar i fastri eign ¹ 3a Iotlandi; nu skal taka þær eignar Gunnhilldur i sina til-giðf. Enn þær eignar, er Burizleifur kongur hefer gefit dottur sinne i Uinlandi, þat skal uera til-giðf Þyri; skal hun þat eiga i 25 Uinlandi. Ok epter upp sagda þessa giord, þa uar kuedit 3a brudhlaups-stefnu; skyldu bædi senn uera brudhlaupin.

XXX.

Ok er at þui kemur, þa fara þeir Iomsuikingar til bodsins, [52 a] og er Sueinn kongr i ferd med þeim; og uar þar hin tiguligazta ueizla at ollu, so at menn segia 30 þat, at eigi mundi uegligri ueizla hafa uerit i Uinlandi. Þat er sagt, at fysta kueld, er menn satu at brudlaupinu,

¹ *I marginalen.*

at brudernar sátu æ hæ-palli og fölldudu hardla sitt, so at uarla matti sia yfer-lit þeirra; enn um morginenn epter uoru þeir uel bunar. Sueinn kongr hugdi þa at yfer-litum meyianna, huat huor þeirra hafdi, þui at huoriga
 5 hafdi hann fyr sed, enn at þessu bodi, og hafdi þat eina¹⁰⁷ til sanind(a)¹, er Sigualldi hafdi fra sagt, og þicker eigi æ þann uæg, er Sigualldi hafdi honum fra sagt; þui at honum lizt su at ollu betur konann, er Sigualldi atti; og nu sier Sueinn kongur allt bragd þeirra Burizleifs kongs
 10 og Siguallda, og miog hafa þeir rad sin sett i mót honum; enn þo uar hann so mikil-briostadur, at þetta fann ecki æ honum, og fær Sueinn kongur sier nu allt til gledi og uirdingar, þat er hann ma i þesse ferd.

Ok þa er slitit (er) ueizlunni, þa fer Sueinn kongur
 15 æ burt med konu sina Gunnhilldi og hefer .xxx. skipa hladinn med myklu² fe og morgum gersemum og fridu lidi; og kemur hann til Danmerkur i riki sitt, og fagnar honum landz-lydurenn allur uel. Þann uæg er hellzt ord æ, sem Sueinn kongr siae miog yfer uinattu þeirra
 20 Siguallda.

Ok nu fara þeir Iomsuikingar heim i Iomsborg; og breytizt³ nu miog log þeirra i borginne af þui, er uerit hafdi um daga Palnatoka iarls, og finna þeir þat Ioms-¹⁰⁸ uikingar, og eru þo aller satter nockurar stunder, so at
 25 ecki er at tidindum giort, þar til er spyriaz þau tidindi af Danmork, at Strut-Haralldur er andadur, fader þeirra Siguallda og Þorkels; enn Hemingur, broder þeirra, uar þa æ ungum alldri, er þetta er tidinda. Nu þicker Sueini kongi skyldugt at giora erfi epter Haralld iarll, ef syner
 30 hans ener elldri koma eigi til.

XXXI.

Nu i-hugar Sueinn kongur med spekingum sinum, huersu hann skal retta mal sitt æ Siguallda. Sender hann þeim

¹ *I marginalen.* ² *m^cyklu hds.* ³ *Så.*

nu ord Siguallda og Þorkeli til Iomsborgar, at þeir kæmi til at giora erfit, og hittiz þeir þar aller samaun og giordi þa ueizluna og hefði til-skipann, at hun yrði at ollu sem uirduligast. Þeir Iomsuikingar tóludu nu þat med sier, og mælltu þat marger, at ¹ Sueinn kongur Saum-Æsu-son ⁵ mundi nu hefna ætla sinnar suiuirdingar, og grunar þa nu, at eigi mune alldiup uera uinatta Sueins kongs og Siguallda, þann ueg sem farit hafði i uit-skiptum þeirra; og þicker þeim þat oradligt at fara þangat, nema þui at eins, at þeir fare med so myklum her, at Sueinn kongur ¹⁰ eigi ecki ualld æ þeim. Nu senda þeir brædur þau ord æ moti, at þeir ² mundu koma til ueizlunar, og mælltu, ¹⁰⁹ at Sueinn kongur skyldi bua lata at ollu ueizluna og taka til so mikit af eignum þeirra brædra, sem honum likar. Nu er at ³ segia fra þui, at Sueinn kongur lætur ¹⁵ bua ueizluna rikuliga, og bydur hann þangat myklu fiolmenni og morgum þeim, er margs eru kunnandi, og giordu styrkann dryck og æ-feingann.

XXXII.

Nu er fra þui at segia, þa er at þeirre stundu kemur, er ueizluna skal sækia, þa fara Iomsuikingar ur [32 b] landi ²⁰ og hafa allt id bezta lid sitt. Þar greinast menn æ, hue mikit lid Iomsuikingar hafa haft ur Iomsborg at þessu sinne; segia þat marger, at þeir hafi haft halft annat .c. skipa og hafi haft halfann almenning af borginne; enn sumer segia, at þeir hafi haft .lx. langskip og oll akafliga ²⁵ stor; og so seger Sæmundur hinn frodi, at þeir hafi so haft, og hafi þetta lid miog ualit uerit, þat sem einna þotte þeim bezt til oruztu.

Nu fara Iomsuikingar, þar til er þeir koma uit Sio-land i Danmork. Og uar Sueinn kongur þar firer, og ³⁰ uar þa buinn ueizlann at öllu; þar uar mikill mannfioldi firer; þetta uar um uetur-natta-skeid. Og er Sueinn kongr

¹ nu mun tillägger hds. ² Öfver raden. ³ I marginalen.

hafdi skipat hofdingium Iomsuikinga í þá holl, sem hann sialfur sat í, — og uar þar en dyrligazta ueizla fyst ¹ 110 saker æ-gætz mannuals þess, er þar uar, og margra til-fanga annara. Sigualldi sat æ fotskaur firer hasætinu, 5 so sem sidur uar til, þar er erfi skyllði uera, þar til at minne hid fyrsta skyllði drecka. Þat er sagt þegar ed fysta kueld ueizlunar, at þeir Iomsuikingar drecka akafliga, ok fær miog æ þá dryckurinn; uar og þeim^rborinn sæ allur dryckur, sem æ-feingaztur uar einna. Ok^r er Sueinn 10 kongur finnur þat, at þeir giorduz naliga dauda-druckner med þeim hætti, at þeir uoru malger miog, þá tekur Sueinn kongur til orða og mælti: "Hier er nu mikit fiolmenni og marger æ-gæter menn, og uilldum uær til þess mæla, at þier takid upp nockut til skemtana og 15 gledi monnum." Sigualldi suarar: "Þetta er uel mælt, sem uon er at ydur, herra! Enn þat þicker oss upp-hafligt uera, at þier hefit fyst, þuiat uier eigum í ollum hlutum at luta til yduarar tignar." Sueinn kongur mælti: "Þat ueit eg menn giort hafa, at streingia heit til agætis sier 20 og skemtana; og em eg þess fus, at uier freistum þessa, firer þui at eg þickiunzt þat uita, at so mykler menn, sem þier erut, Iomsuikingar! agætari at allre frægd enn adrer menn um allar nordur-alfur heimsens, — þá er þat 111 auduitad, at þat mun med mestum hætti uera, at þier 25 uilit hafa til tekid í þui-likre skemtann, og mun þat uera epter odru at-hæfi ydru, er þier erud myklu meire firer ydur enn adrer menn; og er þat líkligt, at menn muni þat hafa at minnum og at æ-gætum; enda skal eg eigi undann ganga at hefia þetta gaman."

XXXIII.

30 "Þess streinge eg heit," seger Sueinn kongr, "at adur enn .ííj. uetur eru lidner, skal eg uera kominn med her minn uestur í Eingland og þadann burt fara ², so at ei

¹ Sá. ² fr^ra hds.

sie herr min eptir í Einglandi, so at Adal-radur kongr skal anat-huort fallin eda flúinn ur landi, og na so ríki hans¹. Enn nu attu, Sigualldi!" seiger Sueinn kongr. "Suo skal uera, herra!" (seger Sigualldi.)

Þá var Siguallda færðt mikit dyrs-hornn, og stóð hann upp og tok út horninu; þá mælti Sigualldi: "Þess streingi eg heit, at eg skal fara í Noreg og heria á hendur Hakone iarlli firer hinar [þá] þridiu uetur-nætur, og eigi aptur huerfa, fyr enn Hakon iarll er drepinn eda landflótti orðinn firer mier; eda at þridia kosti skal eg þar eptir liggja." Eptir þat drack Sigualldi af hornit. "Nu fer uel at," seiger Sueinn kongur, "og er þetta uel heit-str(e)ingt," og leiddi Siguallda til sætis og gaf honum iallz-nafn; og kœzt kongr uænta, at Sigualldi mundi þat bez efna, sem hann mælti, og sagði þá eiga mikinn fiand-¹⁵ skap at launa Nord-monnum. Eptir þat mælti Sueinn kongr: "Nu attu, Þorkell hafi! Huers uilltu heit streing(i)a? Og er þat naudsyn, at þu later þier stormannliga uerða²."

Þorkell mælti: "Þess streingi ek heit, at fylgia Siguallda, brodur minum, og flya eigi fyr enn hann, meðann eg se skaut-stafn³ á skipe hans, og þeir hafa greitt roður sin undann, ef hann⁴ berrst á sio út Hakon iarll¹; enn ef hann berst á landi, þá skal eg ei flya, fyr enn ek se eigi Siguallda í fylkingu, og merki hans er á bak mier." — "Þetta er all-uel mællt," sagði Sueinn kongr, "og muntu²⁵ þetta uel efna; erttu so godur dreingur. Nu attu, Bue digre!" seiger Sueinn kongr, "[og uitum uier, attu munt⁵ nokkunniginn⁶ kallmannliga um mæla, þuiat þu ertt sanliga reyndur inn meste kappe."

Bui mælti: "Þess streingi⁷ ek heit," sagði hann^{8, 30} "at eg skal fara norður í Noreg með Siguallda iarlli og fylgia honum (i) faur þessa, suo sem mier enddizt kallmenzka til, og flyia eigi firer Hakone iarlli, fyr enn færre standa

¹ *Det föregående från Þess streinge eg heit något oredigt; jfr Inledningen.* ² *a öfver raden.* ³ *Så (f. skut-stafn?).* ⁴ *Här efter h¹ b¹st öfverstruket.* ⁵ *[attu munt og uitum uier med omflyttningstecken hds.* ⁶ *Så.* ⁷ *st^eindi hds.* ⁸ *I marginalen.*

af uorum monnum, enn fallner eru, og halldazt þu uit, medann Sigualldi uill." ¹ — "Suo fer ², sem ek ætlada," sagdi kongr, "attu mundir mikil-maunliga um mæla, og er þat epter anari at-ferd þinne. Nu attu Sigurdur ⁵ kapa," sagdi kongr, "og uilium uier ³ heyra, huers þu heit streingir."

Sigurdur mælti: "Skiot er min heit-streinging, at ek skal fylgia Bua digra, brodur minum, medann hann er lifs, enn flya eigi, fyr enn hann er liflatinn, ef suo uerdur." ¹⁰ — "Sliks uar mier at þier uon," seger kongr, "attu munder þui at fylgia, sem Bui, broder þinn. Nu attu Uagn Aka-son," sagdi kongr, "og foruitnar oss miog at heyra þina heit-streinging. þuiat þier hafit frændur ⁴ uerit leingi kapps-menn; erttu og yfer-madur at [hug og at ⁵ morgum ¹¹⁴ ¹⁵ fræk-leik odrum."

Uagn mælti: "Þess streingi eg heit, at ek skal fara i Noreg og fylgia frænda minum Bua i her-for þessa og halldazt uit, medann Bue uill, og hann er lifs; og þat ættla ⁶ eg at lata fylgia heit-streinging ⁷ minni, at ef ⁸ eg ²⁰ kem i Noreg," [sagdi Uagn ⁹, "at eg skal firer enu þridiu iol kominn i reckiu Ingibiargar, dottur Þorkels leiru, enn drepa hann sialfann."

Þat er sagt, at Biorn hinn brezke uar þa i lide þeirra Iomsuikinga; uar og Biorn einn-kanliga madur Uagns ²⁵ Aka-sonar, þui at hann hieilt [33 b] af Uagni riki þat, er Palnatoki hafde gefit honum i Bret-landi. Sueinn kongr spyr: "Huers uilltu heit streingia, Biorn brezke?" Biorn suarar: "Fylgia Uagne Aka-syne, suo sem ek hefe uit til og dreing-skap."

³⁰ Iomsuikingar giordu þessa heit-streinging mest fyrer kaps saker og of-dryckiu; drucku þeir miog, og uar þeim allur dryckur [sa borinn ¹⁰, er megnaztur uar.

¹ ef tillägger hds. öfver raden. ² fæ hds. ³ Härefter hy'a utstruket. ⁴ fnd² hds. ⁵ [I marginalen. ⁶ Upprepadt, det första öfverstruket. ⁷ heit upprepadt, det första öfverstruket. ⁸ Under raden. ⁹ [Uagn sagdi med omflyttningstecken hds. ¹⁰ [borinn sa med omflyttningstecken hds.

115 Nu eptir þetta fóru menn at sofa, og fór Sigvaldi
 í reykju hía kono sinnu Ástríði, og sófnar hann bratt; og
 er hann hefir sófit um stund, þá vekur Ástríður hann og
 spyr, huort hann muni heit-streinging sína, þá er uerit ¹
 hafði um kuelldit. Hann svarar og kvezt eigi muna, ²
 at [hann hefde ² neitt heit streingt. Ástríður mælti:
 "Eigi mun þér at þú verda, at þú ³ er ek get til, og
 muntu bæði þurfa út at hafa út og rada-gjörð." Hann
 svarar: "Hvat skal nú til rada taka? Þú ert radug
 íafinnann." — "Eigi veit eg þat nú," (seger Ástríður,) ¹⁰
 "enn til mun eg leggja nokkut; en morgun, þá er þér
 erut under dryckju-bordum, mun Sveinn kongur spyrja,
 huort þér munit heit-streinging ydra; þá muntu þú svara,
 at aul er annar maður, og dryckja hefur miög óllat, 'og
 (eigi) munda ek ífer sínu minna hafa tekit, ef ek være ¹⁵
 ókendur." Síðann skaltu spyrja kong, huad ⁴ hann mun
 til leggja, at þér kómit fram þesse ferð; og lat, sem þú
 þekizt eiga þar allt traust, sem kongur er firer, at þú at
 116 hann þekizt nú hafa sigrad þig og hefnt sín í þessu; og
 spyr, huersu mörg skip at hann mun fá þér til ferðarinnar; ²⁰
 og ef hann tekur þú vel og kveður ekki en, huersu mörg
 skip hann mun fá þér, þá skaltu fylgja þér at fast,
 og lat, at kveða en þegar, huad hann mun til leggja;
 og seg, attu þarft miög út lids, firer þú at Hákon jarll
 hefir mikinn lids-afla ⁵ firer. Enn skaltu, Sigvaldi! skiött ²⁵
 vita, hvat hann vill til leggja; ek get, at honum þicke
 nú minnst firer at heita þér lide, meðann hann veit eigi,
 huortt ferðinn tekzt eða eigi; enn þá er ferðenn er radinn,
 þá ætla ek, at litit fair þú af Sveini kongi um lidit,
 þúiat hann mun huorugann yckan Hákonar spara til ³⁰
 dauda-högs, og þat munde honum bezt þekja, at bader
 þið hlytud dauda af óðrum."

¹ -it í marginalen. ² [h̄ h̄fde hds. af skrifvaren ändradt
 från hefde ³ Otydligt. ⁴ haud hds. ⁵ ligds afla hds.

XXXIV.

Þetta er nu sagt, at suo for, sem Astridur gat til. Og er þeir taka til dryckiu um daginn, þá spyr Sveinn kongr, huort þeir Jomsuikingar mynde til heit-streing(ing)ar¹¹⁷ sinnar, þeirrar sem þeir höfdu frammi i nött; enn Sigualldi suarar Sueini kongi og mællte slikum ordum ollum, sem Astridur hafde¹ lagtt i munn honum, og fretter nu epter, huat kongr uill til leggja; enn þar kemur, so at kongr kuadz mundu fa .xx. skip til ferdarinnar. Sigualldi mællti: [öla] "Til-lag er gott at þiggja at ein-
¹⁰ -huerium rikum manni, enn ecke er þetta kongligt til-lag." Þá mællti Sveinn kongur og uarnockut reidugligur²: "Huers beider þu," seger kongr? Sigualldi suarar: "Skiott er þat at seigia: .xl. skipa, [þeirra er oll se uel uondud at monnum og uopnum³]." Kongr suarar: "Buinn skulu öll þessi
¹⁵ skip, so sem þu beider, þá er þier uilid fara." Sigualldi mællte: "Nu er uel uit ordit og mikil-mannliga, sem uon er at ydur, og latit þier þetta uel ennt, er þier heitit; nu þegar lokit er ueizlunne skulu þier fara og fa oll skipinn, suo at eigi⁴ uerde sein at⁵ þeim." Sveinn kongur
²⁰ uerdur hlíodur uit þetta, og er honum stadur at, suarar⁶ og mællti stund sidar⁴: "Suo skal uera, Sigualldi! sem þu beider; enn þó uerdur⁷ þetta nu skiotara, enn ek ætlada." Sigualldi suarar: "Meire uon er, at spyrizt i Noreg þesse firer-ætlan, ef frestazt ferdinn;" kuez uænna¹¹⁸
²⁵ þickia til sigurs, at einge niosn færi firer þeim.

Þat er sagt, at Tofa, dotter Strut-Haraldz, mællti til Sigurdar, bonda sins: "Þu munt nu fara i för þessa, sem þu hefer ætlat, og uil ek þess bidia þik, at þu efner uel ord þin og fylger⁸ uel Bua, brodur þinum, og leif gott
³⁰ ord epter þig. Enn ek mun þui heita þier, at eingi madur skal koma i mina reckiu, medann⁹ þu ert i burttu,

¹ *Härefter* mællt öfverstruket i hds. ² *Det första* u öfver raden. ³ [at ni (så!) og uopnū þrā e⁷ oli se uel uondud hds.

⁴ *I marginalen.* ⁵ sein[at hds. (= seinat?). ⁶ su^r hds. (= suara?).

⁷ u⁷d²e hds. ⁸ flyger hds. ⁹ *Härefter* hann öfverstruket.

og ek spyr þik lífs." Og síðann mælte Tofa til Bua: "Menn eru þeir .íj., er ek uill gefa þér til fylgdar; annar heitir Hauardur, og kalladur ¹ hauguandi, enn annar heitir ² Aslakur holmskalle. Enn þú gef ek þér þessa menn, at mér er uel út þig, og einórd skal eg út þat hafa, at ⁵ giarna uillda eg með þér hafa gefin uerit helldur enn þeim, sem nú er ek." Búi þiggur nú menninna at henni, bad hana hafa þóck fyrir; og þegar gefur Búi Uagni, frænda sínum, Holmskalla til fylgdar, enn Hauardur fylgir Bua. Nu sitja þeir Íoms-uíkingar at ueizlunne þú- ¹⁰ -líkar stunder, sem þeir höfðu áður ætlat; og nú slitur ueizluna.

XXXV.

Eftir þat fara Íoms-uíkingar burt at búa skip sín með ¹¹⁹ radi Dana-kongs, og búa ³ nú Íoms-uíkingar her-ferð til Noregs-uelldis; og er þeir voru búnir at öllu, sem þeir ¹⁵ uilldu, [34b] er þat sagt, at þeir hefðu ⁴ úr Danmörk ⁵ .c. stor-skipa; enn sumir segja, at þeir hefðu þaðann ⁶ .lxx. skipa annars .c. stor-skipa. Þessi skip voru hláðinn af æ-gætum dyrgripum og góðum dreingjum og margskyns uopnum, skíöldum og herklæðum góðum. Þessir voru ²⁰ mestir höfðingjar fyrir líðinu: Sigurðinn, Búi digri, Uagnn Aka-son. Fara þeir nú út so búit og lata í haf.

Íoms-uíkingar fara leiðir sinnar, og gefur þeim uel byri; þeir koma hernum út Noreg og taka þeir Uíkina; þat var síð dagsins eða um nóttina. So komu þeir þar ²⁵ æ quart öllum monnum, þú at ekki hafði spurtz til ferða þeirra, áður en þeir komu þar um nóttina. Helldu þeir Íomsuíkingar til bæiarens í Tunsbergi og koma þar um miðnætti; og er Íomsuíkingar voru komnir í bæinn, þá taka þeir upp allann kaupstadinn og ueittu hina horduðu ³⁰ ¹²⁰ at-göngu bæjar-monnum bæði með elldi og uopnum, og

¹ Det senare a under raden. ² Härefter eit² underprickadt. ³ buazt hds. ⁴ Härefter þadan .lxx. sk öfverstruket. ⁵ n öfver raden. ⁶ Skrifvet två gånger, det första öfverstruket.

toku allt í fjar-hlutum, þat er þeir mattu [hondum æ koma ¹,
 enn drapu mennina, og marger mættu þegar æ-uerkum
 og uoru skiott drepner; enn með því at kaupbærinn uar
 mest af uidi gior, þa tok hann skiott at brenna, ok með
 5 at-gongu hersins er þat fra sagt, at þeir Ioms-uikingar
 lettu eigi fyr uit, enn þeir höfdu brendann upp allann
 kaupstadinn. Þeir drapu svo giorsamliga alla menn, þa
 sem í kaupbænum uoru, at ecki mannz-barn komz í
 burtt. Epter þat fara ² Iomsuikingar til skipa sinna, og
 10 hallda þeir norður firer landit; er nu og ecki sagt fra
 hernadi þeirra, fyr enn þeir koma ollum hernum þar, sem
 heiter ³ æ Iadri; þeir feingu uit radit þo skipunum ollum.
 Þetta uar iola-nottina, er Iomsuikingar kuomu æ Iadar;
 tokzt þar bratt upp-ganga. Skipta þeir lidi sinu í stor-
 15 flokka til hernadar í bygdina, og er þar mikil bygd og
 fiolmenn.

Sa madur er nef(n)dur Geirmundur, er þar uar í
 mestre uirdingu; hann uar lendur madur Haconar iarls
 og ungur at alldri, og uar hann mikils uirdur af iarlli. 121
 20 Geirmundur hafde mest forrad æ Iadri og hafdi þar syslu
 af hendi iarls. Þegar Iomsuikingar kuomu í bygdina,
 giordu þeir hina horduztu at-gaungu þeim monnum, er
 firer uoru, bæði með elldi og uopnum, og toku Ioms-
 -uikingar upp alla bygdina, þar sem þeir kuomu, huar ⁴
 25 sem uar, ena ⁵ nalæguztu. enn þeir menn, er firer uoru,
 uocknudu eigi uit godan draum, er herbergin logudu, (og)
 at sotte uopnadur her með akafa. Geirmundur uaknar ⁶
 uit þetta, sem adrer menn, þeir er inne uoru honum
 næster; hann tekur þat rad, at hann flyr undann í eitt
 30 lopt og nockurir menn með honum [þö a], því at honum
 þotte þar lengzt ueriazt mega ⁷. Og þegar þeir Ioms-
 -uikingar uerda uarir uit þetta, þa snua þeir marger at
 loptinu, og höggua þeir þegar upp loptit í akafa, og nu
 sier Geirmundur, at þeir fá ecki uit halldizt. Geirmundur

¹ [aa (otydligt) koma hondum með omflyttningstecken hds. ² Här-
 efter þeir öfverstruket. ³ ei öfver raden. ⁴ hu'ar hds. ⁵ enu hds.
⁶ uankn' hds. ⁷ Först skrifvet megazt, men zt utplånadt.

tekur þat rad, at hann hleypur ofann ur loptinu og at strætut, og kom standandi nidur. Enn Uagn Aka-son uar þar nær staddur, og bio hann til Geirmundar, og kom at handlegginn firer ofann ulfidinn og tok þar af, og fell höndinn nidr at strætut, enn Geirmundur komzt i burt 5 og til skogar. Gullhringur mikill hafdi fylgt hendinne, og tok Uagn hann og hafdi med sier. Og er Geirmundur kom i skoginn, þa nemur hann stadar þar, er hann matti 12: heyra mal manna, þuiat honum þotti þat ofrodligt uera at kunna ecki at segia fra, huerir þesser menn se, er 10 redu firer hernum, enda slikt uite sem hann hafdi fengit at sier. Geirmundur uerdur nu uiss af ordum þeirra Iomsuikinga, at þeir eru þar komner; so ueit hann og, huer unnit hefer at honum.

Þat er nu sagt, at Iomsuikingar hafa nu at¹ uard- 15 höld, at aunguer menn kæmizt burtut af bygðinne; og þott nockrer menn leitudu til at komazt ut, þa urdu þeir skiott drepner eda rekner inn aptur i elldinn. Tok þa og huert hus at brenna af óðru; og so lauk, at Iomsuikingar brendu alla bygðina med ollu mannfolkinu, þui sem þar hafdi 20 uerit, so at eingi madur komzt undann, nema þessi einn fyr nefndur Geirmundur. Hann fer nu at burtut at merkur og skoga, og so er sagt, at hann uæri uti .vj. dægur at eyði-morkum, adur hann kom til bygða; og þegar hann finnur menn at mali, kemur hann þa i godann fagnad, er 25 menn uita, huer hann er.

Geirmundur fer nu, þar til er hann spyr, huar Hacon iarll uar at ueizlu og Eirikr, son hans; þat uar at þeim bæ, er heiter at Skugga; enn sæ madur het Ellingur, er helld ueizluna; hann uar lendur madur Haconar iarls. 30 123 Þat uar sid dags, at Geirmundur kom at Skugga; hann geingr þegar i dryckiu-stofuna og firer Hacon iarll, og kuaddi hann; iall sat þa under bordum. Iarll tok kuediu hans og spyr tidinda; Geirmundur suarar: "Mikil tidindi er at segia." Iarll mællti: "Med godu skylldu þau koma 35

¹ *Härefter s' öfverstruket.*

og uera." Geirmundur suarar: "Eru tidindi, og eru ill og þó sónn; eg kann segja yður her-saugu, at mikill her er kominn í landit og fer með hinum mesta ófríði og styriöld, og giora hinn mesta skada æ yðru ríki, og uallda þessu Daner; og þat hygg eg, at þeir ætli slíku fram at hallda, þar til er þeir finna yður." Hacon jarll suarar reidugliga: "Þessi tidindi eru illa loginn, og firer laungumundi Noregraleyddur uera, ef þeir hefði heriat hingat huert þat sinn, er þeir segit þat; og eigi munu menn fyrir af lata at liuga hie her-sögu, fyrir enn nokkur hanger uppi firer þessa lygi, og so skal uera." Og þá suarar Eiríkur: "Mælit eigi þetta, herra! þú at eigi mun þessi maður liuga, er nu seger frá, þú at hann er ekki lygi-maður." Jarll mælti: "Kannstu hann, er þú uer hans mal og fylger honum so?" Eiríkur suarar: "Þat ætla ek, at hie se kominn Geirmundur, lendur maður yðar af Íadri sunnann, og oppt hefer hann oss betur fagnat, [þó þ] enn nu fögnum uer honum." — "Eigi þekta eg hann," seger Hacon jarll; "gangi hann hingat til mals uit mig," seger jarll; og Geirmundur giordi nu so. Jarll mælti: "Huer ertu?" Hann seger til sín. "Ueit eg," seger jarll, "at þú munt satt segja; enn huer ræður firer her þessum enum mykla?" Geirmundur suarar: "Sigualldi heiter sá, er firer þeim ræður, Bui digri og Uagn Aka-son; hefi eg og uitnis-burd og mark til þess, at eg lyg þetta eigi," og syner handar-stufinn jarllinum; "og grunar mig," seger Geirmundur, "at fæ uikur líði heðann af, aður enn mig uænter, at þeir gefizt til¹, at eg liugi þetta eigi, og morgum óðrum." Ok enn lezt Geirmundur sanna mega sögu sína með fleirum sárum, er hann hafði. Jarll mælti: "Hart ertu leikenn og sárliga; eða uisser þú nokkut af, huer þeir ueitte þetta sá og handar-af-höggit?" Geirmundur suarar: "Þat ræð eg að líkindum af þú, er þeir mæltu, þá er sá tok upp hringinn, er fylgdi hendinne: 'fænaði þeir nu, Uagn!' sagdu þeir, og þottunzt

¹ Öfver raden.

eg af því uita, at hann mundi hafa unnið at mior; og þat kanada eg, at her þesse mun vera kalladur loms-uikingar." Ok er Hácon jarll heyrði þetta, þá uard hann hardla hryggur uit þesse tidindi og þagdi um stund og 125 mælti stundu sidar med myklum ahyggiu-þunga: "Sann- froder munu uier vera at þessum tidindum," seger jarll. "Enn þat er þó satt at segia, at þessa menn og þenna her munda eg sizt til kiosa, þott eg¹ skyllða um alla uelia af þeim, sem eg ueit i heimenum. og mun nu uit þurfa at hafa bæði uiturlig rad og hardfeingi." Nu let 10 jarll taka skiotliga dryckiu-bordinn upp og geck til þeirra herbergia, er hann skyllði sófa i; lidur nu af nottinn.

XXXVI.

En um morguninn þegar epter sender Hácon jarll menn sina nordur i Þrand-heim til Hlada at segia Sueine, syne sinum, her-soguna, og bidur hann safna lidi sem skiotaz 15 um allann Þrand-heim af sinne til-syslu og bua huert skip, er til fengizt, at monnum og uopnum.

Gudbrandur het madur og uar kalladur enn huite; 126 hann uar uitur madur og rikur; hann uar nafrændi Háconar jarls, og honum unne jarll mest, þegar syner 20 hans lidu. Gudbrandur uar med jarlli æ ueizlune.

Nu fær² [Haconi jarlli³ mikils þessi tidindi, og hugxar⁴ nu æ marga lund, og aller hans rada-menn hiner uitruztu med honum, huertt rad af skal taka. Uard þat hit⁵ fysta hans rad at skiota upp uitum og orfar-bodi og 25 skipa ferder² fra sier i huern ueg; bydur Hácon jarll til huerium manne, er þorer at ueria sig og fé sitt. Jarll fer sialfur þegar af ueizlunne med þat lid, er hann feck; og hann fer inn um Raums-dale og safnar lide um Nord-mære og Sundmære. Hácon jarll sende Erlind, son sinn, 30 sudur um Roga[56 a]-land at safna þar lidi. Hácon jarll

¹ Öfver raden. ² Så. ³ hacon. j. hds. ⁴ g öfver raden.

⁵ h tillagdt i marginalen.

sender ord ollum uinum sinum, þeim sem i landinu uoru, at þeir kæme allir til hans; og iafn-uel sendi Hacon iarll þeim monnum ord, er hann uar missattur uit, og bad þa koma til sin, og sagdizt hann nu sættazt uilia uit huern
 5 mann, er þa kæme æ hans fund, og alldri hefde þeir so stort af giortt uit hann, — og kuez¹ hann mundu nu þeim allt upp gefa, er honum uilldu nu lid ueita.

Eirikur, son hans, fer² nordur um Naumu-dale og¹²⁷ allt it ytra um eyiar. Þat bar at, þa er Eirikur uar i
 10 Hamar-sundum, at þar kom³ æ mote honum .uí. her-skip, og ried sa madur firer lidinu, er Þorkell hiet og uar kalladur midlangur⁴; hann uar uikingur mikill og illur uidur-eignar; hann uar i missætti myklu uit Hacon iarll, þuiat Þorkell hafdi margar⁵ illgerder unnit og mikinn
 15 skada giortt æ riki jarls, bæde i manna-drapum og fiar-ranum. Iarll hafdi opt giort⁶ menn i mot Þorkeli og uilde taka hann af life, enn hann hafde iafnann undann komizt. Eirikur mællte til Þorkels, er þeir⁷ funduzt: "Ef þu uillt koma med lid þitt æ fund faudur mins og ueita⁸
 20 honum lid þitt til oruztu, þa mun hann sættazt uit þig, og mun þat aud-uel^t af faudur mins hende." Þorkell suarar: "Þann kost uil eg, at kaupa mig [56 b] so i frid, ef þu uillt, Eirikur! bindazt firer, suo at mier uerde þetta eigi til hegoma, þa er eg finn faudur þinn." — "Ek
 25 skal þat anazt," seger Eirikur.

Þorkell rezt nu med sina menn i lid med Eiriki, og¹²⁸ kauper sig so i frid uit iarll; og fyllger Þorkell nu Eiriki, og fara þeir nu, þar til er þeir koma þar, er Hacon iarll hefer æ kuedit, at þeir skyllddu finazt; og fara þeir nu
 30 aller samann fedgar, Hacon iarll og Eirikur og Sueinn; enn þat uar æ Sund-mære uit ey, þa er Haud heiter; og kemur þar allur herinn samann, og uoru marger lender menn i lide Haconar jarls. Hacon iarll og syner hans² hofdu

¹ u öfver raden. ² I marginalen. ³ Så. ⁴ midlungur hds.

⁵ Härefter hann uar öfverstruket. ⁶ r öfver raden. ⁷ Öfver raden.

⁸ e öfver raden.

þá .ccc. skipa, og uoru morg ecki miog stor; þeir leggja nu ollum skipunum ¹ sinum æ uog, þann er heiter Hiorunga-uogur, og bera samann rad sin; liggja þeir nu þar ollum skipunum æ Hiorunga-uogi uit suo buit.

XXXVII.

Nu er at seigia fra þeim Ioms-uikingum, at þeir ² sækja ⁵ nordur ³ með lande; [fara þeir ecke ⁴ fridliga, heria þeir, ræna og drepa menn og brena bædi upp herud og bæi ¹²⁹ at kolldum kolum, og hiugu sier osparliga strand-hogg. Sliku hallda þeir fram, Ioms-uikingar, at þeir aleyda nær alla bygdina með ellz-bruna og manna-drapum og fiar- ¹⁰ -ranum, þar sem þeir koma uit. Iomsuikingar [57 a] fara nu slikum hætti, og sækja þeir langt nordur firer landit með morgum hættum og fa onguar motstodur, þuiat landz-folkit, þat er fir uar hernadinum og spyria þenna ofrid, heimtiz þat folkit allt samann i stor-flocka, og sækja allir, ¹⁵ þeir sem unger uoru og uel uiger, æ fund Haconar iarls, en þeir, sem nære uoru ofridnum, flya undann æ eydi-merkur ⁵ og skoga, sumer æ fioll, enn sumer i sker, og dragast suo undann hernadnum og firast allir uikingana, þeir er þui koma uit, og bida so landz-lydsins ⁶. Uar þá ²⁰ so komit, at oll bygdin með sionum uar al-eydd sunann af ⁷ Iadri og allt nordur til Stadar.

Nu er fra þui at segia, at þeir Iomsuikingar fara nu, þar til er þeir koma i sund þat, er heiter Ulfa-sund, og eru þá komner hia Stad. Þat er sagt, at huoriger spyria ²⁵ þá enn glogt til annara, Hacon iarll og þeir Iomsuikingar. Þá sigla þeir nordur firer ⁸ Stad, þat eru .uí. uikur siofar; er þat harda mikit torfære, eru þar huorki hafner æ land upp og aunguar hafnar-eyar ¹ firer utann. Nu fara þeir Ioms- ¹³⁰ -uikingar, þar til er þeir koma i hofn þá, er heyter i ³⁰

¹ Så. ² Öfver raden. ³ Härefter nor öfverstruket. ⁴ [þeir ecke fara *med omflyttningstecken* hds. ⁵ eydi i marginalen. ⁶ landz leydsins hds. ⁷ I marginalen. ⁸ fir¹ hds.

Hereyium, og leggja þeir þar inn i hof(n)inna allann skipa-flota sin; og hafa þeir nu frett af Haconi iarlli og niosn, og fregna ecki annat, enn iarll sie inn i Fiordum eda stundum nordur i landit langt, stundum sunnar meir; 5 fiengu þeir Iomsuikingar aungua sanna frett af iarlli.

Ok er þeir eru þar komner, uilia þeir Ioms-uikingar afla siernockurs¹ uista, og er þat sagt, at Uagn Aka-son [for æ² skeid einne til eyiar þeirrar, er Haud heiter, og ueit Uagn eigi, at þar liggi Hacon iarll med lidi sinu æ 10 uoginum skamt i fra. Uagn leggur uit eyna utann skipi sinu, og ganga þeir Uagn og hans menn upp æ eyna og ætla at fa sier — — —³ .uí. kyr og .xíi. geitur. Uagn mællti til manna sinna: "Taki þier kyrnar og geiturnar, og hogguit þetta fe æ skip uortt". Þesse spyr: "Huer er 15 sa madur, er rædur lidi þessu?" — "Sia heiter Uagn Aka-son," sogdu þeir. "So þætte mier," seiger þessi bondi, "sem uera mundi stærre ueidar-efne, enn at drepa kyr minar og geitur, og ei allfiære¹ ydur, og fari þier eie her-mannliga i okunnu landi og hafit langt til sott, so 131 20 sem þier erud afburdar-menn myklir og uilit enn auka yduart æ-gæte i þessi her-for; þier takit," sagdi hann, "kid og kalfa, [57 b] geitur og naut, suin og saude; uæri þat nu meiri frami at lata standa kyrt þetta fe og taka helldur biorninn, er naliga mun nu uera kominn æ biarnar- 25 -basinn, ef þier fait tekit hann." Uagn spyr þenna mann at nafni, enn hann seigiz Ulfur heita. Þa mællte Uagn: "Fra huerium birne sagder þu adann, er os mun happ i at ueida?" Þa suarar Ulfur: "Sæ hin sami biorn, ef nu ueide þier hann eigi, þa mun hann ydur alla i munni 30 hafa, adur enn eigi¹ lidur⁴ langt hedann." Þa mællte Uagn: "Segdu oss god tidinndi og sønn, þau er [os er⁵ skyltt at uita, enn uier skulum þat uel launa þier, og ef þu ueizt nockut til fara Haconar iarls og uiltu oss satt

¹ Så. ² [æa for med omflyttningstecken hds. ³ Lucka i texten, ej betecknad i hds.; jfr de andra redaktionerna. ⁴ leid² hds., men e underprickadt. ⁵ I marginalen.

segja fra hanns til-tektum, þa skalltu bæði undann þiggja kyr þinar og geitur." Ulfur svarar: "Ef þier uilit uel launa mier saugu mina, og suo þier launit mier aungu, þa ma eg seigia ydur til Haconar iarls, hvar hann la i giær med einu skipi hier firer innann eyrna Haud æ⁵ Hiorunga-uogi, og munu þier þegar fa drepit hann, ef 132 þier uilit, þuiat hann bidur þar," seger Ulfur, "og undarligt þicker oss, er hann fer so fa-mennur og ouarliga i slika ferd, og er likazt, at hann mune feigur uera; og uist hefur hann eigi til yduar spurt, og eigi lægi hann 10 so ella." Þa mælti Uagn: "Þu skallt i frid hafa keypt fe þitt allt og sialfann þig, ef þetta er satt, er þu seiger¹, og gack nu æ skip med oss og kynn oss leid þangat." — "Ei hæfir so," seiger Ulfur; "ek uil beriazt i mot Haconi iarlli, þuiat þat samer mier betur; enn uisa ma 15 eg ydur leid, þar til er þier hittit uoginn þennan²." — "Þu skallt uist fara med oss, þott þier þicki gott og þott þier þicki illt," seiger Uagn. Nu geingur Ulfur æ³ skip med þeim Uagni; þetta uar snema dags; og fara þeir þegar i Her-eyiar og segja Siguallda og ollum Ioms-20 uikingum þesse tidinde.

Og nu taka þeir Iomsuikingar þegar at buaz uit ollu, suo sem þeir skylldi til hins hardazta bardaga, og uilia þeir uit þui buazt, at eigi sie suo auduelt firer, sem Ulfur tekur æ. Og þegar þeir uoru buner, blasa þeir til 25 ut-laugu⁴ ollu lidinu; fara þeir nu med ollum hernum inn firer eyrna Haud; þa uar litill austann-uindur, og rak i mot þeim mosa-gard og þui næst [58 a] annann og hinn .ííí., og uar sa ei minztur. Þa mælti Sigualldi: "Þessir 133 mosa-gardar⁵ munu uita her-lids uon nær oss, og ma 30 uera, at Hacon iarll se eigi iafn-fa-mennur, sem oss uar sagt." Bui digri for fyst med sinu lidi; þa for Uagn med sinu lidi; Sigualldi for sidazt med sinum monnum. Þeir fara sidann inn med eyne, þar til er þeir koma firer

¹ Af skrifvaren ändradt fr. seigia ² þan hds. ³ Under raden.
⁴ Så (skriffel f. at-laugu?). ⁵ Efter mosa är uind öfverstruket.

innann Haud og í uíkina firer eyiar-endann nordur, þar sem heiter Hiorunga-uogur.

XXXVIII.

Þat er sagt, at Ulf grunar, at Iomsuikingum mun ¹ synazt fleire skipinn, enn suo sem hann hafdi sagt þeim; og þegar ⁵ er þeir, er fyster foru, sia fram koma fleire skip enn eitt, þa hleypur Ulfur ut-byrdis og æ sund, og ætlar at leggiazt til landz og uill eigi bida þess, at þeir laune honum sina saugu. Enn er Uagn sier þetta, þa uill hann at uisu launa honum, og skytur epter honum spioti; og ¹⁰ kemur spiotet æ Ulf midiann, so at hann lætur þegar lifit, og skildu þeir Uagn suo.

XXXIX.

Nu roa þeir Iomsuikingar æ uoginn og sia, at skipadur ¹³⁴ uar allur uogurinn af skipum inn fra þeim; og þar hitta þeir þann, er þeir foru at leita, Hacon iarll, og uar hann ¹⁵ eigi ein-skipa og eigi með .jǰ., helldur uoru meir enn .ccc.; þat uoru sneckiur og skeidur og kaup-skip og huertt flitanda far, er iarll feck til þeirra ², þau er ha uoru bordi, og oll uoru skipinn bædi hláinn af monnum og uopnum og grioti. Þar er með Hacone iarlli enn fysti ²⁰ madur Eirikur, son hans, og Sueinn og Sigurdur og Erlingur, syner hans; þeir styrdu aller skipum. So sagði Þordur Kolbeins-son, er hann orte um Eirik:

Míog let margar sneckíur
mæð|dað óð sem knoru
²⁵ odur uex skíallz og fkeidað
skíalld hly|nuð alíum dynía
þa ez olítinn utann
odd herder það gíorðað |

¹ Sá. ² Sá; bör troligen strykas.

135

mo: g uar línd firer landi
lund sín fodor iondu

Og enn sagði hann so:

Sotti ja:ll fa er atte
ogn fodor á laug stodi
he: finz | hafa stafna
hatt Siguallda á moti
margur skalf hlynur enn | huergi
hugendu: bana ugdu
þei: er gatu sío flíta
fa: | gams ¹ blodgum ² ara

5

10

Þat er sagt, at þeir Iomsuikingar fylckia nu lide sinu ollu og buazt til bardaga. Þeir Hacon iarll og syner hans sia nu, huar þeir Iomsuikingar eru komner.

XL.

Nu er sagt, at botnninn at Hiorunga-uogi horfer i austur, ¹⁵ enn munnurenn i uestur; þar standa steinar .ííj. ut æ [38 b] uoginum, og heita þeir Hiorungar, og er einn nockuru mestur, og er uogurinn uit (þa) steina kendur. Enn sker liggur i midium uognum og iafn-langt æ alla uega til landz fra skerinu bædi inn i uogs-botnninn og tueim megin ²⁰ gegnt; enn ey su liggur firer nordann Hiorunga-uog, er Primsignd heiter; enn eyinn Hiorund liggur firer sunnann Hiorunga-uog, og þar inn i fra Haurundar-fiordur.

XLI.

¹³⁶ Nu skal seigia fra þui, huersu Iomsuikingar skipta lidi sinu til bardaga. Sigualldi leggur skipi sinu i midia ²⁵ fylking, og broder hans Þorkell hafe leggur þar skipi sinu næst Siguallda æ stiornborda; Bui digri og Sigurdur,

¹ I marginalen; ga sammanskrifna. ² dg sammanskrifna.

broder hans, þeir uoru i fylkingar-arme hinum nyrðra; enn Uagn Aka-son og Biorn brezke, fostre hans, uoru i hinn syðra fylkingar-arm.

Enn Hacon iarll og syner hans skipa so lidi sinu
5 til oruztu æ moti Iomsuikingum, huer beriazt skyllði i
moti þeim kauppum, og ætla þeir so til, at .íj. skulu
beriazt i moti huerium þeirra, þuiat hier seger so mikill
hafi uerit lids-munur þeirra; enn Biarnne biskup ¹ seger
i drapu þeirre, er hann ortte um Iomsuikinga, at .u.
10 menn Haconar iarls uæri moti einum Dan, og þeir eru
fleire, at þat segia, at so mikill hafi uerit lids-munur
med þeim.

Þat er nu til-skipann þeirra fedga, at Sueinn Haconar-
-son uar ætladur i moti Siguallda og Gudbrandur huite,
15 enn þride Sigrekur af Gimsum, er einn uar agætaztur af
lendum monnum firer nordann Stad.

Þesser uoru ætlader moti Þorkeli: Iarnskeggi af
Eyrium af Mann-haugi, er annar uar agætaztur af lendum
monnum firer nordann Stad; enn annar Sigurdur steigl-
20 ingur nordann ² af Haloga-landi; þride Þorer hiortur
nordan ur ³ Uogum, lendur madur og uid-frægur. 137

I moti Bua digra uar ætladur Þorkell midlangur,
allra uikinga uestur uidur-eignar, enn uid-frægaztur at
hreysti og hard-feingi; annar uar Hallsteinn kellinga-bani
25 af Fiollum, mickill kappi; þride Þorkell leira austann ur
Uik; hann uar lendur madur Haconar iarls.

I moti Sigurdi kapu uoru ætlader Sigurdur iarls-
-son og Armodur ur Aunundar-firdi og Arne, son hans.

I mote Uagne Aka-syni uar ætladur Eirikur, son
30 Haconar iarls; annar Erlingur af Skugga, lendur madur,
og Erlendur, son Haconar iarls, og (skylldu þeir) halda
oruztu uid ³ Uagn Aka-son.

I mote Birnne brezka uar ætladr Einar litli, lendur
madur; annar Halluardur uppsa ⁴; þride Hauardur, broder
35 hans.

¹ b̅p hds. ² r öfver raden. ³ I marginalen. ⁴ Så.

Enn Hacon iarll sialfur skal leika laus uit; hann skal stydia og styrkia þessar fylkingar alla(r) samann æ moti Iomsuikingum.

XLII.

Þat er sagt, at .v. uoru islenzker menn [59 a] med iarlli. Þat uar Skialld-meyiar-Einar, hann uar skalld iarls, og hafdi Hacon iarll þa minne mætur æ honum, enn fyr, og red hann um at hlaupa i burtu ur flokki Haconar iarls og til Siguallda iarls, og kuat þetta uit:

138

Gíorda ueit | ek uíða
uóð þann er lítur á jordu 10
jdrunzt þess medann | adær
auz uáðer menn suafu
kom kat ek þrott þann er þæt|te
þenna línz at finna
færi mig fyða mæri 15
fe|re skialld enn uerri

"Enda skal ek at uisu til Siguallda fara," sagde hann; hleypur nu sidann af skipi Haconar og æ brygiur ¹, og giorir sig líkligann til burtu at fara; enn þo uar hann eigi aurugur i at fara, og uill hann sia, huernninn iarll ²⁰ bregdur uit. Og er Einar kemur ² æ bryggiurnar, þa kuat hann uisu:

Sækíum jarll þannz auka
ulf uerd þorer fuerdum
hlaupum | út boð á barda 25
baug míldum Siguallda
dæpt eigi fáa fuei|gei
færlínz af gram finum
zond berum ut á andra
en|dís uid mier hendí 30

¹ Det första r öfver raden. ² I marginalen.

Ok nu sier Hacon iarll, at Skialldmeyiar-Einar er i burt-buningi. Iarll kallar æ hann og bad hann ganga til moz uit sig, og Einar giorir nu so. Sidann tekur iarll skalir godar, er hann atti; þær uoru giorfar af brendu¹³⁹ silfri og gylldar allar; þar uoru med .íj. met, og uar anat af [gulli en anat af silfri¹; þar uoru morkut æ mannz-likneski² og hietu³ þat hluter. Þat uar formonnum⁴ titt at eiga þessa hlute. Uar iarll uanur at legia i skalernar, og kuat hann æ, huat huor skyldi merkia; og þa er sa kom upp hluturinn, sem hann uildi, þa braullte annar hluturinn og uar alldri kyrr i skalunum, og uard þar af glam mikit. Þessar gersemar gefur iarll Einare og bad hann uera kataunn; og nu sezt hann aptur og fer nu huergi burt, og hier⁵ af fær Einar kenningar-¹⁵ nafn og uar kalladur skala-glam.

Annar islendzkur madur uar Uigfus Uiga-Glums-son; enn .ííj. uar Þordur örúhónd⁶; .íííj. Þorleifur, er kalladr uar skuma, hann uar son Þorkels ens audga uestann af Myrum ur Dyra-firdi; .v. uar ur Aluidru, Tindur Hall-²⁰ kels-son.

Þat er sagt, at Þorleifur skuma fer i skog og höggur sier kylfu mykla eda rotelldi, og sidann fer hann þar til, er sueinar matbiuggu, og suidur hann klumbuna i elldinum og herder kuistuna so; og hefer hann hana i hendi sier og²⁵ fer nu ofann til skipanna æ fund Eiriks, og þar er og i for Einar skala-glam. Og er Eirikur ser þessa kylfu, er Þorleifur hafdi i hendi, þa mællti Eirikur: "Huat skal¹⁴⁰ kylfa su en mykla, er þu hefer i hendi?" Þorleifur svarar æ þessa leid:

³⁰ Hefi eg j [59 b] hendi
til hofuds gíorfa
beín brot bua
baul Síguallda |

¹ [silfri gulli en anat af med omflyttningstecken hds. ² mannz likneskia hds. ³ hetiu hds. ⁴ Så (skriffel f. formonnum? Jfr Flut. I, 189³). ⁵ I marginalen. ⁶ örúhónd hds.

uð uikinga
 uðm haconar
 fía skal uerda
 ef uæ: lífum
 eike kylfann
 oþo|f daunum

5

Fra þui er nu sagt, at Uigfus Uiga-Glums-son tekur spíot, er hann atte, og huetur, og ortti hann þessa uisu ¹, adur enn barizt uæri:

Oss leikur enn lauka
 líggur heíma feímu
 þraungur at uídris uandar ² |
 vöndur godur firer höndum
 hlys kuedíu hæla boffa
 hann uænter fier annars
 vis under | uavimum bægi
 uier fkreytum spíot neyta

10

15

"Uel er þetta kuedit," sagdi iarll. Nu ganga þeir
 141 Eiríkur at skip og þessir hiner islenzku menn með honum,
 og fara þeir Eiríkur nu ut til ³ skipa-flotans.

20

XLIII.

Nu lætur Hacon iarll og Eiríkur ⁴ kueda uit ludra sína og skipa til at-rodrar lídi sínu. Epter þetta leggiazt at fylkingar þeirra [Haconar iarls og Iomsuikingar ⁵ með þeirri til-skipann, sem fyr var fra sagt. Hacon iarll er fyst í fylkingu með Sueini, syne sínum, at styrkia hann í moti ²⁵ Siguallda. Þat var firer solar upp-ras, er bardaginn hófz, og tokzt þar inn hardazti bardagi, og þarf öngum soknar at ⁶ frya. Borduzt þeir fyst með griote; marger skutu af las-bogum eða palstofum og af hand-bogum, sumer

¹ þessa tillägger hds. ² n otydligt, dock knappast r ³ Under raden. ⁴ Härefter lud öfverstruket. ⁵ [h'. j. og jomsuikinga^r (ga sammanskrifna) hds. ⁶ Härefter fyr utstruket.

skutu spiotum og fletti-skeptum, og uar þessi hrid all-hord, og orttízt skíott æ um mann-fallit i lid Nord-manna.

Og er [þeir hafa ¹ skamma stund barízt, sia þeir
 5 Hacon iarll og menn hans til fylkingar þeirrar, er i mot Bua uar, at hann hafði mikit skard æ giortt þeirri fylking; hefer hann högguit teingsl ² sin og leyst allann ¹⁴² flota þeirra, og fengu þeir enn mesta osigur af Bua og mikit mann-tion i þessu sinni, þuiat Bui uard þeim stor-
 10 -höggur, so at aunguar hlífar stoduzt hogg hans, og allir hans menn ueittu honum ina beztu fylgd, og giordu þeir hardar at-laugar sinum motstaudu-monnum, og urdu þeir miog mann-skæder. Þat sia þeir Hacon i annann stad, at íafnleikit er med þeim Uagni og Eiriki, og lata
 15 þar huoriger undann, og uoru þeir i hinum sydra fylkingar-armi; uar þar og in hardazti bardagi med þeim. Og nu leggur Eirikur fra skipi sinu, þat er hann sialfur er æ, og so giorer Sueinn, broder hans, og fara at leggja at ³ Bua, og beríazt þeir nu bader uit Bua; enn Bui ueiter
 20 þeim hartt uit-nam og aller hans menn. Uerdur þar nu mann-fall mikit; þar uar þa illt at uera blaudum monnum innann-borrz; og fæ þeir Eirikur þa rett fylking þeirra, og huerfa þeir uit þat fra.

Enn Hacon iarll bardízt uit Siguallda, medann Sueinn
 25 uar i burttu; enn er Eirikur [60 a] kemur aptur i fylkingar-arm ⁴ sinn hinn sydra ⁵, þa sier hann, at Uagn hefer rofit alla fylkingina, og uoru sundur-skila ordinn aull skipinn Eiriks, og hafa þeir Uagn og hans menn i gegnum lagt alla fylkingina, [— og uoru sundur-skila oll skipinn — ⁶,
 30 og drepit af fiollda. ⁷ manna af lidi Eiriks; uoru þa miog ¹⁴³ skipinn hrodiinn, er Eirikur kom til. Nu uerdur Eirikur reidur miog, er hann sier þetta, og bídur samann teingia skipinn og leggur nu at Iarn-bardann at skeid þeirri, er

¹ [hafa þeir med omflyttningstecken hds. ² teingls hds. ³ Öfver raden. ⁴ r öfver raden. ⁵ sydra hds. ⁶ Dessa ord äro tydligen oriktigt upprepade. ⁷ fiolldi hds.

Uagn styrði. Staukua nú samann skipinn, og beriazt þá af allri aluoru og stinga samann at stófnum [skip síu ¹; og hefer eigi uerit hardari sokn, enn þessi uar. Og þá er þat sagt, at þeir Uagn og Holmskalle hlaupa af skeidini og æ Iarn-bardann og sitt bord huor þeirra, og hoggur huortuegi æ badar hendur bæði titt og stortt, so aunguer hellduz uit höggum þeirra; og hrauckur nú undann þeim lidit, þat er þui kemur uit, og fa ² þo marger stora æ-uerka og lif-tion, þuiat þeir Uagn uoru miog mannskæder og sarhöguer. Eiríkur sier nú, at þessir ¹⁰ menn eru so oder og sterker, og eigi ma so uera leingur, og sem skiotazt mun þurfa at leita rada, og skilur, at þeir munu skiott uinna skipit, ef þessu helldur fram, þuiat þeir drepa alla menn, [þa sem ³ þeim uoru næster. Aslakur er madur sterkur og skollottur, og hefer eigi hialm ¹⁵ æ hofdi, og etur fram berum skallanum um bardagann. Þat er sagt, at heid-skirtt uar uedur um daginn og sol-skin biartt og hid bezta uedur, og fara marger menn ur klædum um dæginn ⁴ firer hita saker.

¹⁴⁴ Nu eggjar Eiríkur menn sína i moti þeim; og nú ²⁰ uerdur so, at nockürir menn fara i moti Aslaki holmskalla og bera uopn æ hann og hauggua i haufud honum med suerdum og oxum, og þickir þeim honum eigi annat geig-uænligra. Enn þat er sagt, at monnum syndizt, sem dust ryke ur ⁵ skallanum, er þeir hiöggju ⁶ i, og beit ecki æ; ²⁵ enn Aslakur hio til þeirra i moti og ueitti þeim bana, enn særði suma. Þat er sagt, þa er þessu hefer fram farit um stund, þa tekur Uigfus Uigaglun(s)-son upp nefstedia einn mikinn, er þar la æ þiliuni i skipinu, er hann hafði þar hnodit uit suerdz-hiallt sitt, og sidann ³⁰ hefur hann upp stediann med badum höndum og rekur stedia-nefit i haufud Aslaki holmskalla, suo at i heilanum nam stadar, og fell hann þegar nidur daudur. Enn Uagn

¹ fkipfin hds. ² Öfver raden. ³ [sem þa med omflyttnings-tecken hds. ⁴ Så. ⁵ Härefter sta utstruket. ⁶ hiöggju hds.

geingur nu með odru bordi og rydz nu um ed ¹ hardazta og fellir menn æ badar hendur sier og ueiter morgum manne bana, enn suma særir hann til olifis. Nu flyia menn undann honum um skipit, og uilldu ónguer honum
 5 nær uera; enn Uagn sækir hardliga epter þeim og drepur ² huern sem einn, er hann nær til með suerdinu, og alldri uard honum fræknari [60 b] madur. Og er þessu hefer fram farit um stund, so at ecki stendur uit honum, þa hleypur Þorleifur skuma i moti Uagni og lystur til hanns
 10 með eike-kylfunni, og kom hauggit æ h(i)alminn uppi, ¹⁴⁵ og þó spryngur eigi hialmurinn i sundur. Uagn hallazt uit hauggit, og i þui er hann stakar, þa stingur Uagn fram suerdinu til Þorleifs ³, og kom æ hann midiann. Og epter þat stiklar Uagn af skipinu Eiriks og æ sitt
 15 skip; enn so hófdu þeir Uagn og Aslakur ruddann Iarnbardann, at fatt eina manna herfærðt uar epter æ skipinu; uoru sumer særder, so at til einkis uoru færer, enn allur fioldi uar daudur af Eiriki. (Eirikur) lætur nu ganga menn af odrum skipum æ Iarnbardann, þar til er hann
 20 uar allur skipadur i audru sinni; og nu er aunnur at-laga með þeim Eiriki og Uagni, og er þar enn snarpazta oruzta, og so er nu með þeim ollum Iomsuikingum og lidi Haconar.

Þessi oruzta ⁴ hefer uerit æ-gætuzt miog, og alldri
 25 hafa Daner þui-likan ordstyr borit uit Nord-menn firer þa sauk, at lids-munur uar so mikill, at fimm uoru Nord-menn um einn Dan, og þat lid at auk er kom til þeirra fedga um alla daga, meðann barizt uar, og kom þat firer litit, meðann Iomsuikingar attu (uit) menn eina at beriazt,
 30 þuiat þeim geck (þa) myklu betur bardaginn, þuiat þeir Iomsuikingar giora hardar at-logur þeim fedgum og lidi þeirra ollu, so at mikit undur uar at, og urdu þeir hardla ⁵ mannskæder, þui at so er sannliga ⁶ sagt, at huar sem þeir hauggua eda leggja eda skiota, at þeir mistu litt ¹⁴⁶

¹ *I marginalen.* ² *Härefter hef öfverstruket.* ³ *Þork. hds.*
⁴ *Härefter og so öfverstruket.* ⁵ *d öfver raden.* ⁶ *familga hds.*

sinna ouina; og uerdur þar nu skamt storra tidinda i milli, og morg uerda iafn-snema bædi i mann-drapum og æ-uerkum. Ueiter þeim fedgum þungt og ollu lidi þeirra þessi oruzta, þuiat mikill fiolldi er drepinn af lidi þeirra, og ueit eingi madur tal æ, huersu margur madur þar⁵ hefer lif sitt latit af Nord-monnum, enn fatt eina fell af lomsuikingum; marger uoru og sarir af lidi þeirra fedga, og uoru af sumum höggner fætur, enn af sumum hendur; uoru þeir fair af Nord-monnum, at eige uæri nockut sarer. Beriazt¹ þeir nu Nordlendingar med æ-kafligum og ogur-¹⁰ ligum at-gangi, so at mikil furda uar at; enn þo uoru þeir fremster Bui og Uagn og þeirra lid, og þickiazt þeir uest hafa, er þeim geingu i mote.

Nu sier Hacon iarll, i huertt efni komit er, og eigi mun so buit hlyda; og lata þeir Hacon iarll þui siga skip¹⁵ sin undann og at landi, og uilia eigi hallda leingur. Slikt id sama giorer Eirikur, at hann leggur skip sin at landi undann þeim Uagni. Og er skipa-floti þeirra Nord-manna uar allur at landi kominn, sa er eigi uar hrodinn, þa er huild nockur æ bardaganum. [61 a]

20

XLIV.

¹⁴⁷ Nu hittuz þeir fedgar allir samann, og talazt² þeir uit Hacon iarll og³ syner hans. Hacon mællti þetta: "Þat se ek, at stor-miog tekur bardaginn at hallazt æ oss, og uar þat bædi, at ek hugda illt til at beriazt uit þessa menn, enda uerdur oss at þui — hefi ek oppt i bardaugum⁴²⁵ uerit og mann-haska, ok hefi eg alldri uit þuilika menn att fyr. Hofum uær nu raun af þui, er adur hofum uier spurn eina til hapt, at þeir eru myklu meiri ofur-efflis-menn at hard-feingi og uerri uidur-eignar, enn allir menn adrer, og eigi munu uier legia til oruztu i moti þeim i³⁰ annat sinn, nema nockura rada se i leitat." Þetta sonnudu

¹ b'iaizt hds. ² la öfver raden. ³ Öfver raden. ⁴ Det första u öfver raden.

þeir syner Haconar iarls. Þetta mælti Hacon iarll: "Nu skulu þeir hier uera með hernum, þúat óvarligt er, at allir for-stiorar fari frá líðinu, og er aldri áurænt, at þeir leggi at oss; enn eg mun ganga á land upp út frá 5 menn."

Nu fer Hacon iarll upp á land norður í eyða Prim-signd; þar var skogur mikill í eyðunni; og geingur Hacon iarll í ríður eitt, og legzt hann þar níður og horfer í 148 norður og hefer þá for-mála fríer síer; og þar kemur, at 10 hann heiter ¹ á full-trúa sín Þorgerði Hólða-brúði eða Hólða-troll, þúat ýmízt er hun kollud. Hann ueitti henni mikit á-kall af ollum hug, enn hun dauð-heyrdízt út honum og hans bæn, og ueittízt ¹ honum sein and-suor, og þíckízt hann þat finna, at hun er reíð orðinn míoð. Nu býður 15 hann henni ýmsa hlutí í blot-skap, og uíll hun eckí þat ² þígia. Hacon iarll fellir nu blot(span) síðann, og uísar so til, at mann-blot mun þegít uera; og tekur blotit at uexa, og býður hann henni alla menn til blota, nema síalfann síð og syní sína. Hefer iarll nu frámí oll blot, 20 þau sem hann má, með fíandlíguð taufrum; beyðí hann síð á marga uega fríer henni og lagdízt til íarðar allur með díofulíguð kraptí, þúat honum þottí líf sítt út líggía, at hann uærí heyrdur. Hacon iarll attí síer son, þann er Erlíngur het, og var hann .uíj. uetra ³ gamall 25 og ínn efníligaztí at ollu; og þar kemur at lýktum, at út geingur bæn hans, at iarll býður Erlíng, son sínn, til bloz og til sígurs síer. Epter þetta þíckízt Hacon iarll uíta, at hun hafdí heyrtt bæn hans. Síðann sender hann epter sueínínum og fær hann í hendur Skopta karkk, 30 þræl sínum; fer hann og sker sueínínn á hals, sem Hacon 149 iarll mæltí fríer.

Epter þat fer Hacon iarll aptur til skipa sínn, og seger iarllínum suo hugur um, at honum mun uel ganga bardagínn; og eggíar hann nu míoð lídítt til oruztu, enn 35 flestír uoru þess eckí fusír. Enn með eggíann íarls, —

¹ Sá. ² Í marginalen. ³ e under raden.

og hann seigizt heitit hafa til sigurs þeim, — þá giora þeir, sem hann [61 b] bad, og biugguz¹ þeir til at-lögu i annat sinn, sem þeim þótti uænst. Nu hafði nokkur huilld ordit at bardaganum, meðann þeir Hacon hófdu burtu uerit, og hófdu Iomsuikingar buizt uit oruztu. Hacon⁵ iarll geingur nu at skip, og leggja nu at i odru sinni, og er Hacon iarll þá i moti Siguallda.

XLV.

Nu hefzt aunnur oruzta með þeim, og geingur Hacon nu fram i trauste Þorgerdar Hórda-trollz og þeirra Irpu, systur hennar, og lidur nu at dæginn² og læger solina¹⁰ 150 miog. Þat er sagt, at uedrit tok at þyckna i nordrit, og dregur upp sky með ollu skiott, og þar með fylger iel mikit og sterkuidri ogurligt; með þessu illuidri fyllgdi² bædi elldingar og reydar-þrymer² storer. Þeir Iomsuikingar attu allir at uega i moti ielinu. Þetta uedur uar so með¹⁵ myklum undrum, at menn³ af lidi þeirra Iomsuikinga hófdu farit af⁴ klædum um dæginn² firer hita saker, so at þeir hófdu engi önnur klædi enn her-klædi; enn uedrit giordizt nu nokkuru odru-uis, enn adur hafði uerit, og tekur þeim nu at⁵ kolna, er i gegn hófdu uedrinu. Sneri nu miog²⁰ mann-fallinu i lid Iomsuikinga, firer þui at þetta id mikla uedur giordi mikit traust til fram-gaungu Haconi iarlli og hans lidi; enn Iomsuikingar fa mikinn skada. Uar þeim eigi hægt uornn uit at koma, þuiat þeir sau oglot, huat firer uar, er þessu hagli bardi framann at þá, þat²⁵ er likara uar hordu griote enn iele; bar og miog sterkuidrit uopninn firer þeim, huort er þeir skutu eda hiuggu, so at marger mattu traudliga uega i mot þessu illuidri; enn þo uorduzt Iomsuikingar all-dreingiliga og af mikille hreyste, og uar þessi hrid nu all-hordd.

30

¹ Af skrifvaren ändradt från biorguzt ² Så. ³ Skrifvaren har möjl. öfverhoppat något; jfr Inledningen. ⁴ Under raden. ⁵ Öfver raden.

Þat er sagt, at Hauardur hogguandi, er uar med Bua digra, sier fyst trollkonuna ogurliga med æ-sionu illri Þorgerdar Hórda-brudar i lidi Haconar iarls, og ¹⁵¹ marger adrer sia þetta, þott eigi sie ofresker; og þa er ⁵ nockut linar ielinu, sia þeir, at oruar fliuga af huerium fingri þessa fianda, og uard æ-uallt madur firer hueri aur, so at bana feck af. Fellu þa marger menn af lide Iomsuikinga af þessum fianda-galldri, og seigia þeir Siguallda og odrum sinum felaugum. Sigualldi mællti þa: ¹⁰ "Ecki þicki mier olikligt, at uier eigum ¹ eigi uit menn eina at beriazt i dag, helldur uit ina mestu fiandur, og mun þat þickia meiri raun at ganga i mot trollum; enn þo er nu naud-syn, at menn halldizt uit sem bezt."

Þat er sagt fra Haconi iarlli, þa er hann finnur, at ¹⁵ ielit minnar, at hann kallar þa enn fast æ Þorgerdi Hóllda-troll og hennar systur Irpu, og bidur þær duga epter ollu sinu megne og seger, huersu mikit hann hefer til unnit; og þa rauckur enn at audru ieli i audru sinni, og er nu enn meira og hardara, ef þat mætti uera, enn fyr; ²⁰ og ecki uedur hefer meira og uera uerit, þat er menn hafi til frett. Og i þessu uedri onduerdu sier Hauardur hógguandi og marger adrer .íj. trollkonur standa [62 a] i lyptingu æ skipi Haconar iarls, og fliuga auruar af huerium fingri þeirra i lid Iomsuikinga, og uard huer ²⁵ aurin mannz bani. Firer þessum diofuls-krapti og galldre ¹⁵² [fell fiolde lids ² af Iomsuikingum og marger, þeir er adur hofdu bariz med mikille hreyste. Þat er sagt, at þeir Hacon iarll giordu hardar at-laugur og borduzt nu diarfliga. Nu er þess getit, at Hacon iarll bardizt so diarfliga, ³⁰ at um sider steipte hann af sier bryniunne firer [saker hita ³ og erfidis; so seiger Tindur:

Vadar | gíms sem giordí
bíog tímum jmu herda

¹ ei- i marginalen. ² [fiolde lids fell hds. ³ [hita saker med omflyttningstecken hds.

gnyr ox fiolnis fyða
 fagurlig sæng jarlle |
 þarf hring fíoen hanga
 hím seikur nidur um merke
 bynníu ¹ ruddz id mazar | rode
 raftar uardar kafta

5

Og enn kuad hann:

Gat óhræðin ædra
 odd galldurs | enn Síqualldi
 vítt fauck næte ² níotar
 vídur nam bua kuantí
 adur | mot róduls mattu
 magrendur grimnís vagna
 faung at fuerda þingi
 faula þrenskum jarllí

10

15

Og enn kuad hann:

Dreif at uidris uedri
 vargi grim | áá margann
 verd aud kundu uirdri
 vagll agls tímís hagllí
 þars j svndur | áá sandí
 soila bligs firer jarlli
 þess hafa segger seffi
 seik hring ofinn merkí

153

20

Þa hruduzt af Ioms-uikingum halfur þride togur ²⁵
 skipa; og þat seger Tindur Hallkels-son i flokki þeim,
 er hann orti um Ioms-uikinga, og heyrer so þar til, at
 hann uar þar sialfur:

Vann at níunda finne
 uerd biodí hugíns ferda

30

¹ Bör möjligen föras till föregående versraden, ty äfven efter ordet står punkt, som i visorna eljest brukas blott vid förkortning och vid slutet af hvarje versrad. ² Otydligt, dock knappast nære

5 beít folgagar fueíta |
 fuerd eggía spor leggí
 at híor meidar herde¹
 hætting uar þat mætti
 leidar | langa fkeída
 lids halfann tog þridia

Og enn kuad hann:

10 Forrad jarllenn | ááa
 hendur hermau^um kendi
 gýndla² doms at glaumí
 geírs | tíra² fòr meíre
 undz þa er h³aud enn haudri
 hialldur æfi eg þat | giolldum
 nunnar fus áá mæti
 15 mordur uikínga fkeídar

154

Og enn kuad hann:

20 Giorduzt góndla² borða²
 glaumur óx þar at er naumu
 audi grims | at eydíz
 oll lönd dana b³andí
 kent hefer hægur at höggua
 hræ|ber bírtíngum lenar
 vedz eggí undum uiggjar
 veggurf³ nídz um þat⁴ fkeggí

25 Og enn kuad hann:

30 Saddí jarll þars odda
 of þing samann geingu
 van hugda valt hungri
 hranna | byrgís nafní
 mord fkyaz ward monnum
 míftar gott til uísta

¹ Mycket otydligt (h¹der?), endast h och 2 säkra. ² or öfver raden. ³ Tecknet ² otydligt. ⁴ þess?

heí|díns domf at hada
öldd uann ¹ mæka: ² fídu.

Og enn kuad hann:

Þat uíll öldd medann allder
yngs kuediu menn byggía
gnogt þess er gog|lum ueittí
glaum haconar æfi
þui hyckbitum beíta
baund at uílldu | landi
hyck læ eíde lyda
lætur hueríum gramn betri

5

10

155

hæud enn hroptur | um nadí ³
híaldur fkyá ualnym
þar uar líndz firer landí
leid angur dana | fkeíðar

15

Þessi hrid uar nu hardla ⁴ ogurlig af at-sokn ⁵ dioflanna med þui illa uedre, er þar fylgde, og af at-gange lidsens, en uidur-takan uar og all-hord af [62 b] Iomsuikingum, þui at bader þeir Bui og Uagn og aller, þeir er þeim fylgdu, borduzt og alldiarfliga med mikilli hreysti og ²⁰ agætre uðrnn.

Nu tekur Sigualldi til orða og mællti uit Bua: "Nu uil eg i burt flya, og giore so aller miner menn, firer þui at nu er eigi uit menn at beriazt, helldur uit diofla at eiga; er nu þui uerra enn fyrr, at nu eru .íj. ielinn; ²⁵ enda skal eg ecki leingur uit halldazt, og er eitt til kostar, at uer flyum eigi undann monnum; og ecki streingdum uier þess heit, at beriazt uit troll eda illþyði þui-lik."

XLVI.

Nu lætur Sigualldi hauggua teingslinn ⁶ af.skipum sinum og snyr skipinu og kalladi :a þa Bua og Uagnn, at þeir ³⁰

¹ nann? ² k otydligt. ³ uadí? ⁴ harlda hds. ⁵ För sokn är först skrifvet gangi, som öfverstrukits. ⁶ teingslinn hds.

skylddu aller flya. Og i þui er Sigualldi hafdi fra leyst¹⁵⁶
 skipa-flota sinn, þa hleypur Þorkell midlangur upp æ
 skip Bua digra ok hoggur til Bua, og ber þetta allt
 bradann at, og hoggur af honum uðrina og hókuna alla
 5 nidur i gegnum, so at þat fell [þegar nidur¹ i skipit, so at
 fuku ur honum tennurnar. Bui mællti, þa er hann feck
 hoggit: "Uaskliga er hogguitt, Þorkell! enn ecki em eg nu
 fridare enn adur, og eigi mun enne daunsku betra þickia
 at kyssa oss i Borgundar-holme, er uier komum þar."
 10 Þorkell hafdi fallit, er hann hio til Bua, er hãlt uar æ
 skipinu af blodi; Bui hoggr i moti til Þorkels, og kemur
 hõggit under uinstre hond honum og sneid hann i sundur
 i midiu med ollum herklædunum uid skip-bordinu, suo at
 sier huor fell hluturinn. Epter þat þrifur Bui kystur .íj.
 15 fullar af gulli, er hann atti, og kallar: "Firer bord allir
 Bua þegnar!" Epter þat hliop Bui ut af saxinu æ sioinn
 og þegar æ kaf med kisturnar, og kemur huorki upp
 sidann, so at [menn sæi²; og er þat mal manna, at eingi
 einn hafi meiri kappi uerit i lidi þeirra Iomsuikinga, enn
 20 Bui digri; hafdi hann og so margann mann drepit i
 bardaganum, at þat kunni einginn madur at telia. So
 seiger Tindur:

25 Þa er firer bord á báða
 j brudar fang at ganga
 uedur magnanda uidris
 uird|endur bua kendu
 mikin gíordí her hiorua
 hlíomur bui funnann
 bauga³ fkerdur | at breídu
 30 balldur hakonar ualldi

157

undur er þrytt ef þrindí
 þann kendi ual er | sender

¹ [nidur þegar med omflyttningstecken hds. ² [sæi menn med omflyttningstecken hds. ³ ga sammanskrifna.

gulli safnadar gumna ¹
godinnar hæum fjarre

So heiter fio(r)durinn.

Nu falla marger menn Bua, enn sumer hlaupa firer
bord, og hafdi huer þeirra adur marga menn fellda. Sig- ⁵
ualldi med sinum monnum dregz nu fra skipa-flotenum
og kalladi æ Uagnn og bad þa flya skylldu. Uagnn
suarar og mællti: "Þui flyr þu, hinn illi nidingr! uit litenn
ordstir? Selur þu os med skemd þeirri, er þu munt heim
hafa og uid lifa allann þinn alldur." Þat er sagt, at ¹⁰
¹⁵⁸ Siguallda hafdi ² kallt ordit i ielinu, og uill hann lata
örnna sier, og sezt hann til æra og rær; enn hann setur
annann mann til stiornar æ skipinu. Uagn skytur þa
spioti epter honum, og kemur þat i milli herda þeim, er
styrði, og feck sa þegar bana, af þui at Uagn hugdi þat ¹⁵
Siguallda. Þa kuat Uagn uisu:

Sígualldi ³ hefer so fetta
fíalfa [63a] off und kylfu
og fa hrodígur flydí
for heím til danmerku
hygzt | j fadm at falla
flíott nu konu fíní
enn firer bordit breida
buí | geck med hugreíde

20

Þorkell hinn hafi for þegar, er Sigualldi, broder hans, ²⁵
hafdi fra snuit skipi sinu; og þar epter for Sigurdur kapa,
broder Bua, þuiat Bui uar þa firer bord geinginn, og uar
ecki hans at bida; og þickizt huor-tueggi þeirra Þorkels
og Sigurdar hafa entt heit-streinging sina; og fara þeir
Sigualldi allir samt sudur til Danmerkur, og hofdu þeir ³⁰
.xxx. skipa; en þeir, er epter uoru og eigi uildu flya,
hlaupa æ skeidina Uagns og ueriaz þar allir samt.

¹ gūna ² d öfver raden. ³ Härefter ⁴ bokstäfver (huor?)
öfverstrukna.

XLVII.

Epter þat er þeir Sigualldi hofdu burt fluit, enn Bui¹⁵⁹ uar firer bord geinginn, þa snyr Hacon iarll med ollu lidinu at þar, er Uagn er; enn þeir Uagn og hans menn snuazt nu uel uit, firer þui at hrauster dreingir uoru
 5 innannbordz, enn skipit uar mickit og all-bord-hatt, og uar gott uigi, enn morg smaskip hofdu næst lagt skeidini. Þa kallar Hacon iarll æ menn sina og [bad þa¹, at þeir skyldu fra leggja sma-skipunum, enn leggja at stærri skip og þau, er æ stíorn-borda uæri, og so giordu þeir; leggja
 10 þeir þa ollum hinum sterkum skipunum at skeidini Uagns um-huerfis, so sem þeir mega flestum uit koma; enn þar ut i fra kringdi um utann allur herinn, so at bædi mattu þeir skiota æ skeidina oruum og spiotum, palstofum og flette-skeptum. Enn [þeir hiner² æ-gætu kappar, Uagn
 15 og hans menn, beriaz so snarpliga af mikilli hreyste og hard-feingi, at þeir drapu alla þa menn, er til leitudu at hlaupa upp æ skeidina, og nadu þar aunguer upp-gongu. Þessi oruzta uar nu all-hord af æ-kafri³ at-sokn hersins, enn þo mest af uorn dreingiligri, er Uagn ueitti og aller
 20 hans menn. Þeir borduzt, þar til er myrt uar af natt,¹⁶⁰ og fa þeir eigi unnit skeidina Uagns. Þetta kuelld kuat Uigfus Uiga-Glaums-son, þa er menn sottu at skeidinni Uagns Aka-sonar:

25 Varda: hægt þar er hurde:
 híð: | klofnar fa eg hroinna⁴
 hatt fong híorua geítis
 hers til vagns at legía |
 þar gengum uier þiönguar
 þunn ife baud grimnar
 30 ftraung uar danzkra dreíngia
 daurv⁵ flaug til knarrar

¹ [þa bad med omflyttningstecken hds. ² [hiner þeir med omflyttningstecken hds. ³ af kafri hds. ⁴ Det första 2 under, or öfver raden. ⁵ v under raden.

Og þá letta þeir bardaganum, og stannda þá eigi miog marger menn upp æ skeidinni Uagns.

XLVIII.

Nu lætur Hacon iarll taka reidann allann fra skeidinni; og er þetta uar giort, roa þeir Hacon iarll og hans menn til landz, firer þui at þá matti eigi kanna skipinn firer^s natt-myrkri, huat lif-uænt uæri af monnum. Skiota þeir nu yfer sig tiolldum æ landi og þickiaz nu eiga sigri at hrosa. Hacon iarll let þá taka haglit og let uega [63 b] þat, og stod haglit huertt eyri, og þotti Haconi iarlli mikils um uertt um matt þeirra systra. Sidann binnda¹⁰ þeir sar manna, og uoru þeir nær ðnguer, at eigi uæri sarer. Þeir uaka nu um nottina, Hacon iarll og Gudbrandur, frændi hans, ur Daulum.

¹⁶¹ Nu er at [seigia fra¹ Uagni Aka-syne og Birne hinum brézka, at þeir tala med sier, huat þeir skylldu¹⁵ rads taka. Uagn mællti og sagdi þat annat-huort at uera þar æ skipinu, til þess er dagur kemur, "og ueriaz, medann uier megum; hinn er annar, at fara inn til landz og giora slikt illt æ monnum Haconar, sem uier megum." Og þetta rad hafa þeir, at þeir taka siglu-tred og rana²⁰ og flytiaz þar med, og eru samann .lxxx. manna. Þeir uilldu leita til landz, og komazt þeir i sker eitt, og þottuzt þeir uera komner æ megin-land; og uoru þá marger miog farner, og letu þar lif² sitt .x. menn bædi af kulda og sarum, enn .lxx. lifdu epter, og uoru þeir þo²⁵ marger þrekader miog af sarum, og þo mest af kulda. Uerdur þá ecki komizt leingra at sinne.

XLIX.

Nu er sagt, at þegar er Bui uar firer bord geinginn, og þeir Sigualldi uoru burt flyder, þá letti af ielinu og

¹ [fra seigia med omflyttningstecken hds. ² Felaktigt upprepat i hds.

so elldingum og reidar-þrumum, og er þá epter gott uedur og kyrt og heid-skirtt og þó kallt miog. Uoru¹⁶² þeir Uagnn i skerinu og menn hans, þar til er dagur uar, og liost uar ordit.

5 Um nottina adur heyra menn, at streingur gellur, og flygur aur af skipi þui, er Bui hafdi att, og kemur under hönd Gudbrandi ur Daulum, frænda¹ Haconar iarls, og fellur hann þegar daudur nidur; og þotte iarlli þetta inn mesti mann-skadi og morgum óðrum um slikann dreing,
10 sem Gudbrandur uar. Og nu bua þeir um lik hans, sem sidur uar til.

Þess er getit, at Eirikur geck ut um nottina og sa, at madur einn stendur hia tialldz-dyrnum; og er Eirikur leit þenna mann, þá spyr hann, huer þessi madur uæri,
15 er hier stendur, "eda þui ertu so faulur sem daudur madur?" Enn þetta uar Þorleifur skuma, islenskur madur. "Þat kann eg at sia," sagdi Eirikur, "at þu ert at bana komenn, eda huad er þier?" Þorleifur seger: "Ei ueit eg, nema blodrefellinn Uagns Aka-sonar hefdi komit uit
20 mig litt i gær, er eg laust hann klumbu-hoggit." Eirikur mællti: "Illa hefer þá fader þinn halldit ut æ Islandi, ef þu skallt nu deyia, so roskur dreingur." Þetta heyrer¹⁶³ Einar skala-glam, og uard honum uisa æ munne:

25 Þat kuad járll at væri
brenuígs firer haf funnann
þa er á seíma særí
far|ellda spór vöru
aulldungís hefer illa
eybaugs ef þu skallt deyia |
30 víft hyggívm þat uíggíar
valldur þinn fader halldít

Epter þat fell Þorleifur og uar þegar daudur. Þat er og sagt, at marger menn adrer letu lif sitt af sarum um nottina, enn sumer sidar, af lide Haconar iarls.

¹ frænda *hds.*

L.

Um morgunninn, þegar liost var orðit, fara menn iarls at kanna skipinn. Þeir koma æ þat skip, er Bui hafði att; þeim þotte sa illz uerdur, er skotit hafði. Þeir finna þar [61a] einn mann lifanda, enn eigi fleire; enn þat var Hauardur hauguandi, er uerit hafði madur Bua; hann s var þó sar miog, so at af honum voru bader fæturner firer ofann kne. Þeir Sueinn Haconar-son og Þorkell leira ganga þangat at; þá spyr Hauardur Suein, "huort nockut kæmi sending af skipinu æ land til yduar i nott?"

164 Þeir suara: "Kom sending at uisu, eda huort hefer þu 10 ualldit þeirri sendingu?" — "Ecki er þess at dylia," (seger hann,) "at eg senda ydur skeytit, eda uard nockur firer þui eda mein at?" Þeir sögdu, at bana feck sa, er firer uard. "Huer uard firer?" seiger hann. "Gudbrandur huiti," seigia þeir. "Ia," sagði Hauardur, "þess uard nu eigi audit, 15 sem eg uillda hellzt, þuiat iarlli hafda eg ætlat skotit; enn uel skal nu yfer lata, er firer uard nockur, sa er ydur þotte skadi i uera." "Ecki er at lita æ þat," seger Þorkell leira, "og drepe þenna mann sem skiotazt." Og sidann höggur Þorkell til hans, og marger adrer hlaupa 20 þá til og saxa hann, þar til er hann var daudur. Og nu fara þeir til landz, er þeir hafa þetta giort, og saugdu Haconi iarlli, huern þeir hefði drepit; og þat sögduzt þeir hafa heyrt æ ordlagi hans, at hann mundi eigi hafa skortt hardfeinge.

25

LI.

Nu sia þeir, hvar miog marger menn samann eru i skerinu, og bidur Hacon iarll at fara epter þeim og færa 165 honum giorualla, og lezt hann uilia lata rada firer liflati þeirra. Þeir fara nu, þar til er þeir koma at skerinu; enn þat var bædi, at faer menn voru færer til at ueria sig 30 firer kulda saker og þess med, er sarer voru, enda uorduzt og aunguer. Nu var Uagnn handtekinn gior og aller

hans menn af iarlls-monnum, og uoru þeir flutter til landz og æ fund Haconar iarls. Iarllinn lætur nu leida Uagnn og alla hans menn upp æ land, og uoru reknar hendur þeirra æ bak aptur, og bundinn huer þeirra hia ódrum
 5 og i einum streing opyrmsamliga; enn Skopti¹ karkur og adrer þrælar med honum uardueittu þa og hallda streingnum. Enn iarll og annat lid hans fara til matar, enn ætludu um daginn i ærnu tomi at hógua skyldi Iomsuikinga, þa er æ streingnum uoru. Enn adur þeir
 10 iarll foru til dryckiu, uoru at landi flutt skip þeirra Iomsuikinga og so fiar-hluter; uar þat fe til² skiptis borit, og skipti Hacon iarll og lid hans ollu þessu fe med sier og so uopnum þeirra, og þick(i)azt þa hafa feingit mikit fe, med storum sigri unnit, hafa höndlat nu Iomsuikinga, enn
 15 fioldi uar drepinn, enn aller adrer æ burt flyder. Enn er þeir iarll uoru metter, þa ganga þeir ut ur budum sinum og fara þangat til, er þeir Iomsuikingar satu i streingnum; og er Þorkell leira til ætladur at haugua þa¹⁶⁶ alla. Þeir hafa adur ord uit þa Iomsuikinga, og uilia
 20 þeir uita adur, huort Iomsuikingar eru so hrauster menn, sem fra hefer uerit sagt.

LII.

Nu er þat sagt, at þar eru leyster menn ur streingnum; þeir uoru miog sarer. Þat vinna þrælarnir uit, at þeir snara uondu i har þeim, er til hogs uoru [64 b] leiddur.
 25 Þa uoru þesser menn .ííj. fyrst hógner, er sarer uoru, og hoggur Þorkell leira hofud af þeim öllum; sidann mælti hann til felaga sinna: "Huort hefer mier nockut brugdit uit þetta? þui at þat er mællt, ef madur hoggur þria menn i samt af lífi, at flestum mune bregda uit æ nockurnn
 30 hatt." Hacon iarll suarar: "Ecki siaum uær þier hafa brug(d)it, enn þo synizt oss þier allmiog hafa brugdit."

Nu er leiddur hinn .ííj. madur ur streingnum miog sár, og uar snuen uóundur i har honum. Þorkell spyr

¹ Skapti *hds.* ² t^t *hds.*

nu, huer(n) uæg hann hygdi til dauda; hann suarar: "Þat mun mærlig uerda sem mínum födur, at eg mun deyja." Þorkell höggur þenna mann, og lauk so hans æfi.

Þá var leiddur hinn .v. maður til högs ur streingnum. Þorkell spyr, huerninn hann hygdi til dauda sins; hann s⁵ seger: "Eigi man eg glögt lög uor lomsuikinga, ef ek 167 mæli nokkut ædru, eða eg kúdi út bana mínum, þú at eit sinn skal huer maður deyja." Þorkell hio nu þenna mann, og lét hann so líf sitt.

Nú mælti Hákon jarll, at Þorkell skyldi spyrja huern 10 mann, áður drepenn væri, huern uæg huerum brygdi út dauda sinn; og þícker þeim þá eigi aukit frá hraust-leik þeirra, ef þeir mæla ecki ædru-ord, þar sem þeir sja firer dauda sinn; enn í öðru lagi þótte þeim mikit gamann at heyra ord þeirra, huat sem upp kæmi, at þeir hrædizt 15 bana sinn eða eigi.

LIII.

Þá var leiddur ur streingnum hinn .vi. maður, og snúinn uðundur í har honum. Þorkell spyr þá: "Huerninn hyggur þú til at deyja?" Hann suarar: "Gott hygg eg til þess, og þícke mærlig gott at deyja út goðan orðstír; enn þíer 20 mun skaum at lífi þínu, firer þú at þú munt út klæki ein lífa, meðan þú lífer." Eigi hugnadizt Þorkeli ord þessa manns, og létur hann skamt at bida, og höggur hann þenna mann bana-hogg og uildi eigi leingur bida tals hans.

25

Epter þetta var leystur ur streingnum enn .viij. maður og leiddur til högs. Þorkell spyr, huersu hann hygdi til daudans. "Eg hygg allgott til at deyja," seger hann, "og þícki mærlig nú munu vel til bera; enn þat uillda eg, at þú 168 hiugger sem skiotaz af míer höfúdi, þúat þat höfum 30 uier rætt, lomsuikingar, huort maðurinn mundi uita, ef sem skiotazt væri af honum höguit höfúdi. Enn eg helld hie æ tygil-knifi, og skal þat til marks vera, at eg mun vísa fram at þíer knífinum, ef eg ueit nokkut

fra mier, ella mun hann falla ur hendi mier; enda lattu þetta eigi at skorta, attu högg sem skiotast af mier hofudit, so at þetta megí reynt uerda firer þa sauk, og haf þetta til merkis." Nu höggur Þorkell þenna mann ¹,
5 so at þegar fauk hófudit af bukinum; og er þat fra sagt, at þegar fell knifurenn ur hendi honum, sem uon uar at.

Sidann uar leystur enn .vííj. madur ur streingnum. Þorkell spyr þenna mann, hue gott hann hygdi til daudans; hann suarar: "Allgott hygg eg til bana mins," seger hann.
10 Þa uar snaradur uðndur i har hans, og er so uar giort, mællti hann: "Hrut, hrut!" sagdi hann. Þorkell spyr: "Þui uerdur þier þetta æ munue?" Hann suarar: "Þui at þier munut eigi hafa of skipat til æanna þeirra i giær, er þier nefndut, iarlsmennerner, þa er þier fengut sarinn."
15 Þa geingur Eirikur at og mællti: "Uilltu grid, godur dreingur?" Hann seger: "Rædur þu þui, eda huer bydur?" — "Sa bydur, er uald [63a] hefer til," seger Eirikur, "Eirikur iarls-son," seger hann. "Uil eg þa grid," seger hinn. Eirikur tok þenna mann til sin og seger hann uera ¹⁶⁹
20 mundu godan dreing.

LIV.

Nu er leystur ur streingnum enn .íx. madur og leiddur til högs. Þorkell spyr: "Huat er sannast i þui, huersu þu hyggur til at lata lift?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann; "enn þat uil eg, attu ueiter mier, at
25 eg se eigi so til hogs leiddur, sem saudur; uil eg sitia firer kyrr, enn þu högguer framann i andlit mier, og hygg at uandliga, huort eg blundskaka eda blauskra egnockut uit, þuiat uier Iomsuikingar hofum þar optt um rætt, at uier skyllddum ecki bregda oss uit þat." Þorkell
30 ueitte honum þat og geingur at honum framann, — og sat hann firer, — og höggur i andlit honum; og sau menn hann ecki blauskra, og bra hann sier æ aunguann ueg uit,

¹ Öfver raden.

nema þa er daudi for æ augu honum, sem opt kann uerda, þa er madur andazt.

Þa er leystur ur streingnum hinn .x. madur. Þorkell spyr enn þenna mann, huersu hann hygdi til dauda; hann sagðiz gott til hyggia og mælti sidan: 5

"Giorda eg iarlli
æ¹ at uori,
þat uar mier þa titt,
enn þetta nu,"

og hlo uit; hogg nu, hogg nu i stad!" Eirikur mælti 10
til hans: "Uilltu grid, godur dreingur?" — "Ja! herra,"
170 seger hann. Eirikur tok þa þenna mann i flokk til sin.

Þa uar leiddur inn .xí. madur ur streingnum, og spyr Þorkell, huersu hann hygdi til at lata lifit. Hann segizt gott til hyggia; "en þat uil eg, attu gefur mier 15
tomstund til at ausa bat minn." Þesse madur uar uænn at æ-liti og mikill uexti; og er hann hafdi þat giort, þa mælti hann, og hafdi eigi kipt upp um sig lin-brokunum, og hellt hann æ lags-manne sinum: "Þat er þo satt at segia, at margt uerdur æ annann ueg, enn madur hefur 20
ætlat; þui at þat hafda eg hugat, at þesse minn lags-madur skyldi nær koma Þöru Skaga-dottur, konu iarls, og uilldi² hun hann hafa og reyna og i reckiu hafa," og hrister hann uit; sidann kipper hann upp um sig lin-brokunum. Þa mælti Hacon iarll: "Drepit þenna mann 25
sem skiotaz, þuiat leinge hefer hann illt hugat, ef hann mætti þui fram koma." Þorkell höggur nu hofud af þessum manne, og lauk so hans æfi.

LV.

Þa uar leystur enn .xíj. madur ur streingnum; þesse madur uar fullkomliga fridur og ungur at sia; hann 30
hafdi mikit har og gult sem silki, og lagu lockarner æ

¹ Så; riktigare væl aur (jfr *Fagrskinna* 51²⁵). ² uilldu hds.

herdum honum nidre. Þorkell spyr, huersu hann hygdi til dauda; hann sagdizt gott til hugsa, "og hefi eg lifat allt hid frægsta, og þeir hafa nu latit lifit firer skómmo,¹⁷¹ [er mier þicker ecki betra at lifa enn deyia, og eiga eigi 5 meira kosti, enn nu æ eg¹. Enn þó uil eg, attu ueiter mier þat, at eigi leidi þrælar mig til hogs, og eigi se þat uerri dreingur enn þu, — enda er litit firer þui, at sa mun auduelldliga fast, — og halldi hann hari minu og hnycki hofdinu af bolnum, so at eigi uerdi blodugt harit, þuiat 10 eg hefi leingi uandlatur uerit um þat; enn þu hogg sem skiotaz af mier hofudit." Þat er sagt, at eirn hirdmadur iarls uerdur til þess at leida þenna inn unga mann til hogs og þickizt eigi þurfa at snua uðnd i har hans, og tekur hann i harit og ufur þui um hendur sier, og 15 helldur honum so under höggit; en Þorkell reider [65 b] at suerdt hartt og ætlar at ueita þessum manni skada. Þessi ungi mann kippizt uit skiott, er hann heyrer huinninn af högginu, og uizt hann undann, enn hnycker hirdmannenum under höggit, þeim er æ hieilt harinu, og 20 hoggur Þorkell af honum badar hendurnar i ólbogonum. Þessi² hinn ungi madur stendur upp og hrister hofudit og bregdur æ gamann og mællti: "Huer æ sueina hendur i hari mier?" seiger hann, "og halldi þier leingi æ ryskingunum, iarls-mennirner." Hácon iarll mællti þa³: "Þetta 25 eru storar ofarer," seger hann, "og taki þenna mann sem skiotazt og drepit, og hefer hann þó mycklum slysum æ¹⁷² oss komit; og þat uil eg," seger iarll, "at nu se aller sem skiotazt drepner, þeir er epter lifa; og eru þeir menn myklu hardfeingri og uerri uidur-eignar, enn uier 30 faum uit þeim sed, og er eigi of sagt fra þessum monnum, bædi garpskap þeirra og hreysti." Eirikur tók þa til orða og mællti: "Uita uilium uier, fader! huerier mennirner eru, adur enn þeir se drepner. — Huersu heiter þu, enn ungi madur," seger Eirikur. "Sueinn heite eg," seger 35 hann. Eirikur spyr: "Huers son ertu, eda huert er kyn

¹ [Oredigt; jfr Flat. I, 199. ² sia till. hds. ³ æ under raden.

pitt?" Sueinn seger: "Bui het fader minn og uar Ueseta son ur Borgundar-holme, og em eg danzkur at ætt." Eirikur seger: "Meire uon er, at eigi se logit til fadernis þins; eda uilltu þiggja grid?" Sueinn seger: "Huer mun annar uænne?" Eirikur seger: "Huersu gamall madur ertu?" Sueinn seger: "Sia er mier enn .xviiij. uetur, ef eg life þennann allann." Eirikur seger: "Enn þu skalt lifa, ef eg ma rada;" og tekur Suein nu i frid og lætur hann fara i sueit sinna manna.

Þa mællti Þorkell leira: "Skulu þesser menn aller 10 grid hafa, er frændur uora og uine hafa drepit firer augum os? ecki nyt giorum uier at þui hier." Þa mællti Eirikur: "Uisser þu þat eigi fyr enn nu, at eg er rikare 173 enn þu?" Þa mællti Hacon iarll: "Huar til ætllar þu um grid uit þessa menn, Eirikur! ef þu lætur þenna mann 15 undann ganga, er os hefer slíka sköm giort og uier hofum uest af hlotit; enn eigi mun eg beriazt uit þig til mannz þessa, og muntu uerda at rada at sinne." Nu mællti Hacon iarll uit Þorkel leiru, at hann skyldi skiott hoggua mennina, "enn (eigi fyr enn) ¹ eg hefi adur haft ord uit 20 þa, þuiat eg uil uita, huerer þeir se, er epter lifa."

LVI.

A þesse stundu er leystur ur streingnum enn .xiiij. madur, og hefer streingurinn brugdizt um fot honum, so at hann ² uar fasturnockut. Þesse madur uar ungur og allmikill uexti og allra manna uænstur og af-burðar-fræknligur. 25 Þorkell spyr þenna mann: "Huernn ueg hyggur þu til at deyia?" — "Gott hygg eg til at deyia," seger hann, "ef eg gæti adur efnt heit-streinging mina." Þa mællti Eirikur: "Huert er nafnn þitt?" Uagn suarar: "Uagn heiti eg at nafnni, og em eg Aka son, Palnatoka sonar." — "Huers 30 streingder þu heit, Uagn?" seger Eirikur. "Þess streingda

¹ *Insatt med ledning af AM. 291, 4:to och Flat.* ² *Öfver raden.*

eg heit," seger Uagn, "ef eg kæma i Noreg, at eg skyllða koma i reckiu Ingebia(r)gar, dottur Þorkels leiru, an hans uilia og rads og allra hennar frændæ, enn drepa Þorkel sialfann; og picke mier þat hellzt at, ef eg læt fyrre
 5 lifit, enn eg hefi þui fram komit." — "Ek skal at þui¹⁷⁴ giora," [66a] seger Þorkell, "at þu skallt alldre þui fram koma, er þu hefer heitstreingt þar um," og for æsiliga at honum framann og hoggur tueim höndum til Uagns, og uill hann drepa hann. Uagn hleypur i streingin og feller
 10 sig fram firer fætur Þorkeli, enn blodugt uar allt firer streingnum og uar miog halt, enn Þorkell höggur yfer Uagn fram, og kemur suerdit æ streinginn og bitur i sundur, og uard þa Uagn laus. Þorkell steyptizt uit hoggit, er hann miste mannzins, og fellur hann, og hrytur
 15 suerdit ur hendi honum; enn Uagn liggur eigi leingi fra þui, er hann uar laus ordin, sprettur upp skiott og gripur suerdit, þat er Þorkell hafði haft. Þa hefur Uagn upp suerdit og reider ad hartt med myklu afli og hoggur Þorkel leiru um þuerar herdarnar og sneid hann so¹ i
 20 sundur i .íj. hluti, og nam suerdit stadar i iordunne, og lætur Þorkell leira so lif sitt. Þa mælti Uagn: "Nu hefi² eg efnt halfa heitstreinging mina og hefnt nockurra minna manna³, og er nu þegar betra at deyia enn adur." Þa mælti Hacon iarll: "Lati þier penna mann eigi leinge
 25 leika lausan uit, og takit hann og drepit sem skiotazt, firer þui at hann hefer oss mikin mannskada giort." Þa suarar Eirikur: "Eigi skal hann fyr drepenn enn eg i¹⁷⁵ þessu sinne, og uil eg hann undann þiggia, og skal eigi drepa so æ-gætann hofdingia, sem Uagn er." Þa mælti
 30 Hacon iarll: "Eigi þurfum uær nu til at hlutazt, þuiat einn uilltu nu rada, frændi!" seger iarll. Þa seger Eirikur: "Uagn er madur æ-gætur, og mun uarlla finnazt hans iafnningi; en þessa uar Þorkeli uðn, sem nu hlaut hann; og spa er spaks geta, og sattu sialfur æ honum feigdina

¹ Öfver raden. ² Härefter ef utplånadt. ³ I marginalen.

i dag þegar." Nu tekur hann Uagn i sveit með sier, og er honum nu út öngu hætt.

Þá mælti Uagn: "Ecki uil ek þiggja líf at þér, Eiríkur! nema þeim öllum se grid gefinn minum monnum, er epter lífa, eða ella munu uier aller eina fór fara." ⁵ Eiríkur svarar: "Eg uil enn ord hafa út þá menn, er epter eru; enn þó tek eg ¹ ecki firer þat, er þu bídur." Eiríkur geingur þar at, er sat Björn enn brezke; Eiríkur spyr hann at nafni. "Björn heiti eg," seger hann. Eiríkur mælti: "Ertu sa Björn, er bezt sotti epter manni þínum ¹⁰ i holl Sueins kongs?" — "Eigi ueit eg þat," seger Björn, "huort eg sotta bezt epter honum, enn burt kom ek þadan mannum." — "Huat skyldadi þig til þessarar ferdar, gamlann mann og skóllottann og huitann sem hnioskara ²?" ^{17c} Og er þat sannast at segja, at öll stra uilia os stanga ¹⁵ Nordmennina; eða uilltu þiggja grid at mör — þótt þér se eigi ueglegt at lífa — þúat mör þícker eigi ueganda at þér, so gömlum manne?" Björn svarar: "Þiggja uil eg líf, ef fostre minn Uagn þiggur líf." — "Hann skal þiggja líf," (seger Eiríkur,) "ef eg má rada; enn eg skal ²⁰ rada." Þá geingur Eiríkur firer fóður sinn og seger, at hann uill, at aller lomsuikingar þiggi grid, þeir er þá eru æ lífi; og þá seger Hácon iarll, at so skal uera, sem Eiríkur uill.

LVII.

Nu þiggur Uagn grid og líf með öllum sínum monnum, og uoru þá grid sett i millum Háconar iarls og loms- ²⁵ uikinga, og þeim ueittar trygðer. Nu er so sagt, at Hácon iarll skipar so til, at Björn enn brezke skal fara til þess, er att hafði Hallsteinn kerlinga-bane. Þat er sagt, at .xj. lendar [66 b] menn höfðu fallit i bardaga þessum af Háconi iarlli; enn .íj. uoru drepner epter ³⁰ bardagann: Gudbrandur huite og Þorkell leira.

¹ Under raden. ² Så; hnio- f. nio- f. mð (= má-)? Jfr AM. 291, 4:to maskara (= máskára); pappershandskrifternas rätta till 'snioskara'

Þat er sagt, at Uagn fer med Eirike iarls-syne i 177
 Uik austur og duelzt med honum um hrid. Enn er Uagn
 kemur i Uikina, geck hann þann sama aptann i sæng
 Ingebiargar, dottur Þorkels leiru, og er Uagn þar um
 5 ueturinn; enn er uoradi, byr Uagn skip sin. Þat er sagt,
 at Eirikur gaf honum .ííj. langskip uel buenn, og skiliazt
 þeir goder uiner. Uagn lætur i haf og sigller ¹, þar til
 er hann kemur i Danmork heim æ Fion til bua sinna,
 og ried Uagn þar firer leinge sidann; hann flutti Inge-
 10 biorgu burtu ur Uikinne og feck hennar sidann. Uagn
 uar inn meste höfdingi um flesta hluti og a-gætur af-
 -burdar-madur um alla stor-mennzku; uar hann og um
 fram adra menn um alla rausn, og er margt stormenne
 fra honum komit. Uagn ried firer æ Fione, æ medann
 15 hann lifdi, og hefer einge hans iafnningi fæddur uerit i 178
 allri Danmork at öllum i-prottum og at-giorfui.

Biorn hinn brezke for heim til Bretlandz um uorit
 og ried þar firer, medann hann lifdi, og þotti mikill
 frægðar-madur og enn hraustasti. Ecki er hier fra sagt,
 20 huat Sueinn Bua-son lagdi firer sig, sidann hann kom i
 Danmork.

LVIII.

Þat er at segia fra Siguallda, þa er hann flydi ur
 bardaganum, at hann nam eigi fyr stadar, enn hann
 kom til Danmerkur, og for hann æ Sio-land til fodur-
 25 -leifdar sinnar, og uar þar firer Astridur, kona hans.
 Enn þegar hun spurdi kuomo Siguallda, bonda sins, giordi
 hun ueizlu i moti honum. Þat uar haft til skemt看ar at
 ueizlum, at þeir Sigualldi og menn hans sǫgdu fra oruztum
 æ Hiorunga-uǫgi; sagdi þat huer, er sed hafdi og heyrtr.
 30 Þess er uit getit, at Astridur, kona Siguallda, uar kat, er
 hann uar heim kominn, og lætur hun giora laug og
 mællti sidan, at Sigualldi skyldi fara at lauga sig; ”og

¹ *I marginalen.*

179 ueit eg," seger Astridur, "at so laung leid er ur Noregi og hingat, at nu mun mal at fæia sar sin, þau er þu feckt i bardaganum." Sigualldi fer nu i laugina, og pionar Astridur honum sialf, og strauk hun hann; og er hann sat i lauginni, þa mællti hun: "Att munu nockurir Iomsuikingar hafa bolottara¹ bukenn, en þu, og þiki mier þesse belgur best til felldur at hirda i hueite." Sigualldi suarar: "Þat mætti enn þa uerda minnar æfi, attu ætter eigi þessum sigri at hrosa, og hygg þu þa at þui, huort þier liki þa betur." Nu er ecki fleira sagt fra 10 uid-tali þeirra. Sigualldi ried þar firer nockura hrid; hann uar mikill höfdingi og þotti uera uitur madur og eigi þar allur, sem hann uar sienn; og er hans uida uit getid i ódrum fra-sögnnum. Son hans het Gyrdur og uar uikingur mikill. 15

Sigurdur kapa for til Danmerkur og tok uit fódur-leifd sinne epter Ueseta, fódur sinn, i Borgundar-holme, og ried hann þar firer langa æfi og þotti uera rauskur² madur; og er margt manna fra honum komit og þeim Tofu, og uoru godar samfarer þeirra. Þorkell hinn hafi 20 þotti bædi uitur madur og hardfeingur; reyndizt þat i morgum hlutum. [67 a]

LIX.

Þat segia sumer menn, at Iomsuikingar hafi barizt uit þa fedga .ííj. daga æ Hiorunga-uogi; þeir seigia med þeirre grein, at hin fyrsta dag geck þeim Iomsuikingum²⁵ myklu betur oruztann, og fiell þa fioldi af Nordmonnum enn fatt af Iomsuikingum, og so annann dag, þar til er sól uar i midiu sudri; og þa hafi þeir fedgar fluit til landz med ollu lidi sinu, og þa hafi Hacon iarll blotat, so sem fyr uar sagt; og epter þat kom ed mikla iel og 30 uedur, er fyr uar fra sagt, og þa flydi Sigualldi med sinum monnum; enn hinn .ííj. dag, þa hafi þeir fedgar

¹ Sá; möjl. skriffel f. holottara? ² Otydligt.

barizt uit Uagn Aka-son. Enn þat er sannleikur, at þesse oruzta, er Iomsuikingar borduzt æ Hiorunga-uogi, hefer mest og horduzt uerit æ Nordur-londum at allra manna sogn, þeirra er til uissu.

LX.

5 Þat er sagt, at Hacon iarll ugger nu ecki at sier; tok¹⁸⁰ hann þa at hardna miog uit lydin, bædi firer metnadar saker og fe-girnne, og ueiter margar þraungingar landz-folkinu bædi rikum og orikum, so at marger kölludu hann þa Hacon illa. Hacon iarll ried einn uetur firer Noregi,
 10 sidann hann bardizt uit Iomsuikinga æ Hiorunga-uogi. Uar hann drepenn epter þesse tidinde med þeim atburd, at Karkur, þræll hans, skar hann æ hals, og lauk so hans æfi.

Þat er sagt, at Einar skala-glam for til Islandz, og
 15 urdu þau hans æfi-lok, at hann druknadi æ Breida-firdi, og heita þar sidann Skal-eyiar, þuiat þar rak skaler hans, og flutti fyrst æ land Þordur aurfhönd¹; hafdi hann latit¹⁸¹ hægri hond sina i bardaganum; hann for ut til Islandz til födur sins, og bio Þordur i Alvidru epter födur sinn,
 20 og er² margt manna fra honum komit. Uigfus Uiga-Glums-son for og til Islandz og sagdi þar fyrstur manna þesse tidindi til Islandz. Og lykur hier nu Iomsuikinga-sögu.

Geyme Gud þann, er ritadi og sagdi, og alla þa, er
 25 hlyddu æ, utan enda! Amen.

¹ aurfhönd² hds. — *Skrifvaren har i den föregående berättelsen tydligen missförstått sitt original; jfr Flat. I, 203.* ² Under raden.

Öfversigt

af de ställen inom förlitteraturen, der de i ofvanstående text förekommande visor återfinnas.

Obs. Visorna 82⁸—20 samt 83⁸—86² här ofvan förekomma endast i AM. 510, 4:to.

(Citaten äro gjorda efter sidotal i följande upplagor: för AM. 291, 4:to: Fms. XI; för Flateyjarbók: Kristianiaupplagan I; för Cod. Holm. membr. 7, 4:to: Cederschiölds upplaga; för Fagrskinna och Heimskringla: Kristianiaupplagorna; för den större sagan om Olof Trygvesson: Fms. I.)

AM. 510.	AM. 291.	Flat.	Holm. 7.	Fagrsk.	Heimskr.	Ol. Tr. s.
69 ²³ —70 ²	—	—	—	48	155	165 ¹⁾ ²⁾
70 ⁴ —11	—	—	—	48	156	167 ¹⁾
72 ⁹ —16	127	188	—	—	—	— ³⁾
72 ²³ —30	128	188	27	—	—	— ⁴⁾
73 ³⁰ —74 ⁶	130	189	28	49	—	—
74 ¹⁰ —17	—	189	28	49	—	—
81 ³² —82 ⁶	—	—	—	—	157	173 ⁵⁾ ⁶⁾
82 ¹⁷ —24	—	—	—	—	157 ⁷⁾	173 ⁷⁾
82 ²⁹ —83 ⁶	—	—	—	—	160	183 ⁸⁾
86 ¹⁷ —24	141	194	30	—	—	—
87 ²⁴ —31	—	—	—	51	—	—
89 ²⁴ —31	144	195	31	53	—	—
94 ⁶ —9	—	—	—	51	—	—

¹ Visan finnes ej i AM. 53 fol., som här är defekt. ² Första halfstrofen förekommer äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 466). ³ Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 694), dock icke i de handskrifter, som i inledningen till Arne-Magn. upplagan benämnas "Jörundini" och "Holani". ⁴ Visan finnes äfven i Egils saga (Ed. AM. s. 696), dock icke i Codd. Holani. ⁵ AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. ⁶ Senare halfstrofen finnes äfven i Snorra Edda (Ed. AM. I, 422). ⁷ Endast senare halfstrofen. — AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa. ⁸ AM. 53 fol. (här icke defekt) utelemnar denna visa.

JÓMSVÍKINGA DRÁPA.

Joms vjkinga drapa. ¹

- 1 Avngan qvcp ec at oði oꝝvm malma ryri þo gat ec hroð:
 vm hvghþan hlíodf
 at ferþar p...ði ² : fram mꝝn ek fyrir avlldvm ygjar bio:
 vm færa þo at
- 3 einigir ytar ættgopir ³ mer ⁴ hlypi ⁵ Hendir es sem aða
 vteitan mik svtar mer
 hefir harm ahendi ha...f.vgvr ⁶ kona bvndit : þo em ek
 oð at avka ærit
 giarn at hvarv mioc em ec at mer oꝝpinn vgæfr ⁷ vm favr
- 4 vifa Dreng var
 datt vm svarra doꝝgar ⁸ vangf firir longo þvi hefir off
 vm vnga elldæið fkapi
 halldit : þo hefi ec oꝝt vm itra allfatt miapar þellv vel samir
 en vm einu ⁸
- 2 Vaꝝkat ek f.... ⁹ vnd foꝝfvm foꝝ ek alldri at gavlldrvm ¹⁰
 || avlfelio mer þy.ia
 hefka ¹¹ ec ¹² ag... ¹³ . oð ¹⁴ i geg. ¹⁵ avllvngif
 nam ec eigi ygjar feng vnd hanga þo ¹⁶ f ¹⁷

Str. 1—40 äro diplomatariskt aftryckta efter Cod. reg. Havn. 2367, 4:to, sidd. 105²⁹—107³⁶. De följande stroferna äro hemtade ur Cod. AM. 61 fol. — Siffror i marginalen hänvisa till motsvarande strof i den normaliserade texten. — I aftrycket af str. 1—40 motsvara 2 rader hvarje handskriftsrad.

¹ Öfverskriften med en mycket senare hand. ² p ej fullt säkert; framför ð skymtas öfre delen af ett y ³ Förkortningstecknet otydligt. ⁴ Mycket otydligt, i synnerhet m ⁵ Ett kors utmärker här, att något är uteglömdt; jfr not. 10. ⁶ Först tyckes hafva skrifvits harm-, som ändrats (till hand-?); af det första v synes blott öfre delen. ⁷ r ovanligt formadt; ändradt fr. n? ⁸ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad. ⁹ f....? ¹⁰ Härefter ett kors; jfr not. 5. ¹¹ Det återstående af handskriftssidan med mycket finare stil och delvis utplånadt. ¹² Jag har härefter tyckt mig skymta reid a...r (mycket osäkert). ¹³ ragn^r? ¹⁴ iord? ¹⁵ gegn^m?? ¹⁶ þa? ¹⁷ f^o? — Under raden till höger har jag tyckt mig otydligt skymta at...y.fleinstripir mer opar

Jómsvíkinga drápa.

1.

Øngan kveð'k at óði
 órum málma-rýri,
 (þó gat'k hróðr of hugðan)
 hljóðs (at ferðar prýði*);
 fram mun ek fyr öldum
 Yggjar-bjór of færa,
 þótt einigir ýtar
 ættgóðir mér hlýði.

2 [4].

Vaska'k fróðr* und forsum,
 fór'k aldregi at göldrum,
 — — — — —
 — — — — —
 öllungis nam'k eigi
 Yggjar-feng und hanga,
 — — — — —
 — — — — —

3 [2].

Hendir enn sem aðra
 óteitan mik sútar,
 mér hefr harm á hendi
 handfögr* kona bundit;
 þó em'k óð at auka
 ærit gjarn at hváru,
 mjök em'k at mér orðinn
 ógæfr of för vífa.

4 [3].

Dreng vas dátt of svarra
 (dorgar-vangs) fyr löngu
 (því hefr oss of unga
 eldreid skapi haldit);
 þó hef'k ort of ítra
 allfátt mjaðar-þellu,
 vel samir enn of eina
 ölselju mér þylja.

Noterna under den normaliserade texten innehålla dels varianter ur handskrifterna af den större sagan om Olof Tryggvesson (Fms. I—III) = O (O^a = Cod. AM. 61 fol., O^b = Cod. AM. 54 fol., O^c = Cod. AM. 53 fol., O^d = Cod. Holm. membr. 1 fol.); dels uppgift på de ställen, der de textändringar, som ej härröra från utgifvaren, första gången förekomma; dels af utgifvaren kända förslagsmeningar, som ej i texten upptagits, (hvarvid det ställe anföres, der ifrågavarande konjektur första gången finnes framställd).

* i texten påpekar, att det föreg. ordet beror på gissning eller rättelse, eller att detsamma läsning ej är säker.

+ i texten utmärker, att det föreg. ordet är upptaget ur annan handskrift än A.

1² órum] örum Fms. XI 1^a prýði Lex. poët. sid. 639] smíði Fms. XII 2^a fróðr G. Vigfusson] firri Fms. XI 3^a handfögr Fms. XII] hardla fögr Fms. XI 4^a oss um] ossu in Fms. XII

- 5¹ anat þarf at yrkia
allstöðum mun fleira :
..... greppr um snerto þat berum vpp
firir yta ohliodð sögv qv.þi
- 6 S² gv v³ sitia seima gvdð at iomi favgr rænir mic
flavmi .v. havfþ.ngia
snemma : vel samir víft at telia vinur⁴ hreyfti manna
þar er um malmþingf meidda merkiliga at yrkia
- 7 Hvervitna fra ec heyia harald bardaga stóra þeir rvdv
bitra branda bavggiarnaztir niðiar :
fia knattv þar sípan síðfomir glym iarna þotti þeim at
efla þavrf veleta arfa
- 8 Geta skal hinf hverr hvatra havfþingi var dængia fa gat
figri at hrofa sniallaztr at
gioðvollv hverr var hoti mini hreyfti maðr at flestv helldð
iherði ravnvm havklyndvm syni aka
- 9 Sigvalldi het segia snarfengra havfþingi ok reð þar firir
þegnvm þokell lipi sniollv : bvi var at
hveriom hialldri hardaðð með figvrði fragvm vagn at væri
víft ofr hvgi en mefti
- 10 Helldv dæyrgra dara danmarkar til sterkir þeim gafz
ravfn ok riki riðendð skipvm sinvm : ok avð
brotar erfi ognrackaztir dæckv þeim fra ek ymsvm avkaz
annir fedða fina

¹ Här börjar sid. 106 i A. — Hörnet af bladet är bortrifvet, så att de tre första raderna på sidan äro stympade.

² Strofens begynnelsebokstaf står här och öfver allt i det följande ett stycke ute i marginalen. — Efter S skymtas första stafven af en bokstaf (v?).

³ Så.

⁴ Skrifvet vin[∞] (enl. A:s skrifbruk icke = vinar).

5 [4].

— — — — —
 — — — — —
 annat þarf at yrkja
 allstórum mun fleira;
 — — — — —
 orti* greppr of snertu
 (þat berum upp fyr ýta)
 óhljóð (sögu-kvæði).

6 [3].

Suðr* frágu* vér* sitja
 (seima-Guðr) at Jómi
 (fögr rænir mik flaumi)
 fimm höfðingja snemma;
 vel samir víst at telja
 vinnur hreystimanna,
 þar's of málþings-meida
 merkiliga at yrkja.

7 [6].

Hvervitna frá'k heyja
 Harald bardaga stóra,
 þeir ruðu bitra branda
 böðgjarnastir niðjar;
 sjá knáttu þar síðan
 síðfornir glym járna,
 þótti þeim at efla
 þörf Véseta arfa.

8 [7].

Geta skal hins, hverr hvatra
 höfðingi vas drengja,
 sá gat sigri at hrósa
 snjallastr at gervöllu;
 hverr vas hótí minni
 hreystimaðr at flestu
 heldr í herðiraunum
 hauklyndum syni Áka.

9 [8].

Sigvaldi hét seggja
 snarfengra höfðingi,
 ok réð þar fyr þegna*
 Þórkell liði snjöllu;
 Búi vas at hverjum hjaldri
 harðráðr með Sigurði,
 frágum Vagn at væri
 víst ofrbugi enn mesti.

10 [9].

Heldu dreyrgra darra
 Danmarkar til sterkir
 (þeim gafsk rausn ok ríki)
 rjóðendr skipum síðan*;
 ok auðbrotar erfi
 ógnrakkastir drukku
 (þeim frá'k ýmsum aukask
 annir) fedra sinna.

6¹ Suðr *G. Vigfusson*] Svinn *ShI. XI* — frágu vér *Fms. XII*.

10² sterkir] styrkir *Oabh* 10³ gafsk] gaf *Oh* 10⁴ síðan *Oabh, ShI. XI*

10⁵ auðbrotar] örbrjótar *Oh* 10⁶ ógnrakkastir] ógnrakkir þar *Oabh*

10⁷ ýmsum] ýmsar *Oh* (*Str. 10 fattas i Oc.*)

- 11 EN villdv þa einkum avlldur¹ menn at skyldo flikt erv
yrkif efni agæta ser leita :
ok havkligar hefia heitstrengingar tokv eigi segik at yta
avlteiti var litil
- 12 Heitstrenging fra ec hefia heiptmilledan figvallda bvi var
avr at efla orækinn prek fli
kan : hetvæ þeir af havþri hakvñ reka fikiom grim var
frægra fyrþa fion epa lifi ræna
- 13 Bvi letz bar at fylgia bavðmilledvm figvallda til bioþrymv
hardðar hvgþrþr vera
fipan : hafa qvaz havarþ vilia hrannabriotr at gvni ser
qvap hann eigi illa aflak ifar lika
- 14 Vagn qvap hitt en hravfti hampif gvnar tōmdvm fa letz
frækn at fylgia falldðvdð bva
fkylldv : þa redð heit til hvitrar hrigameidð² at ftrengia
mer kemr harmr at hendi hættr³
- 15 Ein dæpr firir mer allri vtravðð alavg fkeidvm avr þengill
bað yta itr manz konan || þorketilf dottvr
teiti : godætt of kemr grimmv geck herr askip darra hin
er kvni gny giorva⁴ gæþingf⁵
- 16 Sagt var at fvnan helldv snyrtimenn vm hrannir kallðð
dæif marr ameida moðð || at mer striþi
balf fkipastoli : lomdv helldir hvfar hrið kanaði lyði⁶
gnvði svalr afyio fiar ifvgar barvr

¹ Skrifvet avlld[∞] (enl. A:s skrifbruk icke = avlldar).

² Så.

³ De tre sista bokstäfverna oredigt skrifna. — Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsråd.

⁴ Skrifvet gīva (icke gñia, som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst).

⁵ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsråd.

⁶ Så, icke lyðð

11 [10].

Enn vildu þá einkum
öldurmenn at skyldu
(slíkt eru yrkis-efni)
ágæta sér leita;
ok haukligar hefja
heitstrengingar gátu[†],
eigi segi'k, at ýta
ölteiti vas lítil.

12 [4].

Heitstrenging frá'k hefja
heiptmildan Sigvalda,
Búi vas örr at efla
órækinns þrek slíkan;
hétusk þeir af hauðri
Hákun reka fíkjum
(grimm vas frægra fyrða
fjón) eða lífi ræna.

13 [12].

Búi lézk barr at fylgja
böðmildum Sigvalda
til hjörþrymu harðrar
hugþrúðr vesa síðan;
hafa kvazk Hávarð vilja
hranna-brjótr at gunni,
sér kvað hann eigi illa
Áslák í för líka.

14 [13].

Vagn kvað hitt enn hrausti,
Hamðis gunnar-tömdum
sá lézk frækn at fylgja
faldruðr* Búa skyldu;
þá réð heit til hvítrar
hringa-meidr* at strengja
(mér kómr harmr at hendi
hætt) Þórketils dóttur.

15 [14].

*Ein drepr fyrir mér allri,
ótrauðr á lög skeiðum
örr þengill bað ýta,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kómr grimmu,
gekk herr á skip, darra
hinn's kunni gný gøva,
gæðings at mér stríði.*

16 [15].

Sagt vas, at sunnan heldu
snyrtimenn of hrannir
(kaldr dreif marr á meida
mordbáls) skipa-stóli;
lömdu héldir húfar
(hríð kannaði lýði)
[gnúði svalr á sýju
sær] ísugar báru.

11¹ einkum] 'ongv' *O^h* 'ongua' *O^h* 11² skyldu] skuldum *O^{hh}*
11⁴ ágæta sér] ágætis sér (*icke* síns) *O^{abh}* 11⁵ haukligar] haukligast
O^a haukliga *O^{hh}* 11⁶ gátu *O^{abh}*. *ShI. XI* 11⁷ segi'k at] frá ek æðri
(*icke* orð) *O^a* frá ek at *O^{hh}* (*Str. 11 fattas i Oc.*) 12³ efla] auka *O^{abh}*
12⁴ órækinns] 'vrikin' *O^h* — þrek] styr *O^a* 12⁷ grimm] gram *O^a* —
frægra] fræknra *O^a* frækna *O^{hh}* (*Str. 11 fattas i Oc.*) 14⁴ faldruðr
Fms. XII 14⁶ hringameidr *Fms. XI* 16⁵ kannaði lýði] könnuðu
lýðir *Lex. poët. s. 455.*

- 17 Sagt var at ravð: a randa reynend: flota finvm iola nott
at iad: i omsvikingar komo :
varv helld: aharpan hernvt firar giarnir riodend: bvdv
riki randozm ageirmvndi
- 18 Þa bvdv þeir amoti þeim er svnnan komv til geirhriðar
greppvm gio:la no:egf iarlar
þar var meistr ameli mordremmandi ¹ fkommv margr var
at lavfa leiki landherr fvndin
- 19 Ein dæpr firir mer allri elld: gnavðapi viða elri skæð:
vm eyiar itr manz konan teiti :
goð ætt of kemr grimmo gavf vpp logi vr hvsvm gridvm
rænti ² fa ³ gvmna gæðingf at mer stripi
- 20 Ok havþingiar hravstir heyra menn at væri þat hefir
þioð at ⁴ minnvm þrir með flokki hva
rvm : þar er hregvipir hittvz hialmafkodf a vipvm ⁵ fvnd:
þotti fa fyrþvm frægr hio ⁶
- 21 Havð: fra ec hakvn veria hart fva at eigi fko:ti eirikr
hefir egia: otravð: verit || rvnga vagi
riopa : ok favgðv þar ytar armoð vera sipan fa var greppr
við gvmna glað: havþingia hin ⁶
- 22 Lavgbv heiptar hvattir herði menn þar er bavrþvz herr
var havð: at veria hvnd . . . || þripia ³
faman ³ randir ⁷ ok vikingvm varo varþ ravn at þvi einvm
þat qvepa eigi avkit ⁸ ytar fim at ⁹ mot.

¹ remāndi A ² Nästan utplånadt genom en skåra i membranen;
blott r någorlunda säkert. ³ Otydligt. ⁴ a otydligt. ⁵ Det senare v
nästan utplånadt. ⁶ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.
⁷ n otydligt. ⁸ Skrifvet avk, men nedre delen af k borttagen af ett
hål i membranen; (icke arla). ⁹ Otydligt, dock snarare at än a

17 [16].

Sagt vas, at rauðra randa
reynendr flota sínum
jólanótt at Jaðri,
Jómsvíkingar, kvámu;
váru heldr á hardan
hernuð firar gjarnir,
rjóðendr buðu ríki
randorma† Geirmundi.

18 [17].

Þá buðu þeir á móti
þeim, es sunnan kvámu,
til geirhríðar greppum
gørla Noregs jarlar;
þar vas mestr á mæli
(mordremmandi) skömmu
(margr vas at laufa-leiki)
landherr saman† fundinn.

19 [18].

*Ein drepr fyr mér allri,
eldr gnaudaði víða
elri skæðr of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kœmr grimmu,
gaus upp logi ór húsum,
gríðum rænti* sá gumna,
gæðings at mér stríði.*

20 [19].

Ok höfðingjar hraustir
heyra menn at væri
(þat hefr þjóð at minnum)
þrír með flokki hvárum,
þar's hreggvíðir hittusk
hjálma-skóðs á víðum
(fundr þótti sá fyrðum
frægr) Hjörungavági.

21 [20].

Hauðr frá'k Hákun verja
hart, svá't eigi skorti;
Eiríkr hefir eggjar
ótrauðr verit rjóða;
ok sögðu þar ýtar
Ármóð vesa síðan
(sá vas greppr við gumna
gláðr) höfðingja enn þriðja.

22 [21].

Lögðu heiptar-hvattir
herðimenn, þar's börðusk,
(herr vas hauðr at verja
hundmargr*) saman randir;
ok víkingum váru
(varð raun at því) einum
[þat kveða eigi aukit*]
ýtar fimm at móti.

17¹ Sagt var at] Segja *Oabh* 17² reynendr] reyfendr *O^{hh}* 17³ at] á *O^{hh}* 17⁴ kvámu] kvæmi *Oabh* 17⁵ randorma *Oabh*, *Fms. XII* (*Str. 17 fattas i Oc.*) 18¹ á] at *O* 18² kvámu] kvæmi (*skr. k^emi, men^e otydligt*) *O^a* 18³ greppum] greipum *O^a* 18⁴ var] varð *O* 18⁵ saman *O* *Fms. XI* — fundinn] bundinn *O^{hhc}* 20² heyra] heyri *O^{hhc}* — væri] váru *O* 20³ at] í *O* 20⁴ hvárum] hverjum *O^{hhc}* 20⁵ hreggvíðir] hreggundir *O^{hh}* 20⁶ á víðum] á víðium *O^{hh}*, *utel. Oc* 20⁷ sá] þá *O^h*, *utel. O^{hc}* — fyrðum] fyrða *O* 20⁸ frægr] 'frágr' *Oc* — Hjörungavági] á Hjörungavági *O^a* Hjörungarvági *Oc* 22⁴ hundmargr *Lex. poët. s. 413*] hundingja *Fms. XI* 22⁵ víkingum] víking um *Fms. XII* 22⁷ aukit] árla *Fms. XI*

23¹ firir mer allri atroð mikinn gnipv²

...ðætt of kemr grimmv glyg magnaðiz egg³

24 S. gvalldi það fína fokufranga vel ganga hann varat
samr afatt⁴ sveit haki⁴ am...

haralldz arfi klavf hialma hilledar avr ok fkiolldv fram
geck hann firir hlifur hart nackvara snert.⁵

25 Þar geck fram ifolki franlyndz bvi finv þes qvpa virpa⁶
vissv vanir hart með sveina : ok geir

vipir gorpv gramma havgvu rammir gengv þeir at gvmni
geyfta vapna bæftv

26 Klavf með ygiar elldi olmr gvllbvi hialma niðz lét hann
iherpar hringferkia bavl

ganga : hart nam⁷ havg at stæra havarþr liði fyrpa við
hefir illt at eiga aflak verit fikivm

27 Ein dæpr firir mer allri el gnvði mioc stala almr spanu
af ser odda itr manz konan teiti :

godæt of kemr grimmv gripv þeir ibvg snærvu gvnrackaztir
gvmnar gæþings at mer stripi

28 Þar fra ec vapnuv veriaz vagn felldi lið þegna hann
klavf bæiðza biva borg⁸ hvndropum⁹

morgum : grimmr var snarpra sverpa songr bvrgez vel
ðengir van arfþegi aka avs fell bloð¹⁰

¹ Här börjar sid. 107 i A. — Båda de öfre bladhörnen bortrifna.

² Mycket otydligt; svårligen grimpv, men möjl. greipv eller greipa?

³ Bokstäfvernans öfre del bortrifren; gg sammanskrifna. ⁴ Så; de förkortningstecken, som troligen funnits, bortrifna. ⁵ Ej sinnum; tecknet⁷ otydligt; efter t tyckes hafva stått v, hvars ena staf finnes i behåll.

⁶ Skrifvet vⁱpa (ej vⁱpa, som utg. af Fms. XI tyckes hafva läst).

⁷ Så, ej van ⁸ Skrifvet bg ⁹ Skrifvet hundrop ¹⁰ Strofens slutord stå i slutet af nästa handskriftsrad.

23 [22].

*Ein drepr fyr mér allri,
atróðr mikinn gníðu**

— — — — —

*ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kœmr grimmu,
glygg magnaðisk eggja**

— — — — —

gæðings at mér stríði.

24 [23].

Sigvaldi bað sína
sóknstranga vel ganga
(hann vasat samr á sáttir*)
sveit Hákuni á móti*;
Haralds arfi klauf hjálma
hildar-örr ok skjöldu,
fram gekk hann fyr hlífar
hart nakkvara snertu*.

25 [24].

Þar gekk fram í fólki
fránlyndr Búi sínu
(þess kveða virða vissu
vánir) hart með sveina;
ok geirviðir gerðu
grimma höggum rammir
(gingu þeir at gunni
geysta) vápna-brestu.

26 [25].

Klauf með Yggjar-eldi
ólmr Gullbúi hjálma,
niðr lét hann í herðar
hringserkja-böl ganga;
hart nam högg at stœra
Hávarðr líði fyrða,
við hefr illt at eiga
Áslák verit fíkjum.

27 [26].

*Ein drepr fyr mér allri,
él gnúði mjök stála,
álmr sparn af sér odda,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kœmr grimmu,
gripu þeir í bug snœrum
gunnrakkastir gumnar,
gæðings at mér stríði.*

28 [27].

Þá* frá'k vápnum verjask
(Vagn feldi lið) þegna,
hann klauf breiðra brúna
borg hundruðum mörgum;
grimmr vas snarpra sverða
söngur, burgusk vel drengir,
vann arfþegi Áka
ös, fell blóð á kesjur.

23² gníðu *Lex. poët.* s. 256] grimðu *Fms.* XI greiðu *Fms.* XII greiða (*pr. inf.*) *Gislason*, "Om Helrim etc." (*Kbhvn* 1877) s. 35 23⁶ eggja *Fms.* XI 24² vel ganga] at vel gengi *Gislason*, *anf. arb.*, s. 35 f. 24³ sáttir *Fms.* XI 24⁴ móti *Fms.* XI 25⁸ geysta] geystir eller geystan *G. Vigfusson*. 26² ólmr Gullbúi] álmr gall Búi O 26⁴ hringserkja] 'hrimserkia' *Obb* 'hránserkia' *Oc* 26⁵ nam] réð O 26⁷ illt] illr O 26⁸ Áslák] Áslákr O 28⁴ berg] berg *Fms.* XI — hundruðum] hundraðit *Fms.* XI

- 29 Vagn hefir orpit ytvn avrfengr at havð strangri með
 fyllhvga fræknvm fram gengv | akefio:
 vel dængir : þar er iyciar eli aka svnr himm riki bratt
 fra ee hann at hlæpi hvgrvþvm armodi
- 30 Hver vitna fra ee havlpa herr æxti gny dawa firir hregvipvm
 hiozva hravkva gvsar ravckrm
 að i arva drifv ytvn grimmr at blota fram kom heipt
 hin harpa hakrn þegar tæki
- 31 Eein ¹ dæpr firir mer allri ylgr geck ána bolginn þar
 ftoð vlfr iatv itr maxz konan teiti
 god ætt of kemr grimmv gein vargr vm fal mergiar
 grad: þvar gylþif iopa ² gæþings at mer stripi
- 32 Þa fra ek el hit illa æpa havlga brvpi glvmpi hagl
 ahlifvm harpa grimt oz noþri : þar
 er iozmfran avgv ytvn fkya grioti þi knatti ben blafa
 barþi hregi keyrv
- 33 Þar var þavrfvm meiri þrekfavrlypvm iarli bravt hys ee
 hann at heldi hvgravn flota
 fnara bað segl við hvna sigvaldi iþyr kavldvm gnyþi
 havrð a hlyrvm hriþ fell byr i vapir ³
- 34 Þar let vigfvs verpa vegrækinn ⁴ aflaki þann era þavrf
 at ina þatt helfarar veittar :
 þorleifr of van þiokva ⁵ þrækstærþvm havarþi hart let
 hann með kylfv havgramr brotit ⁶

¹ Så; (begynnelsebokstafren står i marginalen).

² Mellan o och þ tyckes en bokstaf (r eller d?) hafra blifvit af skrifvaren utplånad.

³ Mycket otydligt, möjligen vipir

⁴ Skrifvet vegræk (= vegrækum? Jfr dock AM. 61 fol. vegrækinn).

⁵ Öfver a synes ett nära utplånadt tvärstreck.

⁶ t^t mycket otydligt. — Strofens slutord står i slutet af nästa handskriftsrad.

29 [28].

Vagn hefr orðit ýtum
 orfengr at böð strangri,
 með fullhuga fræknum
 fram gingu vel drengir;
 þar's í Yggjar-éli,
 Áka sunr enn ríki,
 brátt frá'k hann at hlœði
 hugprúðum Ármóði.

30 [29].

Hvervitna frá'k hölða
 (herr æxti gný darra)
 fyr hreggviðum hjörva
 hrökkva gunnar-rökkum;
 áðr í örva-drífu
 ýtum grimmr at blóta
 (fram kom heipt en harða)
 Hákun syni⁺ tœki.

31 [30].

*Ein dröpr fyr mér allri,
 ylgr gekk á ná bólginn,
 þar stóð úlfr í átu,
 ítrmanns-konan teiti;
 góð ætt of kœmr grimmu,
 gein vargr of sal mergjar,
 gráðr þvarr gylðis jóða,
 gæðings at mér stríði.*

32 [31].

Þá frá'k él et illa
 æða Hölgabrúði,
 glumði hagl á hlífum
 harða grímt ór nordri;
 þar's í ormfrán augu
 ýtum skýja-grjóti
 (þí knátti ben blása)
 barði hreggi keyrðu.

33 [32].

Þá⁺ vas þörfum meiri
 þrekförluðum jarli
 (braut hykk hann at heldi)
 hugraun (flota sínum⁺);
 snara bað segl við húna
 Sigvaldi í byr köldum,
 gnúði hörð á hlýrum
 hrið, fell byrr í váðir*.

34 [33].

Þar lét Vigfúss verða
 vegrœkinn Ásláki
 (þann esa þörf at segja⁺
 þátt) helfarar veittar;
 Þórleifr of vann þjokkva
 þrekstærðum Hávardi
 (hart vá⁺ hann með kylfu)
 höggrammr brotit leggi.

29² strangri] 'streingia' *O^h* 29⁴ gingu vel drengir] 'i gegn vel drein-
 gium' *O^h* 29⁵ þars *O^a* 29⁷ hann at] at hann *O^h* 30¹ æxti] æsti *O^{hh}*
 30⁴ rökkum] rekkum *O^{ah}* 30⁸ Hákun] 'hallkæm' *O^{hh}* — syni *O^{abh}*
 (*Str.* 30 saknas i *O^c*) 32² æða] æðask *O* — Hölgabrúði] Hölg-
 brúðar *O^a* *ShI. XI* Höldabrúðar *O^{bhc}* 32³ hlífum] hjálmum *O*
 32⁴ harða] hadla *O^b* hardla *O^{hc}* 32⁵ þars *O^{abh}* þá er *O^c* 32⁶ grjóti]
 gráti (*skr.* g^oti) *O^h* 32⁷ þí] þá *O^{bh}* — knátti] náði *O* 33¹ þá *O*
 — þörfum meiri] þörf hin meiri *O^c* 33² þrekförluðum] þreklunduðum *O^b*
 þreklynduðum *O^h* þreklundum *O^c* 33³ hykk] frá ek *O* — at] er *O^h* 33⁶ í
 byr köldum] byrköldu *O^a* byrköldum *O^{bhc}* 33⁷⁻⁸ glumði hrönn á
 húfum (*ej* höfum) | hrið fell í hug váða *O* 34³ segja *O* *ShI. XI* 34⁷ vá *O*

- 35 Eín dæpr firir mer allri andat folk at fyndi stravmr dæo
 vt vm eyiar itr mannz konan teiti || legi ¹
 god ætt of kemr grimme gifri ² hefta bra favstv gny
 miklandi geira gapings at mer stripi
- 36 Bad firir bord at fkyldi baydfvellandi allir adr fra ee
 vapnum veriaz vagnf lid hva þegnar
 ok hregbodi hiova hravstr með þvngar kister fa var illr
 af avrum vtravdæ akaf repi
- 37 Nam ³ eldbroti yciar ygr firir bord at ftiga vt bar hann
 af hvfum hravstr gyllbvi kister ⁴
 ok optliga eptir vblavþir þar sipan knegv lydir lita langan
 ozm ahringvm
- 38 Skeid fra ee vallt at verþi vagn með fína þegna avll
 varo þa þeira þvx skip hroþin avxer
 vpp napv þar eigi avðlingf menn at ganga ofan reþv
 þeir avfga eirikf vini keyra
- 39 Upp stopv þar eptir vngra snyrti dængia sveit fylgdi vel
 vagni væn þrir tigrir einir ⁵
 allz onga fra ek aðæa iafumarga sra byrgnæ að letti
 dyn darra dæng menn hvgvn strang. ⁶
- 40 Reð með danfka dolga ⁷ dængr aland at ganga ropin ⁸
 fra ee dævr idæyra dævdæ
 la herr afkeiðvm : vagn qvad eigi ⁹ ytvn vndan rað at
 fkynda ¹⁰ saman [goþv þeir f... ¹¹

¹ i otydligt. ² i tyckes vara ändradt från f ³ Så, ej van ⁴ Förkortningstecknet otydligt. ⁵ Otydligt, i synnerhet e och förkortningstecknet. ⁶ ft^ωngi eller ft^uga? (snarast det senare; a är i så fall temligen stort skrivet, såsom ofta vid radens slut.) ⁷ ol otydligt på grund af ett hål i membranen. ⁸ Skrifvet rop ⁹ Skrifvet eī ¹⁰ Så, ej skunda ¹¹ Från [otydligt; de utplånade bokstäfverna möjl. ina — Under raden till höger har jag tyckt mig otydligt skymta sat a ein

35 [34].

*Ein drepr fyr mér allri,
andaf fólk at sundi
straumur dró út of eyjar,
ítrmanns-konan teiti;
góð ætt of kómr grímmu,
gífrs hesta brá föstu
gný-miklandi geira,
gæðings at mér stríði.*

36 [35].

*Bad fyr bord at skyldi
böðsvellandi allir
(þá* frá'k vápnun verjask
Vagns lið) Búa þegnar;
áðr* hreggboði hjörva
hraustr með þungar kistur
(sá vas illr af aurum)
ótrauðr á kaf réði.*

37 [36].

*Nam eldbroti Yggjar
ýgr fyr bord at stíga,
út bar hann af húfum,
hraustr Gullbúi, kistur;
ok optliga eptir
óblauðir þar síðan
knegu lýðir líta
langan orm á hringum.*

38 [37].

*Skeið frá'k valt at verði
Vagn með sína þegna,
öll váru þá þeira
þunn skip hroðin önnur;
upp náðu þar eigi
öðlings menn at ganga,
ofan réðu þeir ýgja⁺
Eiríks vini keyra.*

39 [38].

*Upp stóðu þar eptir
ungra snyrtidrengja
(sveit fylgði vel Vagni
væn) þrír tígir einir;
alls önga frá'k aðra
jafnmarga svá burgusk
(áðr létti dyn darra)
drengmenn hugum stranga*.*

40 [39].

*Réð með danska dólga
drengr á land at ganga
(roðin frá'k dörr í dreyra)
lauðr lá herr á skeiðum;
Vagn kvað eigi ýtum
undan ráð at skynda,
saman gørdu þeir s...*

— — — — —

38¹ valt] víst O — verði] varði O^{bc} 38⁴ skip] skiput O^{bhc}
38⁵ náðu] náði O^a námu O^c -- eigi] þeygi O 38⁶ öðlings] þengils
O — menn] maðr O^a -- ganga] renna O^{bhc} 38⁷ réðu] urðu O^h — ýgja
O^{ac} ShI. XI yggja O^{bh} 38⁸ vini] menn at O

39⁸ stranga] strangir Fms. XI

40³ roðin] roðinn Fms. XI 40⁷⁻⁸ saman gørdur þeir sitja | sáttir á
einni nóttu Fms. XI

(Ur Cod. AM. 61 fol., bl. 20 b, 1—2.)

- (41) Þar let | eirík: óndó ¹ atian þegar tyna helld: fragum
þa þucrra þegna lið firir | vagni mæltu hraustar hetjur
haukligt var þat fikivm þau hafa þiöpir | vppi þrottar orð
með fyðum
- (42) Ok með fið:nif falu for þó:ketill lei:ra þa er men b:oti
mælti manfaung vm gna hringa gerðiz hann | at höggva
hauklyndan son aka vagn gat helld: at hanum heipt ór
vegir fyrri
- (43) Viltu kvæð hringa hreytir hyggio gegn at vagni |
elfuellandi yðuart yggjar lif of þiggia eigi mun ek nema
efna v|ng: þat er heit nam strengia sva kvæð ullr at iarli
eghríð ² fið: þigia
- (44) Grid let ór ok avza | eiríkr gefit storum miok leyfa
þat þiöðir þegnum .xij. með uagni
- (45) Þa geck vllr at eiga órlynd: þry|mv randa menn fyftu
þess ³ mæta margir íngibið:gu

¹ do sammanskrifna. ² Så. ³ Härefter randa (?) öfverstruket af skrifvaren.

(41.)

Þar lét Eiríkr öndu
átján þegar týna
(heldr frágum þá þverra)
þegna (líð fyr Vagni);
mæltu hraustar hetjur
(hauklígt vas þat fíkjum)
[þau hafa þjóðir uppi]
þróttar-ord með fyrðum.

(42.)

Ok með fjörnís-fálu
fór Þórketill leira,
þá's menbroti mælti
mansöng of Gná hringa;
gørðisk hann at höggva
hauklyndan son Áka,
Vagn gat heldr at hánum
heiptörr vegit fyrri.

(43.)

"Vilt," kvað hringa-hreytir
hyggju-gegn at Vagni,
"élsvellandi yðvart
Yggjar líf of þiggja?" —
"Eigi mun'k, nema efna,
(ungr) þat's heit nam strengja,
(svá kvað Ullr at jarli
egghríðar*) fjör þiggja."

(44.)

Grid lét örr ok aura
Eiríkr gefit stórum
(mjök leyfa þat þjóðir)
þegnum tólf með Vagni.

(45.)

Þá gekk Ullr at eiga
örlyndr þrymu randa
(menn fýstu þess) mæta
(margir) Ingibjörgu.

41^a þegna líð] ógnar líð *O^{bh}* (*Str. 41 fattas i Oc*)

42^a Þórketill] Þórkell *O^b* þá Þórkell *O^h* 42^b hauklyndan] hauk-
lyndan *O^{bh}* 42^c heiptörr] heipt^r *O^h* — fyrri] þeirri *O^{bh}* (*Str. 42*
fattas i Oc)

43^a of] af *O^b* at *O^h* 43^b efna] ek efna *O^{bh}* 43^c þat er] þat *O^c*
43^d at] af *O^h* 43^e egghríðar] elghríðar *O^h*

44^a aura] aðra *O^{bh}* 44^b tólf] tíu *O^{bh}* (*Str. 44 fattas i Oc*)

45^a Ullr] 'aur' *O^h* 45^b randa] landa *O^{bh}* (*Str. 45 fattas i Oc*)

Anmärkningar till Jómsvíkinga drápa.

Jómsvíkinga drápa, diktad af Orkuöbiskopen Bjarni Kolbeinsson, är af intresse icke blott på grund af den i formelt afseende egendomliga ställning, hon intager inom fornlitteraturen, utan äfven genom de faktiska uppgifter, hon innehåller. Dessa senare, som i viss mån afvika från de öfriga fornskrifternas, äro visserligen till följd af diktens ringa omfång föga rikhaltiga, men ega dock ett visst värde i betraktande deraf, att Jvdr. säkerligen är äldre än både Fagrskinna, Heimskringla och de af oss kända redaktionerna af Jómsv. saga; ty af den ton, som råder i dråpan, kan man måhända hafva rätt att antaga henne vara författad i skaldens yngre år, åtminstone före 1188, då han blef biskop.

Huru vida Snorre för sitt historiska verk tagit någon hänsyn till Jvdr.¹, är svårt att afgöra. Deremot finna

¹ KEYSER (Efterl. Skr. I, 329) antager utan vidare, att så varit; BUGGE (Aarb. f. Nord. Oldk. 1875, sid. 242) förnekar detta. Att Snorre ej anför någon strof ur dråpan, är ganska naturligt, då han ju ej plägar citera dråpor af skalder, som ej varit samtida med de besjungna tilldragelserna. Detta hindrar emellertid icke, att Snorre kunnat ur Jvdr. upptaga någon enstaka utsaga, som tjenat att komplettera uppgifterna i hans öfriga källor. Så synes förhållandet kunna hafva varit med taluppgiften i slutet af kap. 46 af Ol. Tr. s. [”Váru 18 drepnir, en 12 págu grid”, jfr. Jvdr. str. (41) och (44)], hvilken uppgift icke finnes i någon af de källor, Snorre (jfr STORM, Snorres Historieskr. sid. 133) använt för Ol. Tr. s. Denna obetydliga uppgift är den enda, som Snorre möjl. kan hafva tagit ur Jvdr.; tänkbart är dock ju alltid, att den är hemtad ur någon annan, nu förlorad, källa.

vi henne i tvenne sagor uttryckligen åberopad såsom stöd för berättelsen, neml. i den större sagan om Olof Tryggvesson samt uti den i Cod. AM. 510, 4:to bevarade redaktionen af Jómssvíkinga saga.

I den nämnda Olofssagan anföras ett antal visor ur Jvdr. Då emellertid de i dessa visor förekommande faktiska utsagor i allmänhet öfverensstämma med de andra källor (företredesvis Heimskringla och Jómssv. saga), hvilka Olofssagans författare begagnat för sin framställning, så synes det, som citerade han Jvdr. hufvudsakligen blott för att styrka de uppgifter, han från annat håll hemtat. Blott ett par små notiser¹, som icke finnas i hans öfriga källor, har han upptagit ur Jvdr., hvarjemte han på ett ställe² påtagligen ändrat Heimskringlas framställning i öfverensstämmelse med — den af honom dock här missförstådda — dråpan, hvars berättelse han således måste hafva ansett mycket trovärdig.

Om dråpans begagnande i AM. 510:s redaktion af Jómssv. saga är förut taladt (jfr ofvan sid. XVII).

De upplysningar, fornskrifterna lemna oss om Jvdr.'s författare, äro temligen knapphändiga. Hans födelseår

¹ Jfr Fms. I, 172⁹⁻¹⁰ och 177¹⁸⁻²¹.

² Neml. i berättelsen om Jomsv:nes och de norske jarlarnes seglats, innan de sammanträffade i Hjörungavág (Fms. I, 169). Snorre låter (Hkr. Ol. Tr. s. kap. 42—43) vikingarne färdas norr om ön Höd, innanför hvilken de, kommande norrifrån, sammandrabba med jarlarne, som komma söderifrån (jfr kartan hos Storm, anf. arb. sid. 85). Förf. af den större Olofssagan har emellertid fäst sig vid uttrycket sunnan i Jvdr. 18², hvilket han icke tager i den allmänna betydelse (söderifrån = från Danmark), hvari det otvifvelaktigt här bör fattas; han har i stället fattat det så, som om vikingarne vid sammandrabbandet kommit söderifrån, och med anledning af denna sin uppfattning har han ansett sig böra ändra Snorres "réru jarlar sunnan" (kap. 43) till nordan. Då han emellertid icke konsekvent ändrat Snorres öfriga, i sammanhang härmed stående uppgifter, så har hans framställning här blifvit temligen oredig.

är okänt, men synes i betraktande af tidpunkterna för hans utväljande till biskop och hans död kunna förläggas till omkr. 1150—60. Hans fader, Kolbeinn hrúga, som efter sagornas vittnesbörd tyckes hafva varit en mäktig och ansedd man, hade till maka Herbjörg, hvars moder var dotterdotter till Orknöjarlen Páll Þorfinnsson¹. På modernet var Bjarni således befryndad med de mäktiga Orknöjarlarnes vidt utgrenade släkt och äfven till andra förnämliga ätter på öarne stod han i släkt- eller vänskapsförbindelse². Äfven utom Orknöarne hade han ansedda vänner; sagorna förtälja, att han stod i vänskapsförhållande till flere män, som hörde till Islands främsta släkter, särskildt till medlemmar af de som skalder och historieskrifvare bekanta "Oddaverjarnes" familj³. Att Biskop Bjarni äfven hade förbindelser i Norge, framgår deraf, att han der besatt jordagods⁴ och upprepade gånger företog resor dit. Sedan han nemligen år 1188⁵ blifvit biskop i Kirkjuvág, finna vi honom upprepade gånger dels uppträda som fredsmäklare mellan de norske konungarne och Orknöjarlarnes, dels såsom dessa senares följeslagare bivista de norska riksmötena. Icke mindre än 5 gånger reste han till Norge i politiska angelägen-

¹ Jfr Orkneyinga saga (ed. JONÆUS, Kbhvn 1780) sid. 256 f. samt stamtaflan 6 hos MUNCH, D. norske Folks Hist. II.

² Detta betygas af Orkn. saga, hvarest det (sid. 406) heter om Bjarni: "var hann hinn mesti höfðingi ok kærri vin Haralds jarls: Bjarni biskup hafði frændbálk mikinn í eyjunum."

³ Sturlunga saga (ed. VIGFUSSON I, 211) omtalar, att den bekante Sæmund Jonsson på Oddi "på grund af sin vänskap för Biskop Bjarni" tog en dennes brorson i försvar mot Snorre Sturlassons förföljelser. — Om tvenne bland tidens förnämste Isländingar (neml. Lopt Pálsson, jfr Biskupa sögur I, 143, och Hrafn Sveinbjarnarson, jfr Bisk. s. I, 641) vet man, att de på utländska resor gästade hos Biskop Bjarni.

⁴ Jfr det i "Cod. diplom. monasterii Munkalivensis" (ed. MUNCH, Kristiania 1845) sid. 83 förekommande gåfvobref.

⁵ Ísl. Annálar (Ed. AM. Kbhvn 1847) sid. 76 uppgifves, att hans företrädare afled detta år.

heter, neml. åren 1195, 1208, 1210, 1218 och 1223¹. Vid eller kort efter det riksmöte, som sistnämnda år sammanträdde i Bergen, afled han (d. 15 September² 1223³).

Det ofvan anförda torde vara allt, hvad fornsagorna meddela om Biskop Bjarni. Af dessa spridda drag ur hans lefnad synes emellertid, att han varit en så väl genom släktskapsförhållanden som genom sin medborgerliga ställning mäktig man. Som skald var han helt visst en af de främste i Norden under den på stora skalder fattiga senare hälften af 12:te årh. På Orknöarne hade skaldekonsten alltid varit högt ansedd, och redan före hans dagar hade flere framstående skalder lefvat der⁴; vi erinra särskildt om Bjarni's frände, den berömde Rögnvald jarl. Om ock Bjarni vid dennes död (1158) antagligen var alltför ung för att genom personlig bekantskap med honom hafva kunnat af hans författarskap mottaga intryck, så tala dock flere skäl⁵ därför, att Bjarni känt till Rögnvalds "Háttalykill", särskildt den omständigheten, att ett antal i Háttalykill förekommande, delvis mindre vanliga, uttryck återfinnas i Jónsv. drápa⁶.

¹ Jfr Fms. resp. VIII, 298; IX, 192, 194, 279 och 325. Hvad tidsbestämmelserna angår, har jag här följt MUNCH (D. n. F. Hist. III).

² Jfr "Necrologium Islandicum" hos LANGEBEK, *Scriptores rer. Dan.* II, 515.

³ I Ísl. Annálar sid. 96 uppgifves han hafva dött redan 1222, men MUNCH (D. n. F. Hist. III, 653) visar, att hans död infaller först 1223.

⁴ Jfr BUGGES afhandl. "Bjarne Kolbeinsson og Snorres Edda" (i Aarb. f. Nord. Oldk. 1875) sid. 238.

⁵ Jfr BUGGE, *anf. afh.* sid. 243.

⁶ Man jemföre:

Háttal. 20: grástóði gríðar...brá föstu med Jvdr. 35: gífrs hesta brá föstu;

Háttal. 29: hjálmskóð med Jvdr. 20: hjálmaskóð;

Háttal. 30: Haraldr kunni gný gerva...bendags med Jvdr. 15: darra hinn er kunni gný gerva;

Háttal. 32: Hauðr frá ek Hákon síðan hardgedjadastan varða med Jvdr. 21: Hauðr frá ek Hákon verja hart, svá at eigi skorti;

Denna dråpa är den enda dikt, som af fornskrifterna uttryckligen tillerkännes Biskop Bjarni, som så väl i den större Ol. Tr. s. som i AM. 510:s redaktion af Jónsv. saga uppgifves såsom hennes författare. I en senare tid har man äfven velat tillerkänna Bjarni författarskapet till det s. k. Málsháttakvæði¹ och de i slutet af Snorra Eddas Skáldskaparmál (Ed. AM. I, 546—93) förekommande "nafnapulur"².

Jemförd med öfriga till vår tid bevarade dråpor intager Jvdr. en i flere afseenden isolerad ställning. Den enformighet, som i allmänhet utmärker så väl den verldsliga som den andliga dråpadiktningens alster, återfinna vi ej i Jvdr. Redan sjelfva ämnets beskaffenhet medgifver en lifligare och friare behandling, än som kunde ega rum i till bestämda personer ställda lofkväden; äfven den omständigheten, att skalden valt ett enklare versslag, än det för dråpor eljest brukliga, har gifvit honom tillfälle att mera obundet röra sig, då han för att uppfylla metriken fordringar ej behöft taga sin tillflykt till långa och konstlade omskrifningar. Hvad som emellertid särskildt utmärker Jvdr. — en egenhet, som hon har gemensam med Málsháttakvæði, — är den egendomliga omklädnad, hvori dikten framträder. Skalden inleder nemligen den samma med att omtala den sorg, som en olycklig kärlek vållar honom, och hvilken han genom diktande tyckes vilja fördrifva. Till denna olyckliga kärlek återkommer han på flere ställen i dråpan, särskildt i omkvädet. Genom tillvaron af detta "erotiska" element, som icke står i något samband med det besjungna ämnet, företer Jvdr. på sätt och vis en öfverensstämmelse med

Háttal. 32: álmr sparn hart til hjálma hvassoddudustum

broddi med Jvdr. 27: álmr spann (= sparn) af sér odda;

Háttal. 36: Yggjar él med Jvdr. 29;

Háttal. 37: 'rjóða eggjar med Jvdr. 21.

¹ Jfr MÖBI upplaga deraf i Zeitschr. f. d. Philol., Ergänzungsbd sid. 24, äfvensom BUGGE, anf. afh. sid. 239.

² Jfr BUGGE, anf. afh.

en senare tids "rímur", med hvilka hon äfven eger en anknytningspunkt deruti, att hon likasom de är en poetisk behandling af ett föreliggande sagoämne.

Skärskåda vi Jvdr. ur estetisk synpunkt, så kunna vi väl icke annat än tillerkänna henne ett visst värde, äfven om vi skulle vilja mäta henne efter en nyare estetik's måttstock. Den enkla och kraftiga diktionen är allt igenom lämpad efter innehållet; öfver allt i dråpan finner man — för att begagna ett modernt estetiskt uttryck — en viss "stämning". I sångens början (str. 1—5), då skalden talar om sin olyckliga kärlek, bär diktionen ännu pregel af hans tunga sinnesförfattning; men i samma mån som han kommer mera in i sitt egentliga ämne, blir tonen en annan och kraftigare; endast vid omnämnandet af "Torkels hvita dotter" (str. 14) återkommer tanken på hans olyckliga kärlek, och några klagande ord inflätas, men sedan tyckes han — att döma af den del af dråpan, vi ega i behåll — allt mera glömma sin sorg, om hvilken i det följande endast omkvädet erinrar.

De handskrifter, i hvilka större eller mindre delar af Jónsv. drápa finnas bevarade, och hvilka jag alla haft tillfälle att begagna, äro följande:

I. *Cod. reg. Havn. 2367, 4:to* (Gamle kongel. Samling), vanligen benämd "Codex regius af Snorra Edda" (— *A*). Denna välbekanta membran består af 55 med sidonumrering försedda blad och innehåller på sidd. 1—105²⁸ "Snorra Edda" (Ed. AM. I, 24³—716). Derefter har man upptecknat på sidd. 105²⁹—107 str. 1—40 af Jónsv. drápa¹ samt på sidd. 108—110 Málsháttakvæði. Handskriften finnes beskrifven i "Antiquités Russes" (I,

¹ Att dråpan aldrig funnits fullständig i *A*, framgår deraf, att hon slutar nederst på första sidan af samma blad, på hvars andra sida Málsháttakvæði börjar med öfversta raden.

xx f.), hvarest äfven (I, tab. II) i facsimile meddelas en sida af den samma. Den är allt igenom skrifven med samma hand, hvars ålder i Ant. Russes uppskattas till omkring år 1300; i Sn. Edda AM. (I, vi) bestämmes bokens ålder nogare till början af 14:de århundradet.

Af det i Cod. regius förekommande fragment af Jvdr. finnes i *Cod. AM. 65 fol.* en afskrift med Jón Erlendssons hand. Denna afskrift är högst otillförlitlig, och de i Cod. reg. mera svårlästa ställena äro helt enkelt öfverhoppade.

En annan afskrift, med en nyare hand, finnes i *Cod. reg. Havn. 1150 fol.* (Ny kongel. Samling), men är blott tagen efter Cod. AM. 65 fol., utan att membranen rådfrågats.

II. Handskrifterna af den större sagan om Olof Tryggvesson (= O):

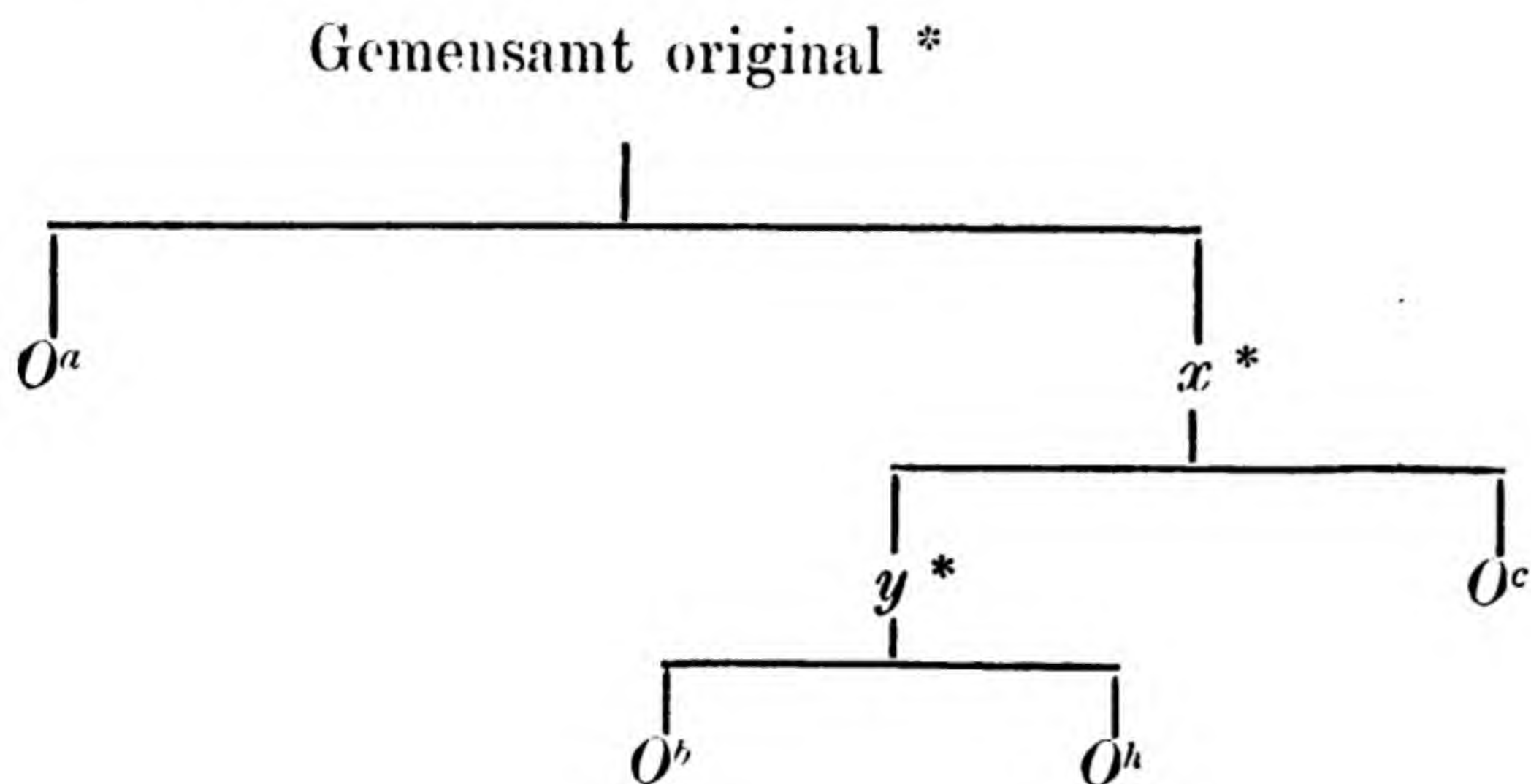
A. *Cod. AM. 61 fol.* (= *O^a*). Denna utmärkta membran är skrifven af 3:ne olika händer, af hvilka den första och äldsta — den enda, till hvilken hänsyn här behöfver tagas — i den under utarbetning varande nya Arne-Magnæanska handskriftskatalogen hänföres till senare hälften af 14:de årh. I "Antiquités Russes", hvarest handskriften finnes beskrifven (I, xxvi) och ett facsimile deraf (I, tab. VI) meddelas, uppskattas dess ålder till förra hälften af 14:de årh.; denna uppgift återfinnes i Fms. IV, hvarest äfven förekommer ett facsimile. — De visor ur Jvdr., som finnas i denna codex, motsvara str. 10, 11, 12, 17, 18, 20, 26, 29, 30, 32, 33, 34, 38 i Cod. regius, hvartill komma 3 hela och 2 halfva strofer, som ej finnas i denna, och hvilka jag här ofvan utmärkt med ordningsnumren (41)—(45).

B. *Cod. AM. 54 fol.* (= *O^b*). Den hand, hvarmed Olofssagan i denna membran är skrifven, hänföres i nya AM. handskriftskatalogen till slutet af 14:de årh. Samma visor ur Jvdr. finnas i denna codex, som i *O^a*.

C. *Cod. Holm. membr. 1 fol.* vanligen kallad "Bergsbók" (= O^h). För denna handskrift redogöres i Arvidssons bekanta "Förteckning" (sid. 1 ff.), hvarest boken uppgifves vara nedskrifven i slutet af 14:de eller början af 15:de årh. Samma stycken af Jvdr. finnas i Bergsboken, som i O^a och O^b .

D. *Cod. AM. 53 fol.* (= O^c). Denna skinnbok uppgifves i nya AM. handskriftskatalogen förskrifva sig från slutet af 14:de årh. De visor ur Jvdr., hvilka förekomma i den samma, äro blott str. 18, 20, 26, 29, 32, 33, 34, 38 och (43). [Str. 30, (41), (42), (44), (45) ha aldrig funnits i handskriften, hvars text på flere ställen är mera kortfattad, än parallelhandskrifternas; huru förhållandet varit med str. 10—12, 17, låter sig ej afgöra, då de blad, der de skulle haft sin plats, ej finnas i behåll.]

Vid jemförelse mellan ofvan nämnda handskrifter af Olofssagan visar sig, att ingen af dem stammar från någon af de öfriga, — ehuru O^b och O^h ligga hvarandra mycket nära, — men att de alla leda sitt ursprung från ett gemensamt original. Det släktskapsförhållande, jag tyckt mig finna dem emellan, åskådliggöres bäst genom följande uppställning (hvarvid * betecknar förlorade handskrifter):

Jómsv. drápa är förut i Fms. XI. 163—76¹ utgifven efter *A* med varianter ur *O^a*. — I Fms. I², (hvars text grundar sig på *O^a*) och ShI. I anföras vid visorna ur Jvdr. varianter ur *O^b* och *O^c*. Bergsboken har deremot vid dråpans behandling hittills icke blifvit använd.

En del visor ur dråpan finnas aftryckta — efter *O^a* — redan i Bartholins "Antiquitates Danicæ" (Hafniæ 1689) sidd. 65 ff. och 233 ff., samt derefter i den Adlerstam-Hammarsköldska upplagan af Jómsv. saga, sidd. 182—85.

Såsom ofvan nämndes, är Jvdr. icke fullständigt bevarad, enär dels flere strofer befinna sig i ett mer eller mindre stympadt skick, dels slutet af dråpan fattas. Den del af henne, vi hafva i behåll, företer följande inrättning:

Inngangr består af 14 strofer³. I str. 15 framträder för första gången det fyrradiga stef'et, hvilket

¹ Texten i Fms. XI innehåller, förutom åtskilliga oegentligheter i beteckningssätt o. d., icke så få uppenbara fel: jfr ofvan sid. 106 not 4, sid. 108 not 1, 4, 6, sid. 110 not 8, 9, sid. 112 not 5, 6, 7, sid. 116 not 3, 10, m. fl. st.

² Äfven här finner man flere oriktiga läsningar; jfr ofvan sid. 109 noterna till 11⁴ och 11⁷, sid. 115 noten till 33⁷.

³ I Fms. XI utgöres inngangr af blott 13 strofer, hvilket beror derpå, att 2 stympade strofer, den 2:dra och 5:te (efter den af mig följda indelning) på ett mindre lyckligt sätt blifvit sammanslagna till en. I *A* står efter str. 1 ett kors, och vid sista strofen på sidan finnes ett liknande tecken, utmärkande, att sistnämde strof bör uppflyttas, så att den blir den 2:dra i ordningen. Utgifvaren af Fms. XI har tydligen icke lagt märke till detta senare tecken, utan trott, att tecknet efter str. 1 syftar på orden 'rekkar viþar' (jfr Fms. XI. 163, not 2), som i *A* stå straxt ofvanför början af Jvdr. Dessa ord angifvas emellertid genom ett särskildt tecken (olikt de ofvan omnämnda) såsom uteglömda ur str. 38 af Håttatal, hvilken strof (jfr Sn. E. AM. I, 650, not 1 och 716, not 1) i sin ordning blifvit öfverhoppad längre till baka i *A* och sedan tillagts efter slutet af Håttatal.

sedan i den af 21 (d. v. s. 1 + 5 . 4) strofer bestående stefjabálkr återkommer i hvar fjerde strof såsom den-
nas 1:sta, 4:de, 5:te och 8:de rad; lästa till samman, bilda
dessa 4 rader för sig en fullständig halfstrof. Om den
ursprungliga längden af slœmr kunna vi intet med sä-
kerhet veta. Efter stefjabálkr har man blott 8 hela och
2 halfva strofer i behåll; minst 4 hela och 2 halfva
strofer måste således fattas, då slœmr i de få dråpor,
man har fullständigt bevarade, alltid är minst lika lång
som inngangr¹. Men då slœmr i åtskilliga dråpor är
längre än inngangr (i "Líknarbraut" öfverskjutande med
hela 11 strofer), så felas måhända i slutet af Jvdr.
mera, än ofvan är antydt.

Jómsv. drápa är affattad i det i till vår tid bevarade
dikter mindre vanliga metrum, som i Snorra Edda (Ed.
AM. I, 680) benämnes munnvörp och som skiljer sig
från vanligt dróttkvætt blott derigenom, att det saknar
hending i vísuord med udda ordningsnummer och har
endast skothending i de öfriga. Från denna regel före-
komma i drápan åtskilliga undantag, i synnerhet i den i
Cod. reg. bevarade texten. På en del ställen kan det
regelmässiga förhållandet återställas genom upptagande
af andra handskrifers läsarter eller genom enklare text-
ändringar; dock återstår alltid ett fåtal oregelbundna
ställen², vid hvilka intet tyckes vara att göra³.

Alliterationen är i Jvdr. öfver allt fullständig. Af
intresse är alliterationen på en del ställen (t. ex. 1³⁻⁴,
8⁵⁻⁶, 13⁵⁻⁶, 14⁵⁻⁶ m. fl.), der rimmande ord begynna
med *hr-* eller *hl-*, enär dessa visa, att detta uttal (och
således väl äfven *hn-*) i slutet af 12 årh. ännu fans i

¹ Jfr MöBIUS, Vom Stef (Germania, N. R. VI), sid. 143.

² Skothending i st. f. háttlausa förekommer således i 1¹, 5⁷,
8¹, 10⁷, 14⁵, 31⁷, 37⁵, 38³, 44¹; aðalhending f. háttlausa förekommer
i 6⁵ och 22³.

³ Jfr beträffande rimförhållandena i Jvdr. GISLASONs skrift:
"Om helrim i förste og tredje linie af regelmæssigt dróttkvætt
og hrynhenda" (Kbhvn 1877) sidd. 33—37.

behåll på Orknöarne, då det redan försvunnit i Norge. — Äfven förtjenar måhända att såsom mindre vanlig påpekas alliterationen *jó* — *ja* — *jó* i 17³⁻⁴.

Versradernas stafvelsetal är i Jvdr. öfver allt underkastadt de regler, hvilka SIEVERS uppställer i sina värdefulla "Beiträge zur Skaldenmetrik"¹. På alla ställen, der det regelrätta antalet af 6 stafvelser i raden i handskrifterna öfverskrides, äro de öfvertaliga stafvelserna underkastade "Verschleifung" eller kunna de genom "metrisk normalisering" (jfr nedan) aflägsnas.

I de diplomatariska textaftrycken här ofvan har jag sökt återgifva handskrifterna så noga, som de typografiska förhållandena tillåtit. På ställen, der membranen är stympad eller oläslig, beteckna i texten insatta punkter det antal bokstäfver, som — förkortningarna oberäkade — ungefär kunna hafva fått plats på det felande stället. Till undvikande af missförstånd har jag uteslutit de punkter, hvilka i *A* vanligen förekomma vid strofernas slut (i *O^a* vid slutet af hvarje vísuord); det stundom nästan alldeles utplånade tecken (:), som i *A* vanligen åtskiljer halfstroferna, har jag deremot bibehållit. Förkortningarna hafva återgifvits med ledning af förekommande utskrifna former; på de få ställen, der upplösningens riktighet kunnat vara i någon mån tvifvelaktig, har membranens skriftsätt upptagits i noten.

I den normaliserade texten har jag sökt att så vidt möjligt återställa dråpans ursprungliga gestalt. De afvikelser, jag härvid tillåtit mig gent emot de till grund lagda handskrifterna, äro utmärkta med särskilda tecken (jfr ofvan sid. 105), så vidt de icke kunna inbegripas

¹ Beitr. z. Gesch. d. deutschen Spr. u. Literat., herausg. v. PAUL u. BRAUNE V, 449—518, VI, 265—376 (Halle 1878—79).

under rubriken "normaliseringsåtgärder". Utan särskild anmärkning har jag neml.

1) genomfört *ortografisk normalisering*, i sammanhang hvarmed vidtagits följande förändringar, som jag ansett betingade af dråpans affattningstid ¹, delvis äfven af metriska förhållanden, nemligen

af *er* (hjälpverb och rel. part.) till *es*, *vera* till *vesa*, o. s. v. ²;

af *um* (prep. och expl. part.) till *of* (så *A* 34⁵ och öfver allt i omkvädets 3:dje rad samt *O* 43⁴);

af *hinn* (som artikel) o. s. v. till *enn* o. s. v. (så *A* 9⁸, 14¹; metriskt nödvändig är förändringen väl 21⁸);

af *gengu* till *gingu* (metriskt nödvändigt 29⁴);

af *aldri* till *aldregi* 2²;

af *spann* till *sparn* 27³.

2) sökt att genom *metrisk normalisering* ³ återställa versradernas ursprungliga stafvelsetal. För detta ändamål har jag

skrifvit *svá't* 21² f. *A:s svá at*, */ótt* 1⁷ f. *A:s pó at*;

¹ Jag har härvid tagit behörig hänsyn till skrifbruket i äldre hdss., särskildt den Stockholmska Homiliebookens.

² Detta har skett med någon tvekan, då skäl finnas, som tala så väl för det ena som för det andra skriftsättet. Emellertid synes skrifningen med *s* kunna försvaras på följande grunder: 1) förekommer i *Oa* på 2 ställen (29⁵ och 32⁵, på senare stället äfven i *O^{bh}*) *pars*, hvilket skriftsätt väl tyder derpå, att dråpans förf. begagnat detta uttal; 2) aflägsnas genom skriftsättet *s* den oregelbundna hendingen i 33¹ och 36⁷. — Mot det senare skälet kan dock invändas, att hending i "udda" visuord förekommer på flere andra ställen i dråpan (jfr ofvan sid. 129 not. 2).

Den omständigheten, att man redan i Rögnvald jarls "Hátta-lykill" (från omkr. 1145) finner rimmen *gera : vera* (str. 16), *vera : skera* (str. 17), *var : skar* (str. 24), kan visserligen anses tyda derpå, att detta uttal redan före Bjarni's tid varit genomfördt på Orknöarne; hindande är dock icke detta skäl, ty ganska tänkbart är ju, att Rögnvald, som intill sitt 30:de år vistades i Norge, derifrån medfört nämnda uttal.

³ Jag har härvid öfver hufvud följt de regler, SIEVERS uppställer i sitt ofvan anförda arbete, hvartill hänvisas.

skrifvit *fyr* (prep.) öfver allt, der hdss. ha *fyrir*;
 „ *hef* och *hefr* (1 & 3 sing. pr. af *hafa*) f. hand-
 skrifternas *hefi* och *hefir* (21³ måste dock läsas *hefir*);
 genomfört *bragarmál* äfven der sådant icke finnes
 betecknad i hdss. (1⁵ måste emellertid, derest versraden
 i öfrigt är riktig [?], läsas *mun ek* samt 18² *þeim es*;
 uteslutit pron. *þú* i 43¹.¹

Beträffande dråpans tolkning hänvisas till Fms. XII,
 ShI. XI samt EGILSSONS "Lexicon poëticum". Endast rö-
 rande följande ställen anser jag mig behöfva göra ett par
 anmärkningar:

Str. 14.

Ordföljd: Enn hrausti Vagn kvað hitt : sá Hamðis
 faldruðr lézk skyldu (sc. vesa) frækn at fylgja gunnar-
 tömðum Búa; o. s. v.

Då *at* är obetonadt, kan den i ShI. XI, 156 lemnade
 tolkningen svårligen vara riktig. Som stöd för ofvanstående
 uppfattning af stället kan anföras LUNDS Oldn. Ordföj-
 ningsb. §§ 141, a) & 185, 1, a). Jfr äfven Grímnismál 17
 (med den tolkning deraf, som BUGGE framställer i Aarb.
 f. Nord. Oldk. 1869, sid. 258) samt Jvdr. 13¹⁻².

Str. 18.

Ordföljd: Þá buðu þeir, Noregs jarlar, greppum (= sina
 män) gørla til geirhríðar á móti þeim, es kvámu sunnan;
 o. s. v.

Med den ShI. XI, 158 lemnade tolkning komma or-
 den *á móti* att stå alldeles öfverflödiga.

¹ Då frågan om pronomens utelemnande väl ännu icke är fullt
 utredd, så har detta skett med någon tvekan. Möjligen hade jag
 äfven bort stryka *hann* i 13¹ och 24³; på dessa båda ställen är
 emellertid "Verschleifung" tänkbar (jfr med afs. på 13¹ SIEVERS,
 Beitr. V, 461), hvarföre pronomen fått kvarstå.

Str. 20.

Med tanke på den redogörelse för slagordningen i Hjórun-gavág, som lemnas i Jomsv. saga (jfr t. ex. sid. 71 här ofvan), och hvarest 3 anförare tilldelas hvar och en af de 6 afdelningar, hvari Norrmännen äro fördelade, skulle man kunna vara frestad att ur *O^{bhc}* upptaga läsarten *hverjum*. Jag har dock ej velat göra detta, då ju möjligen den källa, hvarur Bjarni hemtat sin berättelse, här afvikit från Jomsv. saga.

Str. 22.

Konstruktionen i senare halfstrofen är något ovanlig, hvarför Fms. XII ändrar *víkingum* till *víking um*; (bättre vore väl då *víkingi um* [of] med elision af — *i*). Jag har dock icke ansett ändring nödvändig, då det väl ej är omöjligt att fatta *einum* = "singulis". Eller bör kanske *at móti* vid öfversättningen "tänkas 2 gånger" ("ok [at móti] *víkingum váru ýtar fimm at móti einum*")?

Str. 32.

Ordföljd: Þá frá ek Hölgabrúði æða et illa él (= Jag sporde, att H. då uppväckte det onda ovädet), o. s. v.

Så väl EGILSSON (ShI. XI, 162, Lex. poët. sid. 147) som VIGFUSSON (Oxf. Ordb. sid. 757) fatta här *æða* som intransitivum (= "sævire", "to rage"). Men af på detta sätt från adjektiv härledda verb hafva väl de flesta (om icke alla) transitiv betydelse (= "göra till det, som stamordet utmärker"); jag har derföre (i motsats mot föregående utgifvare) bibehållit *A*:s läsarter oförändrade.

Str. 36.

Textändringarna i rr. 3 och 5 äro vidtagna derföre, att det nyisländska impf. ind. *rédi* ej kan tänkas förekomma i en så gammal text, som Jvdr. (De bevisställen för bruket af denna form som impf. ind., hvilka i lexika anföras, äro alla tagna från pappershdss. eller kunna uppfattas som konjunktiver.)

Register öfver personnamn.

- Adalráðr Englakonungr 56.
 Áki Pálnatókason 12, 30—32, 40, 41, 107, 113, 115, 119.
 Áki Tókason 3—9.
 Álóf (Olof) dóttir Stefnis jarls 9, 10, 12, 27.
 Árni Ármóðsson 71.
 Arnoddr (kertisveinn Sveins konungs) 25.
 Ármóðr ór Önundarfirði 71, 111 (?).
 Áslákr hólmskalli 32, 60, 76, 77, 109, 113, 115.
 Ástriðr dóttir Burizleifs 46, 47, 50, 51, 58, 59, 99, 100.
 Bjarni biskup í Orkneyjum 71.
 Björn brezki 9, 10, 25—27, 42, 46, 57, 71, 98, 99.
 Búi digri 30, 32, 36—41, 45, 46, 56, 57, 59, 60, 63, 68, 70, 71, 75, 78, 81, 84—86, 87, 88—90, 96, 107, 109, 113, 117.
 Burizleifr konungr (í Vindlandi) 27, 28, 45, 46, 50—53.
 Einarr lítli 71.
 Einarr skálaglam 72, 73, 89, 101.
 Eiríkr jarl Hákonarson 62, 63, 65, 69, 71, 73—78, 89, 93—99, 111, 117, 119.
 Erlendr Hákonarson 71.
 Erlingr Hákonarson 64 (?), 69, 79.
 Erlingr á Skugga 62, 71.
 Fjölur Tókason 3—6, 13, 16, 20, 22, 24—26.
 Garta dóttir Burizleifs 46.
 Geirmundr 61—63, 111.
 Guðbrandr hvíti ór Dölum 64, 71, 88—90, 98.
 Guðrvísi (féhirdir Strút-Haralds jarls) 31, 37.
 Gunnhildr dóttir Burizleifs 46, 50—53.
 Gyrðr Sigvaldason 100.
 Hákon jarl Sigurðarson 56, 58, 61—75, 78—81, 87—92, 94—98, 100, 101, 109, 111, 113, 115.
 Hallsteinn kerlingabani 71, 98.
 Hallvarðr 'uppsa' 71.
 Haraldr jarl (í Sjálandi) *se* Strút-Haraldr.
 Haraldr konungr Gormsson 4—6, 8—18, 22, 24, 52.
 Hávarðr (bróðir Hallvarðs) 71.
 Hávarðr höggvandi 32, 60, 81, 90, 109, 113, 115.
 Hemingr Strút-Haraldsson 53.
 Hildiguðr (kona Véseta) 30.
 Ingibjörg dóttir Óttars jarls 8, 9.
 Ingibjörg dóttir Þorkels leiru 57, 97, 99, 119.
 Ingigerðr (kona Strút-Haralds) 31.
 Irpa 80, 81.
 Jarnskeggi af Eyrjum af Mannhaugi 71.
 Karkr *se* Skopti.
 Óláfr konungr Tryggvason 46.
 Olóf *se* Álóf.

- Óttarr jarl (í Gautlandi) 5, 7, 8.
 Pálnatóki 9—30, 33, 34, 39—46, 53, 57.
 Pálnir Tókason 3, 6—9.
 Saum-Æsa 10, 11.
 Sigrekkr (?) af Gimsum 71.
 Sigurðr (fóstbródir Áka ok Pálna) 7, 8.
 Sigurðr jarl Hákonarson 69, 71.
 Sigurðr kápa 30, 32, 37—39, 46, 57, 59, 70, 71, 86, 100, 107.
 Sigurðr steiklingr 71.
 Sigvaldi Strút-Haraldsson 31—34, 39, 41—60, 63, 68, 70—72, 74, 80, 81, 84—88, 99, 100, 107, 109, 113, 115.
 Skjaldmeyjar Einarr *se* Einarr skálaglam.
 Skopti karkr (þræll Hákonarjarls) 79, 91, 101.
 Stefnir jarl (í Bretlandi) 9, 10, 18, 23.
 Strút-Haraldr 31, 33—39, 42, 53, 107, 113.
 Sveinn Búason 95, 96, 99.
 Sveinn jarl Hákonarson 64, 65, 69, 71, 74, 75, 90.
 Sveinn konungr Haraldsson 11—27, 30, 31, 34—39, 47—56, 58, 59, 99, 100.
 Tóki 3, 4.
 Tófa dóttir Strút-Haralds 31, 32, 38, 59, 60, 100.
 Úlfr 67—69.
 Vagn Ákason 31, 32, 40—46, 57, 60, 62, 63, 67—69, 71, 75—78, 84, 86—91, 96—99, 101, 107, 109, 113, 115, 117, 119.
 Véseti 30—39, 100, 107.
 Vigfúss Viga-Glúmsson 73, 74, 76, 87, 101, 115.
 Þóra Skagadóttir (kona Hákonarjarls) 94.
 Þorðr Kolbeinsson 69.
 Þorðr örvhönd 73, 101.
 Þorgerðr Hölgabrúðr eða Hörða-tröll 79—81, 115.
 Þorgunna dóttir Véseta 30, 31.
 Þórir hjörtr 71.
 Þorkell hávi 31—33, 39, 46, 53, 54, 56, 70, 71, 86, 100, 107.
 Þorkell leira 57, 71, 90—97, 98, 109, 119.
 Þorkell miðlangr 65, 71, 85.
 Þorleifr skúma 73, 77, 89, 115.
 Þorvör (kona Tóka) 3.
 Þyri dóttir Haralds Gormssonar 52.
 Æsa *se* Saum-Æsa.

Register öfver ort- och folknamn.

- Alviðra 73, 101.
 Austrlönd 14.
 Austrvegr 32, 36.
 Borgundarhólmr 18, 19, 30, 32, 33, 36, 39, 85, 96, 100.
 Breiðafjörðr 101.
 Bretar 25.
 Bretland 9, 10, 18, 23, 27, 42, 46, 57, 99.
 Dalir 88—90.
 Danir 22, 25, 63, 71, 77; Danakonungr 10, 13, 15, 18, 41, 47, 50, 51, 60; Danaveldi 5.
 Danmörk 3—6, 10, 13, 17, 18, 21,

- 22, 32, 41, 47, 53, 54, 60, 86,
99, 100, 107.
Dýrafjörðr 73.
England 55, 56.
Eyjarlönd 13.
Eyrjar 71.
Firðir 67.
Fjón 3, 6—15, 17, 22, 30, 31, 32,
40, 99.
Fjónbyggjar 23.
Fjalir (?) 71.
Gautland 5, 7.
Gimsar 71.
Hálogaland 71.
Hamarsund 65.
Hereyjar 67, 68.
Hjörund 70.
Hjörungar 70.
Hjörungavágr 66, 68, 69, 70, 99—
101, 111.
Hörundarfjörðr 70.
Írland 27.
Íseyjar 36, 37.
Ísland 89, 101.
Jadarr 61, 66, 111.
Jóm 28, 107.
Jómsborg 28—30, 33, 34, 39—41,
43—47, 50, 51, 53, 54.
Jómsvíkingar 30, 34, 39, 40, 41,
44, 46, 50, 52—55, 57, 59—62,
66—72, 74, 77, 78, 80—82, 91
—93, 98, 100, 101, 111.
Jótland 6. 21, 52.
Langalönd 13.
Mannhaugr 71.
Mýrar 73.
Mön 13.
Naumudalr 65.
Norðlendingar 78.
Norðmenn 56, 74, 77, 78, 100.
Norðmæri 64.
Norðrlönd 101.
Noregr 56, 57, 59, 60, 63, 97, 100,
101, 111; Noregsveldi 60.
Primsignd 70, 79.
Raumsdalr 64.
Rógaland 64.
Sjálaland 13, 15, 31, 35—37, 48,
54, 99.
Skáleyjar 101.
Skuggi 62.
Staðr 66, 71.
Sunnmæri 64, 65.
Túnsberg 60.
Úlfasund 66.
Vágar 71.
Vébjörg 21.
Vík 60, 71, 99.
Vindland 27, 28, 47, 50, 52.
Þrándheimr 64.
Önundarfjörðr 71.

Tillägg och rättelser.

Sid. VIII³⁰ står: att i AM. 510 läs: att AM. 510

Sid. XII. *Efter r. 4 bör tilläggas:*

30²⁸ Sigurðr hvíti eða kápa] I de andra redd. benämnes personen i fråga blott Sigurðr kápa; tillnamnet hvíti förekommer endast i Fgsk. (42⁸, 45⁷ m. fl.).

Sid. XXI. *Hvad som här anmärkes beträffande 68¹⁴⁻¹⁵ förfaller, derest, såsom af sammanhanget göres sannolikt, texten på ifrågasvarande ställe är förderfvad. I st. f. ek vil bör man nemligen i 68¹⁴ helt visst läsa ecki vil ek (eller något liknande).*

Sid. XXVIII⁸ står: 1673 läs: 1672.

Sid. XXXV¹⁴. *Efter Hacon. tillägges: Så har jag äfven upplöst det stundom förekommande H.'*

Sid. XXXV²² står: u och v läs: u, v och w

I aftrycket af Jónsvíkinga saga har jag vid förnyad jämförelse med membranen funnit följande fel och oegentligheter:

Sid. 6²⁸ för eigi läs ecki — 8⁶ f. mundu l. mundum — 8¹⁹ f. og sidann l. sidann — 12²⁷ f. honum l. hann — 13¹⁰ f. manna l. manna med — 14¹¹ f. Austur-lond l. Austur-ueg — 15⁴ f. sem l. er — 17¹⁰ f. fær nu l. fær — 17²³ f. nu og l. og nu — 19¹³ f. han l. hann — 20²⁷ f. fara l. fara þa — 27²⁸ f. illa l. illt — 36²² f. stund l. stunder — 39⁵ f. giptur se l. se giptur — 39³² f. se giptur l. giptur se — 40²⁰ f. modur-fodur l. modur-fodur (sinum) — 40²² f. hafdi l. þa hafdi — 41²⁵ f. ann l. ann — 52⁵ f. skattgildur l. skattgilldur — 53³ f. þeir l. þær — 54⁴ f. uirduligazt l. uirduliguzt (*skrifvaren har först skrivit uirduligazt, men sedan tillagt ett mycket litet v öfver a*) — 54²² f. ur l. af — 55²³ f. þa er þat l. þa er og þat — 56¹³ f. heit-str(e)ingt l. hei(t)-str(e)ingt — 60² f. uill l. uil — 61²⁵ f. er l. sem — 68¹⁰ f. hefur l. hefer — 79²⁵ f. lyktum l. lycktum — 80²⁴ f. oglot l. oglo(g)t — 81²¹ f. uedri l. ieli — 83¹ f. folgagar l. folgagar — 83²² f. hræ l. hæ — 89³⁰ f. hyggívm l. hyggívm — 94¹ f. opt l. optt — 97⁶ f. at þu l. attu — 98¹⁰ f. sotti l. sotti(r) — 98²⁹ f. er l. er og — 99¹² f. stor-mennzku l. stor-mennzsku — 101⁸ f. orikum, l. orikum. Giordizt nu ord æ um ouinsæld iarlsens, og uar hann litt hugadur landz-folkinu, — 101²⁵ f. Amen l. Amenn (*pricken öfver n är dock ej fullt tydlig*).

I registret öfver ortnamnen utgår Austrlönd (jfr rättelsen till 14¹¹), hvaremot för Austrvegr bör läsas Austrvegr 14, — Efter Hereyjar tillägges: Hjatland (= Hjaltland) 15.

Scan 4870.20
Jomsvikinga saga
Widener Library

003167883

3 2044 084 741 842